

Handläggare:

Gunilla Axenbo, Monica Söderman, Ingrid Olsson

Till

Utbildningsnämnden
2014-02-06

Utbildningsnämnden

Verksamhetsberättelse 2013

Förslag till beslut

1. Verksamhetsberättelse 2013 för utbildningsnämnden godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Nämnden godkänner de förändringar som föreslås i avsnitt 3.1 om resultatenheter och anslagsenheter.
3. Beslutet justeras omedelbart.

Anders Carstorp
Utbildningsdirektör

Håkan Edman
Grundskoledirektör

Jan Holmquist
Gymnasiedirektör

Ann Hellenius
T.f. avdelningschef

Astrid Norderfeldt
Avdelningschef

Elisabeth Barö-Dérantz
Avdelningschef

Lena Holmdahl
Avdelningschef

Innehåll

Sammanfattande analys	3
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	3
1. Stockholm är en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök	5
1.1 Företag väljer att etablera sig i Stockholm framför andra städer i norra Europa	5
1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande	8
1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar	10
1.6 Stockholmarna är nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stockholm	12
1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad	14
2. Kvalitet och valfrihet utvecklas och förbättras	16
2.1 Stockholmarna upplever att de erbjuds valfrihet och mångfald	17
2.2 Barn och elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden	31
2.3 Stockholmarna upplever att de får god service och omsorg	59
2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten	59
3. Stadens verksamheter är kostnadseffektiva	69
3.1 Budgeten är i balans	69
3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva	88
Synpunkter och klagomål	90

Bilagor

Bilaga 1 Bokslutsbilagor
Bilaga 2 Antal barn och elever
Bilaga 3 Obligatoriska bilagor
Uppföljning av budget
Specifikation av avvikelser mellan budget och utfall
Specifikation av avvikelser, Investeringar
Uppföljning av resultatenheter
Uppföljning av investeringsutgifter
Projekt med extern finansiering
Stimulansbidrag för utbyggnad av förskolelokaler, enskilt driven verksamhet
Bilaga 4 Anslagsenheter
Bilaga 5 Resultat per enhet grundskola
Bilaga 6 Resultat per enhet gymnasieskola
Bilaga 7 Obligatoriska nyckeltal
Bilaga 8 Rapport över genomförd internkontroll
Bilaga 9 Uppföljning jämställdhets- och mångfaldsplan
Bilaga 10 Kvalitetsarbete samt vissa resultat i den kommunala grundskolan
Bilaga 11 Kvalitetsarbete samt vissa resultat i den kommunala gymnasiesärskolan
Bilaga 12 Utbildningsnämndens nyckeltal
Bilaga 13 Patientsäkerhetsberättelse
Bilaga 14 Utbildningsnämndens verksamhetsspecifika EU-positionsrapporter

Sammanfattande analys

Utbildningsförvaltningen bedömer att nämnden i stort uppfyller kommunfullmäktiges mål. Verksamheten har i huvudsak genomförts som planerat.

Höstterminen 2013 gick cirka 65 700 elever i Stockholms stads grundskolor och grundsärskolor. Antalet elever i de kommunala grundskolorna ökade med cirka 2 700 elever jämfört med samma tid föregående läsår. I stadens gymnasieskolor och gymnasiesärskolor i egen regi gick cirka 16 500 elever.

Resultaten som gäller betygen i årskurs 9 har för samtliga resultatvariabler förbättrats i jämförelse med år 2012. De förbättrade resultaten år 2013 är koncentrerade framför allt i de skolor som har minst gynnsamma socioekonomiska förutsättningar. Detta är glädjande att kunna konstatera. Samtidigt är det viktigt att inte enbart titta på förbättringar eller försämringar specifika år, utan att följa resultaten över tid och se till trender på längre sikt.

Resultaten inom den kommunala gymnasieskolan har försämrats något jämfört med år 2012 när det gäller andelen elever med slutbetyg inom fyra år och genomsnittlig betygspoäng medan andel elever med högskolebehörighet och andelen elever med godkänt i alla kurser i slutbetyget är oförändrad. Där jämförelser kan göras uppvisas stora skillnader i betygsresultat på program och kursnivå och kopplingen till skolornas elevbakgrundsindex, som till stor del baseras på meritpoäng, är tydlig.

Arbetet med att informera och nå ungdomar 16-19 år som inte studerar och som inte har avslutade gymnasiestudier har förstärkts genom samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen

Förvaltningen har fortsatt sitt arbete med att ge skolorna förutsättningar för att öka måluppfyllelsen för eleverna. Fokus har fortsatt legat på att hålla fast vid de strategiska områden som formulerats i verksamhetsplanen och att så långt möjligt hitta arbetsformer som skapar långsiktighet och uthållighet i skolutvecklingen. En utgångspunkt har varit att använda den omfattande kunskap som finns om stadens skolor och deras utmaningar.

Det går att se en positiv trend på alla områden och inom grundskolans alla årskurser i staden i resultaten från årets brukarundersökning. Föräldrar till elever i fristående skolor i förskoleklass och årskurs 2 genomgående mer nöjda än föräldrar till elever i kommunala skolor. I årskurs 5 är eleverna i de kommunala skolorna överlag något mer nöjda än elever i de fristående, medan förhållandena är de motsatta i årskurs 8. Resultaten i brukarundersökningarna i den kommunala gymnasieskolan är i huvudsak positiva.

Vid 18 nystartade fristående förskolor har 687 förskoleplatser skapats. Utökningar på 15 olika befintliga förskolor har gett ett tillskott på 141 platser. Inom pedagogisk omsorg/familjedaghem har 16 helt nya verksamheter startat.

Under 2013 har 84 tillsynsinspektioner genomförts inom fristående förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem.

I maj fattade förvaltningsledningen beslut om mål, styrning och uppföljning för strategisk kompetensförsörjning av lärare 2013-2016. Utmaningarna ser olika ut för grundskolan respektive gymnasieskolan. Elevantalsökningarna inom grundskolan pågår och inom gymnasieskolan börjar ökningen 2017. Förvaltningen fortsätter arbetet med att skapa förutsättningar för att få fler behöriga lärare.

Arbetet med en enhetlig struktur för lärares karriärvägar har haft fokus på regeringens reform om förstelärare och lektorer. 188 förstelärare och 10 lektorer startade sina uppdrag 2013. Nio lärare har meriterats som särskilt yrkesskickliga. Ytterligare 60 lärare förväntas bli klara med meriteringsprogrammet under 2014. Nio skolledare har under året inlett studier till magisterexamen. Ytterligare fem lärare antogs till den ämnesdidaktiska forskarskolan. En av lärarna från den första antagningen 2009 blev den första lektorn inom grundskolan i Stockholms stad. Tolv lärare deltar i statligt finansierade forskarskolor för lärare.

Stadsgemensamma principer och metoder för rekrytering, kompetensutveckling och karriärvägar för förskolans personal ses över i samarbete med stadsledningskontoret och stadsdelsförvaltningarna. Ett kompetens- och planeringsverktyg motsvarande det som finns inom grund- och gymnasieskolan har utvecklats. Under 2013 examinerades 36 förskollärare, magister och licentiater med stöd från utbildningsförvaltningen. Under året har 125 barnskötare och lärare deltagit i stadens satsning på vidareutbildning till förskollärare.

I februari 2013 fick utbildningsnämnden ett föreläggande från Arbetsmiljöverket rörande lärares arbetsbelastning där tre kravpunkter formulerades. Inom ramen för arbetet med lärares arbetsmiljö har utbildningsnämnden fattat flera beslut som innebär att vissa arbetsuppgifter tas bort, förenklas eller blir frivilliga för skolorna och antagit riktlinjer som ett stöd för hur prioritering av lärares arbetsuppgifter ska ske lokalt i dialog mellan chef och medarbetare. Det pågår arbete på skolorna med att se över organisation och administration runt lärararbetet. I september lämnades nämndens svar över till Arbetsmiljöverket som i december godkände två av tre delar i föreläggandet men lämnat till Förvaltningsrätten att utdöma vite för att punkt ett inte är fullständigt klarlagd.

Antalet tillsvidareanställda inom förvaltningen i december 2013 var 11 943 vilket är en minskning med cirka 180 jämfört med 2012. Antalet tillsvidareanställda lärare har ökat med 95.

Nämnden redovisar efter resultatdispositioner, ett överskott om 0,1 mnkr. Fler inskrivna barn och elever i verksamheterna jämfört med budget innebär prestationsökningar motsvarande totalt 490,1 mnkr netto.

Utbildningsnämnden har totalt under 2013 tagit ställning till beslut som innebär 2 840 nya elevplatser i permanenta skollokaler.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. Stockholm är en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

● Uppfylls helt

Utbildningsnämnden bidrar i hög grad till att målet uppfylls. Arbetet med att erbjuda och utveckla yrkes- och lärlingsutbildning pågår i samverkan med yrkesbranscherna. Genom samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen har fler ungdomar 16-19 år, som inte studerar och som inte har avslutade gymnasiestudier, kunnat nås. Antalet jobbtorgsplatser med studier och praktik har utökats.

En hög andel upphandlad verksamhet, framgångsrikt arbete för att tillhandahålla praktikplatser för Jobbtorg samt arbete i samverkan med andra nämnder och förvaltningar för att stockholmarna ska vara nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stockholm medverkar också till måluppfyllelsen.

Förvaltningens miljöhandlingsplan har fastställts, med åtaganden och aktiviteter för att aktivt bidra till en hållbar livsmiljö. Implementering pågår.

Det förebyggande säkerhetsarbetet har fokuserat på brand, hot och våld samt skadegörelse.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Företag väljer att etablera sig i Stockholm framför andra städer i norra Europa

● Uppfylls helt

Arbetet med att erbjuda och utveckla yrkes- och lärlingsutbildning pågår i samverkan med yrkesbranscherna. Samtliga skolor med yrkesutbildning har erbjudit utbildningar i samverkan med respektive yrkesbransch. De elever som vill gå lärlingsutbildning erbjuds detta.

Andelen upphandlad verksamhet ökar.

Nämndmål:

1.1.1 Utbildningsnämnden bidrar till att höja utbildningsnivån bland stadens invånare

● Uppfylls helt

Målbild/förväntat resultat

Genom att aktivt verka för att en ökad andel elever slutför sin utbildning inom kortast möjliga tid inom grundskola och gymnasieskolans högskoleförberedande- och yrkesprogram med godkända resultat underlättas övergång till arbetsliv och högre yrkes- eller universitetsutbildning.

Yrkesutbildning/Gymnasial lärlingsutbildning

Samtliga skolor med yrkesutbildning har erbjudit utbildningar i samverkan med respektive yrkesbransch. Flera skolor genomför också vuxenutbildning. De elever som vill gå lärlingsutbildning erbjuds detta. Under läsåret 2013/2014 är antalet lärlingar 44 stycken. Intresset för utbildningsformen från elever, branscher och föräldrar är begränsat.

Regionala programråd för yrkesutbildning fungerar som arenor för att bygga nätverk mellan länets kommunala och fristående skolor. Det har varit svårare för råden att utveckla kontakter mellan skola och arbetsliv och bidra till en bättre balans mellan elevernas val av utbildning och utbudet i länet. Representationen från branscher och företag brister i några råd.

Möjligheten till nya drifts- och samverkansformer för stadens fordonsutbildning (www.stfg.se) har utretts. En försöksverksamhet med Motorbranschens tekniska gymnasium (MTG) som förebild planeras, som skulle innebära att avtal ingås med berörda branschföretag och intresseorganisationer. Förvaltningen återkommer under våren 2014.

Stockholms läns landsting och Stockholms stad har initierat utveckling av Vård- och omsorgscollege i Stockholm. Samverkan utökades från och med januari 2013 med Haninge och Solna. Syftet är att säkerställa hög kvalitet på de vård- och omsorgsutbildningar som ingår i konceptet. Inom regionen finns tre certifierade lokala college på gymnasieskolorna varav ett är Kungsholmens Västra gymnasium i Stockholms stad.

Nämndmål:

1.1.2 Utbildningsnämnden upphandlar flera delar av verksamheten i konkurrens

 Uppfylls helt

Målbild/förväntat resultat

Ökad säkerhet och kunskap i upphandling och avtalsförvaltning av övergripande ramavtal och enheternas egna tecknade avtal.

Övergripande upphandlingar som har genomförts eller pågår är ramavtal för varor och tjänster bland annat inom elevhälsa, skolstöd, bemanning och handledning, stöd till systematiskt brandskyddsarbete (SBA), hantverkstjänster samt tekniska konsulter.

Förvaltningen har deltagit i upphandlingar av stadens gemensamma ramavtal för att tillgodose verksamheternas specifika behov av varor och tjänster. Förvaltningen har arbetat för att sprida kunskap och kännedom om de centrala ramavtalen samt deltagit i serviceförvaltningens uppföljning av dessa avtal.

Upphandlingsstödet till samtliga skolenheter och centrala avdelningar har omfattat råd och stöd i att genomföra egna upphandlingar (för skolan/enheten) och direktupphandlingar där ramavtal saknats samt i avtalsuppföljning. Information och utbildning om inköps- och upphandlingsrelaterade frågor har förmedlats för att höja kompetensen bland inköps- och upphandlingsansvariga samt öka nämndens avtalstrohet gentemot ramavtalade leverantörer.

Genomförande av grundskolornas upphandling av lokalvård flyttas successivt från lokal till central förvaltningsnivå.

Indikator	Utfall 2013	Utfall VB 2012	Årsmål 2013	KF:s årsmål 2013
 Andel upphandlad verksamhet i konkurrens	40,6	39,76 %	36 %	36 %
Kommentar. Andelen ökar med anledning av att andelen barn/elever i annan huvudmans verksamhet ökar. Se under avsnitt 3.1				

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande

● Uppfylls helt

Genom samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen har fler ungdomar 16-19 år, som inte studerar och som inte har avslutade gymnasiestudier, kunnat nås. Jämfört med föregående läsår har antalet inskrivna elever vid skolslussen ökat och har fler betyg utfärdats inom introduktionsprogram med kontinuerlig intagning. Antalet jobbtorgsplatser med studier och praktik har utökats.

Kartläggningen av elever som avbryter sin gymnasieutbildning och/eller inte får slutbetyg har fått skjutas upp och ska genomföras år 2014.

Indikator	Utfall 2013	Utfall VB 2012	Årsmål 2013	KF:s årsmål 2013
● Andel 23-åringar som är etablerade på arbetsmarknaden eller som studerar	72,1 %	--	72 %	fastställs 2013
● Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha	450 st		430 st	1 600 st

Nämndmål:

1.2.1 Utbildningsnämnden ska verka för att andelen 20-åringar med slutförd gymnasieutbildning ökar

● Uppfylls helt

Målbild/förväntat resultat

Eleverna når i högre utsträckning behörighet till nationella program. För de elever som går introduktionsprogram, bidrar dessa till att färre elever hoppar av sin gymnasieutbildning. Introduktionsprogrammen är effektiva i att föra över elever till nationella program. Eleverna slutför i större utsträckning sin gymnasieutbildning.

Det kommunala uppföljningsansvaret

Informationsansvaret skollagen 29 kap 9§ - tillsammans når vi fler

I oktober 2013 fanns 2 870 ungdomar 16-19 år i databasen för ungdomar som inte studerar och som inte har avslutade gymnasiestudier. Dessa fick brev med information om vart de kan vända sig för att få hjälp att få kontakt och stöd att återgå till utbildning eller arbetsmarknad.

Arbetet med att informera och nå ungdomarna har förstärkts genom samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen som med sin utökade organisation under året haft möjlighet att kontakta ungdomar även i hemmen. Då fler ungdomar har nåtts har behov av fler flexibla platser uppstått. Det resulterade i ”jobbtorgsplatser med studier och praktik i önskat yrkesområde” som utökats från 12 till 68 ungdomar våren 2013, i samverkan mellan skolslussen, Enskede Gårds gymnasium och arbetsmarknadsförvaltningen.

Introduktionsprogram med kontinuerlig intagning

Platser på introduktionsprogram med kontinuerlig antagning och beredskap att ge individuell undervisning, så kallade slussplatser, finns på fyra gymnasieskolor. Under läsåret 2012/2013 var 64 elever inskrivna med en genomsnittlig inskrivningstid på 18 veckor och en lektionsnärvaro på 73 procent. Totalt sattes 83 betyg, vilket är 23 fler än förra läsåret. Fyra elever erhöll behörighet för högskoleförberedande program, tolv elever blev behöriga till yrkesprogram och sex elever erhöll behörighet för introduktionsprogram med yrkesinriktning. Under hösten fortsatte 40 av slussplatsernas ungdomar på nationellt program, 15 på introduktionsprogram medan övriga fortsatte till komvux, folkhögskola eller arbete.

Ung komvux

I snitt studerar cirka 125 elever på komvux per månad. Möjlighet för komvuxelever att få individuellt anpassat stöd har utvecklats under hösten. Eleverna läser på heltid, cirka 2 ämnen per period beroende på kursernas längd/poäng. Mest efterfrågas kärnämneskurser för att komplettera elevernas samlade betygsdokument från gymnasiet. Därefter efterfrågas fysik, kemi och biologi.

Resultat och insatser skolslussen 2013

Tabell 1 Ungdomar vid skolslussen, antal per åtgärd, fördelade per kön (andel av totalt antal åtgärder inom parentes)

Åtgärder/ärenden	Läsåret 2012/2013			Hösten 2013
	Antal pojkar	Antal flickor	Totalt	Elever
Ung komvux	290 (25 %)	371 (32 %)	661	112
Gymnasieskolan (IM)	272 (23 %)	161 (14 %)	433	484
Särskilda behov (SB)	46 (4 %)	32 (3 %)	78	34
Totalt			1 172	630

Betydligt fler pojkar än flickor söker en plats på introduktionsprogram medan betydligt fler flickor söker en komvuxplacering. Antalet besök är som störst vid skolstart då de ungdomar som inte fått en gymnasieplacering bjuds in till skolslussen. För ungdomar med ärende komvux är besökstrycket fördelat vid de fem antagningsperioderna. De yngsta ungdomarna, födda 1996/1997, är i majoritet vid skolstart och söker ett IM-program. De äldsta, födda 1994/1995, har gjort studieavbrott och kommer utspridda under året och får en slussplats eller studier på komvux.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 En kartläggning ske av elever som avbryter gymnasieutbildning, som byter utbildning eller skola, samt av elever som inte får slutbetyg. Kartläggningen ska efter analys utgöra underlag för åtgärder.	2013-01-01	2014-12-31	Avvikelse
<p>Kommentar Förvaltningen har först under slutet av året fått klartecken från SCB angående utsökning av data som underlag för kartläggning. Aktiviteten får istället genomföras under 2014. Månadsvis rapportering och uppföljning av avbrott etc har införts med start i november.</p>			

Nämndmål:

1.2.2 Genom att erbjuda olika utbildnings- och praktikplatser bidrar utbildningsnämnden till att fler personer kan bli anställningsbara

 Uppfylls helt

Målbild/förväntat resultat

Förvaltningen tar emot praktikanter från Jobbtorgen och arbetsförmedlingen på alla sina arbetsplatser. Praktikanterna får jobb på arbetsmarknaden.

Förvaltningen har tagit emot 450 praktikanter från Jobbtorgen på sina arbetsplatser.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar

 Uppfylls helt

Förvaltningen bedömer att nämnden uppnår kommunfullmäktiges mål, om än med vissa undantag när det gäller utfall på indikatorer. Antalet bilar, och den negativa miljöpåverkan, är dock lågt. Förvaltningens miljöhandlingsplan har fastställts, med åtaganden och aktiviteter för att aktivt bidra till en hållbar livsmiljö. Implementering pågår.

Andelen ekologiska livsmedel har ökat.

Ett skolmåltsprojekt har startat med syfte att utveckla miljöarbetet genom att minska matsvinn, ytterligare öka andelen ekologiska varor samt öka kostnadseffektiviteten och minska transportkostnaderna genom samordnade inköp och leveranser via upphandlade leverantörer.

Indikator	Utfall 2013	Utfall VB 2012	Årsmål 2013	KF:s årsmål 2013
 Andel dubbdäck	0 %	0 %	0 %	
 Andel ekologiska livsmedel i stadens egna verksamheter	13,4 %	--	15 %	15 %
 Andel elbilar	8 %	8,33 %	8 %	6 %
 Andel miljöbilar i stadens bilflotta	83,3	83,33 %	100 %	100 %
 Andel miljöbränslen i stadens miljöbilar	77 %	99,37 %	85 %	
 Elanvändning per kvadratmeter	36 kwh/kvm	63 kwh/kvm	38 kwh/kvm	34 kWh
Kommentar Minskningen jämfört med 2012 beror på att SISAB nu redovisar elanvändningen i skollokalerna.				
 Mängden matavfall som stadens verksamheter sorterar ut för biologisk behandling	40 %	--	40 %	öka

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Effektivisera energianvändningen i stadens fastigheter och lokaler för skolverksamhet i samarbete med energicentrum	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar SISAB ansvarar för effektivisering av energianvändning i skollokalerna.			

Nämndmål:

1.3.1 Utbildningsnämnden bidrar aktivt till en hållbar livsmiljö

● Uppfylls helt

Målbild/förväntat resultat

Skolorna har strategier för energihushållning, kosthållning och hållbar utveckling. Detta vävs även in i undervisningen för att synliggöra betydelsen av det personliga ansvaret för vår gemensamma livsmiljö och hälsa.

Utbildningen ”Skolmat i världsklass” avslutades under året, det var ett omfattande utbildningspaket där delar som ledarskap, näringslära, service- och bemötande samt praktisk matlagning ingick. Utbildningen pågick under två år och omfattade cirka 250 deltagare.

En föreläsning om livsmedels klimatpåverkan har genomförts på en nätverksträff för alla husmödrar.

Strategier för att öka andelen ekologiska livsmedel har diskuterats inför kommande livsmedelsupphandling.

Utbildningsförvaltningens riktlinjer om skolmåltider ska vara en utgångspunkt i det dagliga arbetet. Skolmat Stockholm, en handbok för skolmåltidspersonal, har omarbetats och distribuerats till alla skolkök. I stödmaterialet framgår hur skolorna kan arbeta för att öka andelen ekologiska livsmedel.

Skolmåltidsprojektet

Under hösten 2013 startade skolmåltidsprojektet på åtta pilotskolor. Syftet är att utveckla miljöarbetet inom skolmåltiden genom att minska matsvinnet, öka andelen ekologiska varor samt öka kostnadseffektiviteten och minska transportkostnaderna genom samordnade inköp och leveranser via upphandlade leverantörer.

Miljöhandlingsplanen

Implementering pågår av miljöhandlingsplanen som är ett viktigt steg mot att samtliga verksamheter har strategier för energihushållning och hållbar utveckling. Detta vävs även in i undervisningen på skolorna för att synliggöra betydelsen av det personliga ansvaret för vår gemensamma livsmiljö och hälsa. Aktiviteten nedan är förlängd till och med den 31 december 2014 i och med verksamhetsplan 2014.

Reseplan för miljövänliga resor

Utbildningsnämnden godkände i juni 2009 en plan för miljövänliga resor i tjänsten som bygger på de reseråd som presenterats i miljöförvaltningens skrift Råd för miljö- och trafiksäkra resor. Ett rangordnat valsystem används där det minst miljöpåverkande resesättet ska väljas i

första hand. I miljöhandlingsplanen anges att alla medarbetare ska tillämpa utbildningsförvaltningens Reseplan för miljövänliga resor i tjänsten.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningens miljöhandlingsplan ska implementeras. Förvaltningen ska ge skolorna stöd i arbetet med att öka medvetenheten hos personal och elever om vikten av hållbar utveckling.	2013-01-01	2014-12-31	Avvikelse
Kommentar Tiden för aktiviteten har i verksamhetsplan 2014 förlängts till 2014-12-31.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Stockholmarna är nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stockholm

 Uppfylls helt

Utbildningsnämnden bidrar i hög grad till att målet uppfylls. Utbildningsförvaltningen och kulturförvaltningen samverkar för att öka samarbetet mellan skolan och kulturlivet. Webbplatsen Kulan på Pedagog Stockholm möjliggör kontakter mellan skolor och det fria kulturlivet.

Under året har 113 kommunala skolor beviljats medel från Kulturrådet för att arbeta med Skapande skola. Samtliga F-6-skolor har fått klassuppsättningar av den bok om Stockholms historia som förvaltningen tillsammans med Stadsarkivet tog fram, för att fira kommunfullmäktiges 150 år.

En kartläggning av simundervisningen visar att samverkan med idrottsförvaltningen bör utvecklas.

Nämndmål:

1.6.1 Utbildningsnämnden ger eleverna möjlighet att uppleva kultur och delta i idrottslivet

 Uppfylls helt

Målbild/förväntat resultat

Genom samverkan med stadsdelsnämnderna, kulturnämnden och det fria kulturlivet fungerar den gemensamma webbplatsen Kulan så att fler barn och unga i skola och förskola tar tillvara möjligheter till kulturupplevelser.

Samverkan mellan skola och idrottsföreningar skapar goda förutsättningar för att fler barn och ungdomar är fysiskt aktiva på fritiden.

Stadens kulturplan benämns nu "Kultur i ögonhöjd - för, med och av barn och unga, program för barn- och ungdomskultur i Stockholm". Utbildningsförvaltningen och kulturförvaltningen samverkar för att underlätta kontakterna och öka samarbetet mellan skolan och kulturlivet.

Målet är att eleverna ska få möjlighet att ta del av och aktivt medverka i kulturaktiviteter. Detta ska även bidra till en ökad målpuppfyllelse i relation till läroplanens mål.

Utbildningsnämnden har samordningsansvaret för webbplatsformen Kulan som är tillgänglig för personal inom alla skolformer, inklusive förskolan, och innehåller information, nyheter och möjligheter att boka aktiviteter och på så vis möjliggör kontakter mellan skolor och det fria kulturlivet. Berörda förvaltningar har fortsatt att samverka kring och utveckla Kulan. Antalet besökare på Kulans webbplats har ökat under året.

Utbildningsnämnden beviljades från Kulturrådet 10 mnkr för Skapande skola och 113 kommunala grundskolor har beviljats medel som kan användas under läsåret 2013/2014. Utifrån den senaste redovisningen som förvaltningen lämnat till Kulturrådet framgår att skolorna har fortsatt att utveckla sitt arbete med de estetiska lärprocesserna i undervisningen i syfte att nå ökad målpuppfyllelse. Deltagande skolor har som exempel angett att eleverna blivit mer kreativa och aktiva, har högre studiemotivation, ökad läslust, större förståelse för samband och sammanhang, bättre koncentrationsförmåga och inlärningsresultat samt att arbetet ökat elevernas problemlösningsförmåga.

Stockholmskällan har under 2013 anordnat fyra lärarfortbildningar samt besökt skolor och demonstrerat Stockholmskällans användbarhet i undervisningen för lärare vid ett flertal olika tillfällen. www.stockholmskallan.se hade under 2013 ungefär 2 000 besökare om dagen, varav ca 40 procent var lärare och elever. Under år 2013 har lektionsförslag som visar hur man att använda Stockholmskällan i undervisningen laddats ned drygt 6 000 gånger (sammanräknat för de ca 60 lektionsförslag som finns publicerade på Stockholmskällan). Under 2012 laddades drygt 4 000 lektionsförslag ner.

Tävlingen En bok i världsklass är en del av stadens läs- och språksatsning och har anordnats av utbildningsförvaltningen i samarbete med Stockholms stadsbibliotek, Stiftelsen Skansen och ALMA (Litteraturpriset till Astrid Lindgrens minne). Den vänder sig till stadens alla grundskolor, årskurs F-6, och syftet är att locka till läsning av barnbokslitteratur från olika delar av världen. Läsåret 2012/2013 anmälde sig 220 klasser från 52 grundskolor. Tillsammans lånade och läste eleverna drygt 6 600 böcker med 72 olika titlar och arbetade utifrån temat ”gränslös vänskap”.

Utbildningsförvaltningen har tillsammans med Stadsarkivet i Stockholm tagit fram en bok om Stockholms historia, detta med anledning av firandet av Kommunfullmäktige 150 år. Klassuppsättningar har skickats till samtliga F-6 -skolor.

Samarbete skola och idrott

Förvaltningen har under året samarbetat med idrottsförvaltningen när det gäller att tillgängliggöra skolornas idrottssalar när de inte används av skolan. De flesta idrottssalar hyrs ut alla

dagarna men i vissa fall har bokningsmöjligheten begränsats eftersom kortlås saknas. Genom förvaltningarnas utvecklade samarbete kommer dock fler idrottssalar att bli bokningsbara under nästa år. Några grundskolor hyrs inte ut alls på grund av säkerhetsfrågor men åtgärder har vidtagits för att ytterligare en idrottshall snart kan tillgängliggöras.

Simundervisning

Under året har en kartläggning gjorts av simundervisningen, i syfte att kartlägga idrottsförvaltningens resurser, klargöra behovet av tider i simhallar samt att följa upp måluppfyllelsen för simkunnighet. Kartläggningen visar att formerna för samverkan med idrottsförvaltningen bör utvecklas.

Under sommaren genomfördes en intensivsimskola i Farsta med 67 icke simkunniga elever i åk 5 – 9 från grundskolorna i Farsta som deltagare. Resultatet blev att alla utvecklade sin vattenvana mycket under träningspassen och påbörjade sin simträning. Totalt 26 elever har simmat 200 meter och räknas därför som simkunniga efter sommarskolan och 45 elever har lärt sig simma 25 meter eller mer.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad

 Uppfylls helt

Det kontinuerliga it-säkerhetsarbetet fokuserar bland annat på informationsklassning av system och att ta fram processer för att stödja skolorna. Det förebyggande säkerhetsarbetet har fokuserat på brand, hot och våld samt skadegörelse.

Indikator	Utfall 2013	Utfall VB 2012	Årsmål 2013	KF:s årsmål 2013
 Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA	100 %	100 %	100 %	100 %

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra minst en krisledningsövning på ledningsgruppsnivå	2013-01-01	2013-12-31	

Nämndmål:

1.7.1 Utbildningsnämnden bidrar till en säker och trygg verksamhet

● Uppfylls helt

Målbild/förväntat resultat

Organisationen av förebyggande säkerhetsarbete och krishantering är sådan att frågorna kan hanteras så nära berörda som möjligt och att effekterna av inträffade händelser minimeras. Säkerhetsarbetet ingår som en naturlig del av skolans ordinarie verksamhet med ständiga förbättringsåtgärder och syftar till att garantera en säker arbetsmiljö för barn, elever och personal samt till ökad trygghet.

Inom förvaltningen pågår ett kontinuerligt it-säkerhetsarbete som fokuserar bland annat på informationsklassning av system, att följa upp informationssäkerhetsarbetet och att ta fram processer för att stödja skolorna i it-säkerhetsfrågor (exempelvis molntjänster och intrång). Förvaltningens förebyggande säkerhetsarbete har fokuserat tre områden; brand, hot och våld samt skadegörelse. Uppföljning har genomförts med hjälp av bland annat stadens incidentrapporteringsystem (RISK), det systematiska brandskyddsarbetet (SBA) och skadekonton.

Antalet inrapporterade incidenter i RISK har fortsatt öka under 2013 efter informations- och utbildningsinsatser. Incidenter som verksamheten/skolorna själva löser (av mindre allvarlig karaktär) utgör merparten. Under oroligheterna i Husby observerades en ökning av mycket allvarliga incidenter. Antal incidenter av typ ”brand” har ökat och detta beror förmodligen på att skolorna blivit bättre på att rapportera även mindre brandincidenter. Ett antal skolor har fått stöd i förebyggande säkerhetsarbete genom analys av rapporter och även fått stöd på plats.

Under året har stödmaterial till skolorna inom försäkringsområdet tagits fram.

I syfte att stärka krishanteringsförmågan har krisledningsorganisationen setts över. För att öka medvetenheten och beredskapen för olika kriser har risk- och sårbarhetsanalysen uppdateras.

KF:s inriktningsmål:

2. Kvalitet och valfrihet utvecklas och förbättras

● Uppfylls helt

Utbildningsförvaltningen bedömer att nämnden uppfyller kommunfullmäktiges mål.

Resultaten som gäller betygen i årskurs 9 har för samtliga resultatvariabler förbättrats i jämförelse med år 2012. De förbättrade resultaten år 2013 är koncentrerade framför allt i de skolor som har minst gynnsamma socioekonomiska förutsättningar.

Resultaten inom den kommunala gymnasieskolan har försämrats något jämfört med år 2012 när det gäller andelen elever med slutbetyg inom fyra år och genomsnittlig betygspoäng medan andel elever med högskolebehörighet och andelen elever med godkänt i alla kurser i slutbetyget är oförändrad.

Förvaltningen har fortsatt sitt arbete med att ge skolorna förutsättningar för att öka måluppfyllelsen för eleverna. Fokus har fortsatt legat på att hålla fast vid de strategiska områden som formulerats i verksamhetsplanen och att så långt möjligt hitta arbetsformer som skapar långsiktighet och uthållighet i skolutvecklingen.

Vid 18 nystartade fristående förskolor har 687 förskoleplatser skapats. Utökningar på 15 olika befintliga förskolor har gett ett tillskott på 141 platser. Inom pedagogisk omsorg/familjedaghem har 16 helt nya verksamheter startat.

Under 2013 har 84 tillsynsinspektioner genomförts inom fristående förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem.

I maj fattade förvaltningsledningen beslut om mål, styrning och uppföljning för strategisk kompetensförsörjning av lärare 2013-2016. Förvaltningen fortsätter arbetet med att skapa förutsättningar för att få fler behöriga lärare.

Arbetet med en enhetlig struktur för lärares karriärvägar har haft fokus på regeringens reform om förstelärare och lektorer. 188 förstelärare och 10 lektorer startade sina uppdrag 2013.

Stadsgemensamma principer och metoder för rekrytering, kompetensutveckling och karriärvägar för förskolans personal ses över i samarbete med stadsledningskontoret och stadsdelsförvaltningarna.

I februari 2013 fick utbildningsnämnden ett föreläggande från Arbetsmiljöverket rörande lärares arbetsbelastning där tre kravpunkter formulerades. I september lämnades nämndens svar över till Arbetsmiljöverket som i december godkände två av tre delar i föreläggandet men lämnat till Förvaltningsrätten att utdöma vite för att punkt ett inte är fullständigt klarlagd.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Stockholmarna upplever att de erbjuds valfrihet och mångfald

● Uppfylls helt

Vid 18 nystartade fristående förskolor har 687 förskoleplatser skapats. Utökningar på 15 olika befintliga förskolor har gett ett tillskott på 141 platser. Inom pedagogisk omsorg/familjedaghem har 16 helt nya verksamheter startat.

Under 2013 har 84 tillsynsinspektioner genomförts inom fristående förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem.

Indikator	Utfall 2013	Utfall VB 2012	Årsmål 2013	KF:s årsmål 2013
◆ Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom skola	81 %	82 %	85 %	85 %

Nämndmål:

2.1.1 Utbildningsnämnden ger goda förutsättningar för vårdnadshavares och elevers val av förskola och skola

● Uppfylls helt

Målbild/förväntat resultat

Stockholmarna ges via Jämför service en korrekt, kvalitetssäkrad och värdeneutral information om samtliga förskolor och skolor. De jämförelser som görs är relevanta, rättvisande och tar hänsyn till verksamheternas olika förutsättningar.

För att förenkla för vårdnadshavare, elever och skolor är e-tjänsten för skolval utbyggd till att omfatta alla skolval. Så många fristående förskolor och skolor som möjligt deltar i förskolekän och skolvalet.

Utifrån information och vägledning av hög kvalitet kommer flertalet barn och elever in på sitt förstahandsval (gäller alla val: förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola). Detta resulterar i färre skolbyten, färre programbyten och färre avhopp från gymnasieskolan.

Skolval

Förutsättningarna för valet till förskoleklass har förändrats de senaste åren. Det ökande elevantalet i stadens skolor gör att det är en stor utmaning att tillgodose vårdnadshavarnas önskemål. Trots detta är andelen sökande som fått sitt förstahandsval tillgodosett i stort sett oförändrad jämfört med 2012. Nedanstående siffror avser mitten av mars, då antagningsbesked skickas ut till vårdnadshavarna.

Tabell 2 Val till förskoleklass 2013

	2010	2011	2012	2013
Andel (%) sökande som fått sitt förstahandsval	85	85	82	82
Andel (%) sökande som fått något av sina tre val	92	94	92	91

Ett arbete har påbörjats för att ytterligare utveckla e-tjänsten till att omfatta val till årskurs 6/7.

Slutlig antagning till gymnasieskolan och gymnasiesärskolan

Sökande

I slutet av augusti 2013 hade 8 653 personer folkbokförda i Stockholms stad sökt till gymnasieskolan. Det var en minskning med 222 jämfört med samma tidpunkt 2012.

Tabell 3 Fördelning av *förstahandsval* i juni för sökande folkbokförda i Stockholms stad (oavsett behörighet och sökt program), antal och andel elever

	2011		2012		2013	
Kommunal skola i Stockholms stad	4 374	49,6%	4 243	49%	4 026	47,7%
Annan kommun	1 140	13%	1 312	15,1%	1 366	16,2%
Fristående gymnasieskola	3 301	37,4%	3 111	35,9%	3 054	36,1%
	8 815		8 666		8 446	

Andelen stockholmare som i första hand sökte till stadens egna skolor minskade något jämfört med 2012 medan andelen stockholmare som sökte annan kommun ökade något. Andelen som sökte fristående skola var i stort sett oförändrad.

Av de sökande från Stockholms stad som valt *nationellt program i första hand* har andelen som söker högskoleförberedande program ökat från 80,6 procent till 81,2 procent jämfört med 2012 medan andelen som söker yrkesprogram har minskat från 19,4 procent till 18,8 procent. I hela länet, inklusive Stockholms stad, valde 76 procent ett högskoleförberedande program i första hand, en ökning från 75 procent år 2012. Samtidigt minskade andelen sökande till yrkesprogram från 25 till 24 procent.

Av *det totala antalet sökande* från Stockholms stad valde 11,5 procent ett introduktionsprogram (IM) i första hand, motsvarande siffra för 2012 var 13 procent.

Antalet sökande från Stockholm som vid skolstart inte var behöriga till det nationella program de sökt i första hand var cirka 680, vilket är oförändrat jämfört med 2012.

Antagna

Det totala antalet sökande från Stockholms stad som år 2013 antogs till gymnasieskolan var 7 670, en minskning med 538 jämfört med 2012.

Tabell 4 Fördelning i juni av *antagna* folkbokförda i Stockholms stad (oavsett behörighet och sökt program), antal och andel elever

	2011		2012		2013	
Kommunal skola i Stockholms stad	4 015	48,8%	4 085	49,8%	3 515	45,8%
Annan kommun	913	11,1%	1 122	13,7%	1 165	15,2%
Fristående gymnasieskola	3 299	41,1%	3 001	36,5%	2 990	39%
	8 227		8 208		7 670	

Andelen som antogs i den egna kommunen minskade år 2013 medan andelen som antogs i annan kommun och till fristående skola ökade. Som framgår ovan var andelen stockholmare som i första hand sökte utbildning i den egna kommunen 48 procent medan andelen stockholmare som antogs i stadens kommunala skolor var 46 procent.

Av de antagna till nationella program vid stadens kommunala skolor (oavsett hemkommun) var 72 procent antagna på sitt förstahandsval, en ökning med 7 procentenheter jämfört med 2012. Av de antagna till nationella program vid stadens skolor kom 1 600 från någon annan kommun, vilket är oförändrat jämfört med förra året.

Antalet tillgängliga platser på nationella program i Stockholms stads kommunala skolor minskade från cirka 5 100 till cirka 4 600. I juni var 265 av dessa platser vakanta.

Av samtliga stockholmare som antogs på nationella program (oavsett hos vilken huvudman de antogs) blev 70 procent antagna på sitt förstahandsval (såväl program och inriktning som skola), vilket är en ökning med cirka 2 procentenheter jämfört med 2012.

På *introduktionsprogrammen (IM)* vid stadens skolor fanns drygt 1 500 platser i årskurs 1, varav 750 inom språkinträdning. Endast ett fåtal sökande från annan kommun antogs till IM i Stockholms stad. Från Stockholms stad antogs 35 sökande till IM i någon annan kommun (oförändrat jämfört med 2012) medan 232 antogs vid fristående skola (något fler än 2012).

Gymnasiesärskolan

Antalet elever som antogs till gymnasiesärskolan i Stockholms stad minskade till 72 elever jämfört med 97 år 2012. Till de nationella programmen antogs 51 elever och till det individuella programmet antogs 21. Av de antagna kom 18 från någon annan kommun. Från Stockholms stad antogs åtta elever i en annan kommuns gymnasiesärskola medan 35 antogs vid en fristående skola. Motsvarande siffror år 2012 var 12 respektive 38.

Nämndmål:

2.1.2 Utbildningsnämnden verkar för att alla barn och elever erbjuds verksamheter av god kvalitet oavsett anordnare

● Uppfylls helt

Målbild/förväntat resultat

Stockholms barn får en förskoleverksamhet av god kvalitet i enlighet med nationella och kommunala styrdokument. Stockholms elever får sin skolgång i en verksamhet av god kvalitet som utvecklas mot en allt högre måluppfyllelse och som genomförs i enlighet med tillämpliga styrdokument.

Skolpliktsbevakning

En översyn av stadens arbete med skolpliktsbevakning genomfördes under våren 2013. Översynen handlade till övervägande del om rutiner och ansvarsfördelning. Som ett resultat sköter central förvaltning anmälan om ogiltig frånvaro från fristående huvudman till hemkommunen från och med läsårsstart 2013/2014. Ansvaret ligger på enheten för vägledning och antagning. Nya rutiner har genomförts och information inom området ogiltig frånvaro sker kontinuerligt via stockholm.se/ef samt informationsträffar. En revidering av rutinen för skolpliktsbevakning för kommunala grundskolor har också genomförts och information har gått ut till skolorna.

Jämförelse av resultat m.m. mellan fristående och kommunala skolhuvudmän i Stockholm 2011-2013

Grundskola

Socioekonomiskt index vt 2013: kommunal huvudman 102, fristående huvudman 88

Tabell 5 Kunskapsresultat i årskurs 9 – grundskolor i Stockholm (Källa: Skolverket)

Variabel	Fristående skolor			Kommunala skolor		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Andel elever som uppnått målen i alla ämnen, totalt	82,5	79,5	80,3	77,0	74,6	75,2
Flickor	84	82	82	79	78	78
Pojkar	81	77	78	75	72	73
Svensk bakgrund	87	86	85	85	84	84
Utländsk bakgrund, födda i Sverige	73	71	72	66	64	67
Utländsk bakgrund, födda utomlands	67	63	68	52	45	47
Föräldrar med förgymnasial utbildning	51	44	46	52	42	40
Föräldrar med gymnasial utbildning	75	73	69	71	66	69
Föräldrar med eftergymnasial utbildning	89	87	88	86	86	85
Genomsnittligt meritvärde åk 9	239,3	236,0	238,3	223,7	221,9	222,4
Andel elever i åk 9 behöriga till gymnasieskolan	90,8	91,3	91,7	88,0	85,9	87,4

Förutsättningar (Källa Skolverket)

Variabel	Fristående skolor			Kommunala skolor		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Elever per lärare	13,6	14,4	i.u.*	12,6	12,6	i.u.*
Andel lärare med pedagogisk högskoleutbildning	65,7	67,2	i.u.*	84,3	84,4	i.u.*

*redovisas i samband med tertialrapport 1 2014

Kommentar och analys

Kunskapsresultaten i fristående grundskolor följer samma strukturella mönster som de kommunala: flickor har bättre resultat än pojkar, elever med lågutbildade föräldrar och elever med utländsk bakgrund har sämre resultat. De fristående grundskolorna har, på aggregerad nivå, i jämförelse med de kommunala grundskolorna bättre resultat för alla utom en av de redovisade

elevgrupper. Särskilt märkbara är skillnaderna i resultat för elever med utländsk bakgrund, födda utomlands.

Förutsättningar avseende lärartäthet och andel lärare med högskoleexamen förklarar inte de fristående grundskolornas bättre resultat. De fristående grundskolorna har tvärtom lägre lärartäthet och en lägre andel lärare med pedagogisk högskoleexamen än de kommunala. Det finns heller inget som tyder på att de fristående grundskolorna sätter högre betyg än de kommunala grundskolorna för en given kunskapsnivå.

Elevsammansättningen utifrån elevernas socioekonomiska bakgrund på en skola är en faktor som forskning och statistik visar har ett tydligt genomsnittligt samband med elevernas prestationer. Förvaltningen har inom ramen för den socioekonomiska resursfördelningen tagit fram indexvärden som bygger på en statistisk sambandsanalys mellan skolors kunskapsresultat och olika socioekonomiska faktorer. Genomsnittet för samtliga Stockholms grundskolor är satt till 100 i index, och ett lågt värde indikerar mer gynnsamma socioekonomiska förutsättningar medan ett högt indexvärde indikerar mindre gynnsamma socioekonomiska förutsättningar.

Enligt det indexvärde som räknats fram för läsåret 2012/2013 har eleverna på de fristående grundskolorna något mer gynnsamma socioekonomiska förutsättningar än eleverna på de kommunala grundskolorna, vilket kan förklara en del av skillnaden i resultat mellan de fristående och kommunala grundskolorna. Men även när hänsyn tas till socioekonomisk bakgrund, presterar de fristående grundskolorna bättre än förväntat och de kommunala sämre än förväntat jämfört med det statistiskt förväntade värdet som beräknats utifrån elevernas socioekonomiska förutsättningar.

Det är också tydligt att eleverna på fristående grundskolor har bättre resultat än de kommunala grundskolorna för samtliga grupper av skolor i olika socioekonomiska segment. De fristående skolorna har alltså högre genomsnittliga resultat än de kommunala grundskolorna oavsett om skolorna har ett högt eller lågt socioekonomiskt index.

Det kan dock finnas skillnader i elevsammansättningen som inte fångas av socioekonomiska förutsättningar. Andelen elever i behov av särskilt stöd är en sådan faktor. Det underlag för jämförelse som förvaltningen har tillgång till, är de elever i behov av särskilt stöd som skolorna sökt och beviljats tilläggsbelopp för. Här är fördelningen av andelen elever dock jämn mellan fristående och kommunala grundskolor, så det kan inte förklara skillnaden i resultat. Det bör noteras att vilken typ av skolor som dessa elever går på varierar mellan fristående och kommunala grundskolor. Bland de fristående grundskolorna återfinns drygt hälften av denna elevgrupp i skolor med inriktning mot elever i behov av särskilt stöd, medan det inte finns några sådana inriktade skolor på den kommunala sidan.

En annan faktor i elevsammansättningen är att eleverna, vid en given nivå av socioekonomiska förutsättningar, kan ha olika grader av studiemotivation. Det är en erkänt svår faktor att

fastlägga, men ett sätt att försöka operationalisera studiemotivation är att anta att elever som gör ett aktivt val av skola har högre studiemotivation än elever som inte gör ett aktivt val av skola. En undersökning av pendlingsmönster hos grundskolelever som förvaltningen gjort indikerar att elever som gör ett aktivt val av skola har högre resultat än elever som inte gör ett aktivt val av skola.

Utbildningsförvaltningen vet dock inte om grupperna som gör ett aktivt val till en fristående grundskola respektive till en kommunal grundskola skiljer sig åt resultatmässigt. Förvaltningen arbetar nu med att på olika sätt försöka fånga om det sker en positiv selektion av elever till vissa skolor utifrån elevernas studiemotivation.

Nationella prov

Tabell 6 Andel elever som uppnått kravnivån på samtliga delprov (årskurs 3 och 6) och som har godkänt provbetyg (årskurs 9) i nationella prov, 2013 Källa: Skolverket

Ämne	Fristående skolor			Kommunala skolor		
	Åk 3	Åk 6	Åk 9	Åk 3	Åk 6	Åk 9
Engelska	x	97,6	97,4	x	96,2	97,3
Matematik	62,3	95,3	92,4	80,4	96,5	91,3
Svenska	78,0	96,5	98,8	87,4	97,0	97,6
Svenska som andraspråk	52,1	86,0	87,4	68,9	81,0	76,9

Resultaten på nationella prov skiljer sig kraftigt åt mellan olika årskurser på fristående grundskolor. Det framgår med stor tydlighet då man jämför med eleverna på kommunala grundskolor. I årskurs 3 har kommunala grundskolor en markant högre andel godkända elever jämfört med fristående grundskolor. I de högre årskurserna (6 och 9) är skillnaderna relativt små, förutom i svenska som andraspråk där de fristående grundskolorna har en klart högre andel elever som är godkända. Mönstret mellan årskurserna har varit liknande över tid, men skillnaderna mellan fristående och kommunala huvudmän i årskurs 3 har aldrig varit så tydliga som i år. Den stora skillnaden i årskurs 3 är intressant, och om man jämför med riksgenomsnittet förstås skillnaden utifrån att eleverna på kommunala skolor har mycket goda resultat medan eleverna på fristående skolor presterar på medelnivå. Vad som förklarar de stora växlingarna för olika årskurser är dock svårare att besvara, men det är angeläget att bevaka om mönstret kvarstår och försöka finna förklaringar till detta.

Andel elever med högre slutbetyg än provbetyg i årskurs 9 i grundskolan

Tabell 7 Andel elever med högre slutbetyg än provbetyg i årskurs 9 i grundskolan Källa: Skolverket

Variabel	Fristående skolor			Kommunala skolor		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Andel elever med högre slutbetyg än provbetyg i matematik	26,0	25,5	21,8	29,6	27,7	26,2
Andel elever med högre slutbetyg än provbetyg i svenska	16,0	16,4	16,6	16,1	14,3	16,1
Andel elever med högre slutbetyg än provbetyg i svenska som andraspråk	22,5	22,9	22,5	14,9	18,1	14,9
Andel elever med högre slutbetyg än provbetyg i engelska	9,4	8,4	8,0	8,0	7,7	9,4

I tabellen ovan framgår att det i svenska och engelska är små skillnader mellan fristående och kommunala grundskolor vad gäller andelen elever som får ett högre slutbetyg jämfört med provbetyg i de nationella ämnesproven. I matematik är det en större andel elever i kommunala grundskolor som får ett högre slutbetyg än provbetyg i det nationella ämnesprovet. I svenska som andraspråk är situationen den omvända: här är andelen elever som får högre slutbetyg än provbetyg i det nationella ämnesprovet högre i fristående skolor. Sammantaget finns således inte några systematiska skillnader mellan fristående och kommunala skolor i förhållandet mellan slutbetyg och provbetyg i nationella prov.

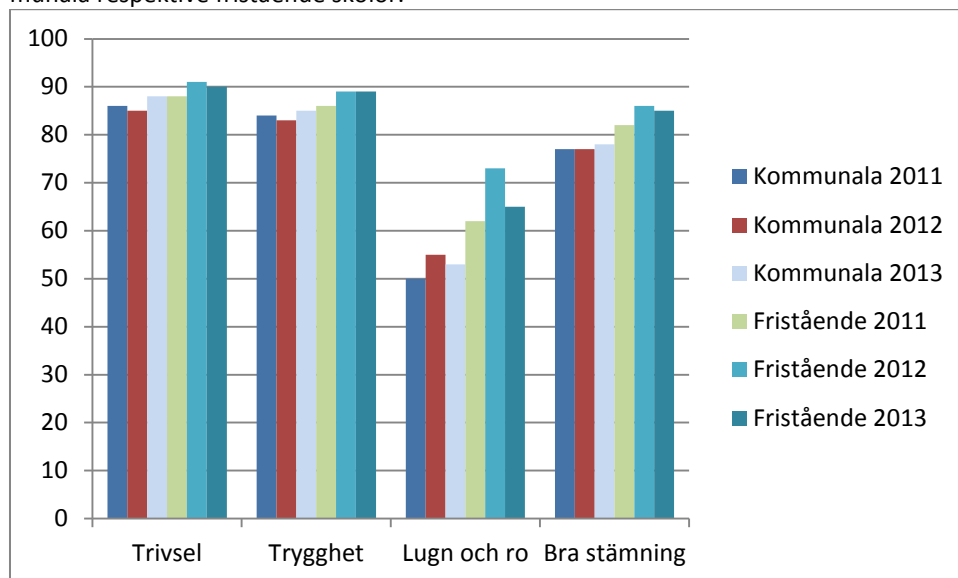
Brukarundersökningen

Helhetsbilden av resultaten från årets brukarundersökning är att det går att se en positiv trend på alla områden och inom grundskolans alla årskurser i staden. Överlag har andelen positiva ökat sedan föregående år, och trenden är sammantaget positiv när man ser till de senaste fyra åren. Det mest framträdande exemplet på ökad nöjdhet har skett på frågan om användande av digitala verktyg där andelen positiva har tagit ett rejält kliv uppåt (dock från tidigare låga nivåer) inom samtliga undersökta årskurser.

Jämförelse brukarundersökningsresultat utifrån regiform

När svaren jämförs mellan kommunala och fristående skolor, går det att se att föräldrar till elever i fristående skolor i förskoleklass och årskurs 2 genomgående är mer nöjda än föräldrar till elever i kommunala skolor. I årskurs 2 har både föräldrar och elever besvarat enkäten, och jämför man elevernas svar mellan regiformerna, finns det överlag inga större skillnader i nöjdhet. De enda små skillnaderna är att elever i fristående skolor upplever sig ha blivit retade av andra elever i mindre utsträckning än elever i kommunala skolor, och att elever i kommunala skolor i något högre utsträckning uppger att de använder digitala verktyg/hjälpmiddel i skolarbetet.

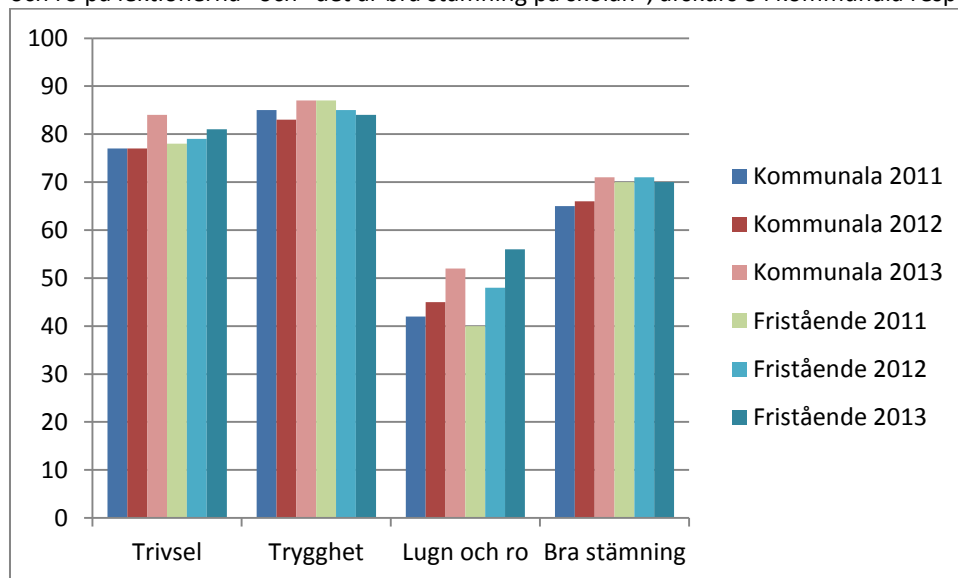
Diagram 1: Andel nöjda på frågorna "mitt barn trivs i skolan", "mitt barn känner sig tryggt i skolan", "mitt barn kan arbeta i lugn och ro på lektionerna" och "det är bra stämning på skolan", årskurs 2 (föräldrar) i kommunala respektive fristående skolor.

Eftersom det finns både elevsvar och föräldrasvar i årskurs 2, finns det intressanta jämförelser att göra. Elever i de kommunala skolorna är överlag markant mer nöjda än sina föräldrar. Vad gäller de fristående skolorna, är eleverna också överlag nöjdare än sina föräldrar, men det finns också frågor där föräldrarna är lika nöjda, eller till och med nöjdare än eleverna. Skillnaderna mellan elevsvaren i de båda regiformerna är små, så skillnaderna mellan elev- och föräldrasvar tycks förklaras av att föräldrar till elever i fristående skolor är avsevärt mycket nöjdare än föräldrar till elever i de kommunala skolorna. Vad detta beror på går inte att utläsa ur enkätsvaren, men en tänkbar förklaring är att föräldrar till elever i fristående skolor har gjort (och också känner att de har gjort) ett aktivt val av skola, där de valt en skola som de på förhand är positivt inställda till och som kanske har särskild inriktning som föräldrarna uppskattar, vilket medför en ökad sannolikhet att de är nöjda. Det är välbelagt inom forskningen att det faktum att individer själva gjort ett val och haft inflytande, i sig gör dessa individer nöjdare (och ger mer legitimitet till företeelsen de fått välja/påverka).

I årskurs 5 är eleverna i de kommunala skolorna överlag något mer nöjda än elever i de fristående, medan förhållandena är de motsatta i årskurs 8. I årets undersökning finns det inga större skillnader i svarsfrekvenser mellan kommunala och fristående skolor (utom vad gäller elever i årskurs 2 där den är avsevärt högre i de kommunala skolorna), och framför allt har det att göra med att svarsfrekvensen ökat markant hos de fristående skolorna i årskurserna 5 och 8.

Diagram 2: Andel nöjda på frågorna "jag trivs i skolan", "jag känner mig trygg i skolan", "jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna" och "det är bra stämning på skolan", årskurs 8 i kommunala respektive fristående skolor.

Jämförelse av pojkars och flickors svar

Vad gäller skillnader i svar mellan pojkar och flickor, kan konstateras att det redan i förskoleklass syns skillnader i hur (föräldrar till) flickor respektive pojkar upplever skolsituationen. Föräldrar till flickor är genomgående mer positiva, förutom vad gäller arbetsro, där marginellt fler pojkföräldrar är nöjda, och vad gäller användandet av digitala verktyg. I årskurs 2 är flickorna något mer positiva på alla frågor, utom vad gäller arbetsro och användandet av digitala verktyg, där andelen nöjda flickor och pojkar är lika stor. Samma mönster återfinns bland deras föräldrar.

Även i årskurs 5 är flickorna något mer positiva än pojkarna, men skillnaderna är mindre. Flickorna vet i mindre utsträckning än pojkarna vad de behöver för att nå målen, och är något mindre nöjda med arbetsron.

I årskurs 8 är pojkarna överlag mer positiva än flickorna. Fler pojkar än flickor trivs och känner sig trygga i skolan, fler flickor är missnöjda med arbetsron. Detta är den enda årskursen (av de som genomför brukarundersökningen) där flickorna i högre grad än pojkarna upplever att de blivit illa behandlade av andra elever. Om man jämför pojkar och flickor i årskurs 5 och årskurs 8 de senaste tre åren på de olika frågorna, tycks framför allt pojkarna i årskurs 8 allt mer nöjda överlag.

Diagram 3: Andel positiva svar (4 eller 5) på påståendet "Jag känner mig trygg i skolan", fördelat på flickor och pojkar i åk 5 och 8, åren 2011-2013. Totalsiffror för staden, både kommunala och fristående skolor.

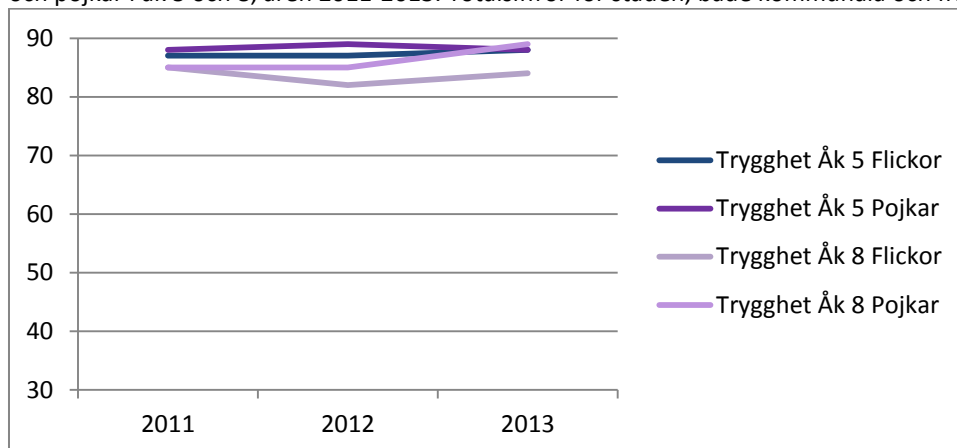
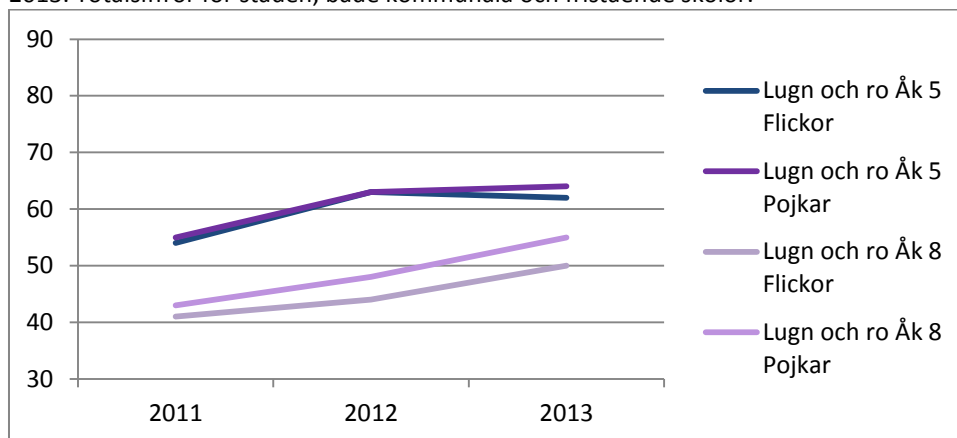

Diagram 4: Andel positiva svar (4 eller 5) på påståendet "Jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna (år 2011 var formuleringen: "Jag kan arbeta utan att bli störd)", fördelat på flickor och pojkar i åk 5 och 8, åren 2011-2013. Totalsiffror för staden, både kommunala och fristående skolor.

Kommunikation med fristående grundskolor och gymnasieskolor

Utbildningsförvaltningen har fortsatt att utveckla sin kommunikation och samverkan med de fristående verksamheterna under året, bland annat genom insynsbesök och informationsträffar. 16 grundskolor och 17 gymnasieskolor har fått besök. De flesta fristående grundskolor har ett fortsatt högt söktryck medan gymnasieskolorna i många fall arbetar för att anpassa verksamheten till färre elever. Gemensamt för de båda skolformerna är att de har svårt att hitta bra lokallösningar för sina idrottslektioner. De flesta skolor har i olika grad påbörjat ett arbete med att anpassa biblioteksverksamheten till den nya skollagen.

Insyn i fristående fritidsklubbar

Under hösten 2013 har förvaltningen gjort insynsbesök på 12 fristående öppna fritidsverksamheter (fritidsklubbar). De fristående fritidsklubbarna bidrar till barnens trivsel och sociala utveckling och utgör på så sätt ett viktigt inslag för åldersgruppen 10-13 år.

Reviderat förskoleprogram

Förvaltningen har samordnat arbetet med att revidera stadens förskoleplan. En öppen webbenkät har genomförts på stadens hemsida och en arbetsgrupp med representanter från både kommunala och fristående förskolor har arbetat med programmet. Kommunfullmäktige beslutade om det nya förskoleprogrammet i oktober 2013.

Riktlinjer för övergångar

I samverkan med representanter från både kommunala och fristående förskolor samt kommunala grundskolor har övergripande riktlinjer för arbetet med barnens övergång mellan förskola och skolans verksamheter tagits fram, liksom underlag för lokala handlingsplaner och underlag för dokumentation av barnens lärande. Kommunfullmäktige beslutade om de nya riktlinjerna i oktober 2013.

Gemensamt ansökningssystem för ansökan om plats i förskola

Utifrån kommunfullmäktiges beslut våren 2013 om gemensam ingång för ansökan om plats i förskola och pedagogisk omsorg har förvaltningen startat ett införandeprojekt. Både kommunala och fristående förskolor kommer att vara sökbara i samma system för föräldrar som söker förskoleplats i staden. Det förväntade resultatet är att föräldrar i staden får en bättre överblick över valmöjligheterna och kösituationen, att erbjudande om plats går ut snabbare och att planeringsförutsättningarna förbättras.

Förvaltningen har informerat alla berörda verksamheter om införandet av det nya ansökningssystemet. Referensgrupper med representanter från fristående verksamheter, stadsdelsförvaltningar och serviceförvaltningen har börjat arbeta med planeringen av införandet. Införandet av det nya systemet kommer att kräva omfattande systemutveckling av Bosko, anordnarwebben och e-tjänsten Min barnomsorg. Förvaltningen bedömer att det gemensamma ansökningssystemet kommer att vara infört i slutet av 2014.

Stadsövergripande utbildningsinsatser för förskola

Rekryteringsutbildning för blivande chefer och ledare inom kommunal verksamhet har genomförts. Vidare har språkforskningsinstitutet fortsatt sitt arbete för att bland annat öka kunskapen kring barns andraspråksutveckling. Förutom det fortsatta arbetet med nätverk och kurser har förskolechefer erbjudits föreläsningar. Ett kartläggningsverktyg för att öka kunskapen om barnens modersmål och personalens kunskaper har utvecklats och implementerats under hösten 2013.

Insatser har gjorts för att stödja förskoleverksamhet på finska, bland annat genom att översätta stadens självvärderingsmaterial och genomföra en kurs i genrepedagogik på finska.

Utveckling av kvalitetsarbetet på förskolor

Förvaltningen har genomfört omfattande utbildningsinsatser kring stadens kvalitetsindikator för både fristående och kommunala förskolor. Detta för att stödja enheterna i att utveckla in-

sikten om det systematiska kvalitetsarbetet och därigenom öka den pedagogiska kvaliteten för barnen. Totalt har cirka 1 000 personer deltagit i dessa insatser.

Informationsmöten riktade till fristående huvudmän har genomförts kring deras förtydligade ansvar utifrån skollag, läroplan och allmänna råd, med totalt cirka 250 deltagare.

Tre stadsdelsnämndsområden har med cirka 30 förskoleenheter och närmare 250 arbetslag ingått i ett utvecklingsarbete för att utveckla mål- och resultatstyrning. Vidare har 46 fristående förskolor ingått i en tre månaders processutbildning i systematiskt kvalitetsarbete.

Ansökan för godkännande och rätt till bidrag för fristående förskola, pedagogisk omsorg samt friliggande fritidshem

Hittills under året har 290 nya ärenden kommit in för handläggning. Antalet nystartade fristående förskolor uppgick till 18 stycken fördelade på 10 stadsdelsnämndsområden och de genererade 687 nytillkomna förskoleplatser. Av dessa nya förskolor startades 73 procent av redan befintliga huvudmän och 27 procent av nya huvudmän.

Permanent utökningar på redan befintliga förskolor har gett ett tillskott på 141 platser på 15 olika förskolor. Inom pedagogisk omsorg/familjedaghem har 16 helt nya verksamheter startat och 10 stycken har omvandlat sin familjedaghemsverksamhet till övrig pedagogisk omsorg med upp till 12 barn. 22 familjedaghem har erhållit reviderade godkännanden utifrån nu gällande riktlinjer. Under året har 13 förskolor och 12 pedagogisk omsorg avslutats.

Avslag på ansökningar har beslutats om för 6 förskolor och 2 pedagogisk omsorg.

Med anledning av överklaganden av utbildningsförvaltningens beslut har sju ärenden gått till Förvaltningsrätten. Det gäller avslag på ansökan om godkännande, rätt till bidrag och godkännande av preciserat platsantal. Ett överklagande har återtagits, i tre ärenden har Förvaltningsrätten fastställt nämndens beslut och tre ärenden har inte avgjorts.

Tillsynsinspektion av fristående förskolor, pedagogisk omsorg och fristående fritidshem

Förvaltningen har under året genomfört 55 tillsynsinspektioner av fristående förskolor, 19 av pedagogisk omsorg (dagbarnvårdare) och 10 tillsynsinspektioner av fristående fritidshem. Utifrån de 84 tillsynsinspektionerna har beslut fattats i 56 tillsynsärenden och utifrån dessa har utdelats 173 förelägganden och 91 anmärkningar.

Tabell 8 Tillsynsinspektion av fristående förskolor, pedagogisk omsorg och fristående fritidshem

Verksamhetstyp	Fristående förskola	Enskild pedagogisk omsorg + Fritidshem	Totalt (Antal)
Antal förelägganden	107	66	173
Antal anmärkningar	66	25	91
Vitesförelägganden	4	1	5
Verksamhetsförbud	1	-	1

Utbildningsnämnden har beslutat om tillfälligt verksamhetsförbud för en verksamhet som uppvisade allvarligt brister vid de tillsynsinspektioner som genomfördes samt genom de anmälningsutredningar som förvaltningen genomförde. Huvudmannen har därefter avslutat sin verksamhet. Arbetsprocessen skedde i nära samarbete med berörd stadsdelsförvaltning.

De mest frekventa föreläggandena – förskola

Den vanligaste bristen (24 beslutspunkter – 22 procent) avser förskoleenheternas ledningsfunktion. Vanligtvis har man i verksamheten utformat ledningssystem som inte överensstämmer med lagstiftningen. Den näst vanligaste bristpunkten (14 beslutspunkter – 13 procent) är andelen examinerade/legitimerade förskollärare i verksamheten. Den tredje vanligaste bristpunkten (10 beslutspunkter – 10 procent) gäller bristande registerkontroll inför anställning.

De mest frekventa föreläggandena – pedagogisk omsorg

Den vanligaste bristen (15 beslutspunkter – 44 procent) är att huvudmannen inte genomfört insatser inom ramen för sitt barnsäkerhetsarbete, som exempelvis utbildning i första hjälpen, brandsäkerhet eller inte genomfört en heltäckande barnsäkerhetsrund. Därefter gäller bristerna huvudmannaskapet respektive avsaknaden av en dokumenterad verksamhetsplanering.

De mest frekventa föreläggandena – fristående fritidshem

Den vanligaste bristen (7 beslutspunkter – 22 procent) är avsaknaden av adekvata forum för samråd mellan hem och verksamhet. Därefter gäller bristerna bristande registerkontroll inför anställning respektive avsaknaden av utbildad personal i verksamheten.

Uppföljningar av fattade tillsynsbeslut

Tillsynsbesluten utifrån 26 kapitlet i skollagen följs upp, i regel genom dokumentstudier av handlingar som huvudmannen enligt tidigare beslut lämnat in. I ärenden där huvudmän ådragit sig många förelägganden eller anmärkningar genomförs även uppföljande inspektioner och intervjuer av huvudmän och förskolechefer. Även en uppföljning resulterar i ett beslut i enlighet med 26 kapitlet i skollagen. Inget ärende avskrivs innan samtliga identifierade bristpunkter rättats till i sin helhet.

Tabell 9 Uppföljningsstatistik för förskolor – Ärenden från 2011-2013

Uppföljning av tillsynsbeslut	Uppföljning 1	Uppföljning 2
1. Alla tidigare bristpunkter är avhjälpta - ärendet avskrivs	29	16
2. Vissa bristpunkter kvarstår - dock inte på föreläggandenivå	28	
3. Bristpunkter kvarstår på föreläggandenivå	46	

Tabell 10 Uppföljningsstatistik enskild pedagogisk omsorg – Ärenden från 2011-2013

Uppföljning av tillsynsbeslut	Uppföljning 1	Uppföljning 2	Uppföljning 3
1. Alla tidigare bristpunkter är avhjälpta - ärendet avskrivs	18		1
2. Vissa bristpunkter kvarstår - dock inte på föreläggandenivå	4		
3. Bristpunkter kvarstår på föreläggandenivå	3	1	

Tabell 11 Uppföljningsstatistik fristående fritidshem - Ärenden från 2011-2013

Uppföljning av tillsynsbeslut	Uppföljning 1
1. Alla tidigare bristpunkter är avhjälpna – ärendet avskrivs	1
2. Vissa bristpunkter kvarstår - dock inte på föreläggandenivå	4
3. Bristpunkter kvarstår på föreläggandenivå	4

Utbildningsförvaltningen har under 2013 genomfört 122 uppföljningar av tidigare fattade tillsynsbeslut och förvaltningen har i några fall genomfört ytterligare en andra omgångs uppföljning, i något fall också en tredje uppföljning.

Vidare har fyra uppföljningsärenden renderat i vitesförelägganden som utbildningsnämnden fattat beslut om.

Anmälningar

Som en del i tillsynsarbetet tar utbildningsförvaltningen emot anmälningar från medborgare mot fristående förskolor, enskild pedagogisk omsorg och fristående fritidshem. En anmälning används som en indikator i risk- och väsentlighetsanalysen kring vilka enheter som ska prioriteras bland tillsynsinspektionerna. En anmälning kan leda till att en utredning påbörjas eller också komplettera en pågående tillsynsinspektion. Vissa anmälningar utreds inte, exempelvis på grund av att anmälan innehåller områden som inte faller under tillsynens uppdrag.

Förvaltningen har under 2013 tagit emot 123 anmälningar och genomfört 21 nya tillsynsinspektioner vid förskoleenheter där förvaltningen mottagit anmälningar. Anmälningarna har lett till 66 tillsynsutredningar där förvaltningen lämnat påpekanden samtidigt som ärendena avskrivits. Utifrån anmälningarna har 17 tillsynsbeslut fattats. Besluten har renderat i nio förelägganden, en anmärkning samt sju avståenden från ingripande.

Inspektion av kommunala förskolor

Inspektion av kommunala förskolor har genomförts primärt med utgångspunkt i stadens kvalitetsindikator för förskolans verksamhet. Områden som omfattas av inspektionen är pedagogisk miljö och material, skapande verksamhet och olika uttryckssätt, barns språkliga och kommunikativa utveckling, barns matematiska utveckling samt naturvetenskap och teknik.

Under 2013 har inspektion av kommunala förskolor genomförts i tolv stadsdelsnämndsområden, totalt 99 avdelningar/grupper.

Inspektörerna har genomfört inspektionerna genom att granska arbetslagens självvärderingar utifrån kvalitetsindikatorn, dokumentstudier, intervjuer med förskolechefer och personalrepresentanter samt verksamhetsbesök. Inspektionerna avslutades med återkopplande samtal – ett med förskolechefen och ett med avdelningschefen. Resultaten från inspektionerna har sammanställts i rapporter som lämnats till förskolechefer och till avdelningschefer.

Inspektörerna bedömer utifrån genomförda inspektioner att förskolechefens ansvar att introducera kvalitetsindikatorns syfte och funktion för personalen bör utvecklas för att självvärderingens resultat ska bli ett meningsfullt verktyg. Vidare bör förskolans ledning fungera som ett stöd i arbetet med självvärderingen och ledningens återkoppling huruvida resultaten är realistiska bör ske i nära anslutning till utvärderingstillfället.

Inspektionerna visar att förskolorna delvis saknar underlag i form av skriftlig dokumentation som stöd för uppföljning. Personalen reflekterar muntligt över sitt arbete i olika mötesformer vilket innebär att uppföljning med analys och resultat inte dokumenteras skriftligt.

Inspektörerna bedömer att återkopplingen av resultaten från inspektionerna till enheternas ledning och avdelningscheferna upplevts positivt och utgjort ett stöd i verksamheternas fortsatta kvalitetsutveckling.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Extern utvärdering ska genomföras av - Stockholms stads grupper med särskilda inriktningar - utbildning i inkluderande förhållnings- och arbetssätt - hur satsningar över tid har förändrat matematikundervisningen - resultatdialog inom skolorna	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar Förvaltningens utvärderare har under 2013 genomfört utvärderingar av ett antal av förvaltningens utvecklingsprojekt. Utvärderingarna kommer att redovisas i särskilda rapporter				

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Barn och elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden

● Uppfylls helt

Resultaten som gäller betygen i årskurs 9 har för samtliga resultatvariabler förbättrats i jämförelse med år 2012. De förbättrade resultaten år 2013 är koncentrerade framför allt i de skolor som har minst gynnsamma socioekonomiska förutsättningar. Detta är glädjande att kunna konstatera. Samtidigt är det viktigt att inte enbart titta på förbättringar eller försämringar specifika år, utan att följa resultaten över tid och se till trender på längre sikt.

Resultaten inom den kommunala gymnasieskolan har försämrats något jämfört med år 2012 när det gäller andelen elever med slutbetyg inom fyra år och genomsnittlig betygspoäng medan andel elever med högskolebehörighet och andelen elever med godkänt i alla kurser i slutbetyget är oförändrad. Där jämförelser kan göras uppvisas stora skillnader i betygsresultat på program och kursnivå och kopplingen till skolornas elevbakgrundsindex, som till stor del baseras på meritpoäng, är tydlig.

Förvaltningen har fortsatt sitt arbete med att ge skolorna förutsättningar för att öka måluppfyllelsen för eleverna. Fokus har fortsatt legat på att hålla fast vid de strategiska områden som formulerats i verksamhetsplanen och att så långt möjligt hitta arbetsformer som skapar långsiktighet och uthållighet i skolutvecklingen. En utgångspunkt har varit att använda den omfattande kunskap som finns om stadens skolor och deras utmaningar.

Det går att se en positiv trend på alla områden och inom grundskolans alla årskurser i staden i resultaten från årets brukarundersökning. Föräldrar till elever i fristående skolor i förskoleklass och årskurs 2 genomgående mer nöjda än föräldrar till elever i kommunala skolor. I årskurs 5 är eleverna i de kommunala skolorna överlag något mer nöjda än elever i de fristående, medan förhållandena är de motsatta i årskurs 8. Resultaten i brukarundersökningarna i den kommunala gymnasieskolan är i huvudsak positiva.

Indikator	Utfall 2013	Utfall VB 2012	Årsmål 2013	KF:s årsmål 2013
 Andel förskollärare av antal anställda	34 %	--	37 %	42 %
Kommentar De fristående förskolorna signalerar svårigheter att rekrytera förskollärare i den omfattning de eftersträvar. Det beror enligt dem på en fortsatt hög utbyggnadstakt och för liten tillgång till förskollärare i Stockholm med omnejd.				
 Andel nöjda föräldrar	87 %	--	85 %	85 %
 Antal barn per grupp	14,5 st	--	16	16
 Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	5 st	--	4,9 st	4,9
Kommentar Antalet ligger relativt stabilt, men något högre än årsmålet.				
 Andel behöriga lärare i grundskolan	84 %	84,3 %	84 %	84 %
 Andel elever i årskurs 6 som uppnått målen i alla ämnen	Mäts inte 2013	--	--	Mäts 2014
 Andel elever i årskurs 8 som känner sig trygga i skolan	86 %	83 %	86 %	86 %
 Andel elever i årskurs 9 som uppnått målen i alla ämnen	75,2 %	75 %	77 %	77 %
Kommentar Utfallet är korrigerat jämfört med tertialrapport 2, då det angavs till 76 %.				
 Andel elever som uppnått godkänd nivå på delproven i det nationella provet i matematik i årskurs 3	93 %	76 %	90 %	90 %
 Andel elever som uppnått godkänd nivå på delproven i det nationella provet i svenska/svenska som andraspråk i årskurs 3	94 %	76 %	90 %	90 %
 Andel elever som uppnått godkänd nivå på det nationella provet i matematik i årskurs 6	96 %	--	80 %	80 %
 Andel elever som uppnått godkänd nivå på det nationella provet i svenska/svenska som andraspråk i årskurs 6	95 %	--	85 %	85 %
 Andel elever som är behöriga till nationella program	87,4 %	85,9 %	87 %	87 %
Kommentar Utfallet är korrigerat jämfört med tertialrapport 2, då det angavs till 88 %.				

 Ogiltig frånvaro i grundskolan	1,9 %	2,2 %	3 %	3,0 %
 Andel behöriga lärare i gymnasieskolan	85,5 %	85 %	84 %	84 %
 Andel gymnasieelever med minst godkänt i alla kurser i slutbetyget vid vårterminens slut	68 %	68 %	69 %	69 %
 Andel gymnasieelever som är trygga i skolan	91 %	90 %	92 %	92 %
 Andel invånare, 20 år, med fullföljd gymnasieutbildning	70 %	--	69 %	69 %
 Ogiltig frånvaro i gymnasieskolan	6 %	6 %	7,4 %	7,4 %

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förbättra tillsyn och kontroll av fristående verksamhet genom ett tätare tidsintervall samt utifrån en samlad risk- och väsentlighetsanalys	2012-01-01	2014-12-31	
 Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden ta fram aktiviteter för att säkerställa en välfungerande övergång från förskola till förskoleklass.	2013-01-01	2013-12-31	
 Utbildningsnämnden och kommunstyrelsen ska i samråd utreda hur en central avgiftshantering för förskola och fritidshem skulle kunna organiseras	2013-01-01	2013-06-30	
Kommentar Kommunfullmäktige har i oktober 2013 beslutat om skriftliga riktlinjer för rutiner vid övergång mellan förskola och skola, som utarbetats av utbildningsnämnden i samverkan med stadsdelsnämnderna. Riktlinjerna ger en övergripande bild av hur barns övergång ska gå till och vem som ansvarar för de olika delarna.			
 Utbildningsnämnden ska genomföra ett utvecklingsarbete i syfte att effektivisera och förenkla godkännandeprocessen för nya fristående förskolor, i enlighet med gällande regelverk	2013-01-01	2013-12-31	
 Utbildningsnämnden ska säkerställa att stadsdelsnämnderna skyndsamt får information när nya fristående förskolor beviljas tillstånd	2013-01-01	2013-12-31	
 En omfattande satsning inom matematik, naturvetenskap och teknik genomförs i grund- och gymnasieskolan	2011-01-01	2014-12-31	
 Lässatsningen fortsätter i årskurs 0-6 i grundskolan	2011-01-01	2014-12-31	
 Ta ansvar för att eleverna fullgör sin skolplikt	2013-01-01	2014-12-31	
 Ta fram rutiner för att säkerställa att alla elever som är folkbokförda i kommunen får en skolplacering	2012-01-01	2014-12-31	
 Utveckla konkreta strategier för att öka andelen elever med behörighet till gymnasiet	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar I arbetet med fokusskolorna har handlingsplaner upprättats med konkreta arbetssätt/strategier för ökad måluppfyllelse.			
 Utveckla metoder för att öka kunskapen om den totala frånvarosituationen	2012-01-01	2014-12-31	

Nämndmål:

2.2.1 Samtliga elever i stadens kommunala skolor ska ges förutsättningar att utvecklas så långt som möjligt utifrån läroplansmålen

● Uppfylls helt

Målbild/förväntat resultat

Lärare har höga förväntningar på eleverna, utgår alltid från läroplanens mål och kunskapskrav och arbetar utifrån beprövad erfarenhet eller vetenskaplig grund. Lärarna planerar gemensamt och eleverna får i förväg veta vilka mål de arbetar mot, hur undervisningen ska genomföras och vilka olika former för redovisning och bedömning som kommer att användas. Återkopplingen till eleverna är en central del i undervisningen. Bedömning i formativt syfte används både för att synliggöra och stödja elevernas kunskapsutveckling samt för att kontinuerligt bedöma, utveckla och förbättra undervisningen.

Kvalitativa analyser av resultat genomförs på alla nivåer för att utveckla verksamheten.

Resultatutvecklingen i den kommunala grundskolan och gymnasieskolan kommenteras utförligare i bilagorna 10 och 11, Kvalitetsarbete samt vissa resultat 2013 i den kommunala grundskolan respektive gymnasieskolan.

Sammanfattning av måluppfyllelse och analys av resultaten i kommunal grundskola och grundsärskola

Förutsättningar

Hösterterminen 2013 gick cirka 65 700 elever i Stockholms stads grundskolor i egen regi. Av dessa gick cirka 8 200 elever i förskoleklass och cirka 580 elever var mottagna i grundsärskolan. I åk 1 – 3 gick cirka 22 400 elever, i åk 4 – 6 var antalet cirka 18 700 och i åk 7 – 9 gick cirka 16 400 elever.

Antalet elever i de kommunala grundskolorna ökade med cirka 2 700 elever jämfört med samma tid föregående läsår. Antalet elever i grundsärskolan har minskat i de kommunala grundskolorna. Det frivilliga tionde året finns inte längre, vilket kan vara en bidragande orsak till att färre elever nu finns inom ramen för grundsärskolan.

Antalet elever i fritidshem har ökat med cirka 1 100 elever sedan 2012. Sammanlagt finns cirka 29 300 elever i fritidshem (förskoleklass till och med årskurs 3) i de kommunala grundskolorna. I fritidsklubbar, öppen fritidsverksamhet för årskurs 4 – 6, fanns cirka 7 900 elever.

Inledning

Förvaltningen har under 2013 fortsatt sitt arbete med att ge skolorna förutsättningar för att öka måluppfyllelsen för eleverna. Fokus har fortsatt legat på att hålla fast vid de strategiska områ-

den som formulerats i verksamhetsplanen och att så långt möjligt hitta arbetsformer som skapar långsiktighet och uthållighet i skolutvecklingen. En utgångspunkt har varit att använda den omfattande kunskap som finns om stadens skolor och dess utmaningar. Förvaltningen har sökt gå från faktainsamling till mer analys av resultat och framtagande av åtgärder utifrån analysen. Detta är ett långsiktigt arbete som kräver fortsatt genomlysning av på vilket sätt förvaltningens arbete faktiskt har en positiv inverkan på skolornas möjligheter att fullfölja sitt uppdrag.

Förskoleklassen

Drygt 8 000 elever har under hösten börjat i förskoleklass och har därmed tagit det viktiga klivet från förskolan in i skolans värld. Det skolförberedande året i förskoleklass har för många en avgörande betydelse när det gäller att förstärka glädjen och lusten att lära.

81 procent av föräldrarna uppger att de är nöjda med hur övergången från förskolan har fungerat. 86 procent uppger att deras barn känner trygghet i skolan och 84 procent att de är nöjda med sitt barns skola.

Fritidshemmet

Under hösten 2013 var drygt 37 000 elever inskrivna på fritidshem eller fritidsklubb, vilket innebär att verksamheten omfattar mer än hälften av alla grundskolelever och därmed är en betydande del av förvaltningens verksamhet.

Implementeringen av planen för utveckling av fritidshem har fortsatt under året. Rektor ansvarar för att planen implementeras och att det skapas förutsättningar för ett utvecklingsarbete på skolan. Sex nätverksträffar har genomförts med representanter från samtliga skolor. Där har gemensamma frågeställningar utifrån planen skapat förutsättningar för erfarenhetsutbyte och spridande av goda exempel. För att säkerställa att implementeringsarbetet fortskrider har ansvarig grundskolechef träffar med nätverksledarna och stormöten med samtliga cirka 140 skolrepresentanter.

Då det är svårt att rekrytera utbildade fritidspedagoger har förvaltningen sedan 2011 i samarbete med Stockholms universitet en distansutbildning för anställda barnskötare med högskolebehörighet. De 25 som startade sin utbildning 2011 blir behöriga lärare med inriktning mot fritidshem i början på 2014. Förvaltningen har hos Stockholms universitet efterfrågat nya utbildningsomgångar, men ingen har startats 2012 eller 2013.

Grundsärskolan

Ungefär 580 elever var under hösten 2013 mottagna i grundsärskolan. Grundsärskolan har många elever i åk 7-9.

För att säkerställa kvalitet och likvärdighet anordnar förvaltningen områdesvisa träffar för skolledare som har grundsärskola. Dessutom samlas dessa skolledare tillsammans med stadsdelsförvaltningarnas förskolesamordnare fyra gånger per år för information och genomgång av rutiner och riktlinjer samt samverkan med landstingets och stadsdelsnämndernas verksamheter.

Förvaltningen har under året träffat aktuella grundskolors elevhälsoteam för att erbjuda råd och stöd inför mottagande i grundsärskola eller när grundskoleelev har blivit mottagen i grundsärskola och fortsätter skolgången i en grundskoleklass.

Stockholms Skolwebb har uppdaterats så att individuella utvecklingsplaner, skriftliga omdömen och intyg efter avslutad grundsärskola kan dokumenteras på samma sätt som för grundskoleelever. En referensgrupp har bildats för att se hur kvaliteten kan höjas i grundsärskolan. Referensgruppen ska fortsätta arbetet med att ta fram kriterier för kvalitetsindikatorer för grundsärskola.

Måluppfyllelse

Resultaten som gäller betygen i årskurs 9 har för samtliga resultatvariabler förbättrats i jämförelse med år 2012. Detta är mycket glädjande att kunna konstatera. Samtidigt är det viktigt att inte enbart titta på årets resultat, och förbättringar eller försämringar specifika år, utan att följa resultaten över tid och se till trender på längre sikt. De senaste åren har visat att resultaten fluktuerat upp och ner och skillnaden har varit störst i skolorna med minst gynnsamma socioekonomiska förutsättningar. De försämrade resultaten år 2012 fanns framför allt i skolorna med mindre gynnsamma socioekonomiska förutsättningar och det är också i de här kategorierna skolor som de förbättrade resultaten år 2013 är koncentrerade.

När det gäller de nationella proven i matematik i årskurs 9 är det mycket positivt att resultaten har förbättrats markant i jämförelse med förra året. De här resultaten har också förbättrats sedan år 2011. Ett stort fokus på matematiken på många skolor verkar ha gett positiva effekter. Resultaten på de nationella proven i årskurs 3 har varit ganska konstanta, men med en försiktigt positiv trend. Resultaten i svenska som andraspråk i årskurs 9 har däremot tydligt försämrats i år. Orsakerna till detta är något förvaltningen behöver undersöka närmare. Dock kan noteras att den största skillnaden i provresultat mellan flickor och pojkar när det gäller ämnen är i svenska som andraspråk, då flickorna genomgående har mycket bättre resultat. Resultaten i svenska och engelska har varit mer konstanta över flera år.

Det är dock främst skolor med högre socioekonomiskt index (mindre gynnsamma förutsättningar) som i år har förbättrat sina resultat. Samtidigt har resultaten i jämförelse med förra året försämrats något när det gäller skolor med mest gynnsamma förutsättningar. Spridningen i betygsresultat mellan skolorna har alltså minskat kraftigt jämfört med 2012. Det kompensatoriska uppdraget är fortsatt viktigt och förvaltningen behöver utveckla sitt arbete med att

finna strategier och insatser för en mer likvärdig skola. Det finns skolor bland dem med minst gynnsamma socioekonomiska förutsättningar som lyckats uppnå goda resultat och det är intressant att närmare studera vad de här skolorna gör och även dra lärdomar utifrån Jämför grundskoleprojektet. Förvaltningens inledda arbete med att fokusera på 17 skolor fortsätter i syfte att höja skolornas måluppfyllelse. Utifrån framtagna handlingsplaner för var och en av de här skolorna riktas insatser utifrån skolans behov.

År 2012 var 14 procent av eleverna inte behöriga till ett nationellt program inom gymnasieskolan. År 2013 har detta resultat förbättrats till att 12,6 procent inte uppnådde behörighet. De elever som inte har uppnått behörighet till gymnasieskolan kommer även i år att på individnivå kartläggas i dialog med skolan för att dra lärdomar om val av insatser och strategier.

Flickornas högre betygsresultat i jämförelse med pojkarna ökade förra året och är lika stort i år. För andelen behöriga till nationellt program i årskurs 9 är skillnaderna större mellan könen i skolor där eleverna har mindre gynnsamma socioekonomiska förutsättningar. Skillnaderna mellan flickor och pojkar i resultat på nationella prov ökar vanligtvis också något för den här gruppen skolor. Dock finns ett noterbart undantag i det nationella provet i matematik för årskurs 9, där har pojkarna ett klart bättre resultat jämfört med flickorna i de skolor som har minst gynnsamma socioekonomiska förutsättningar.

Det utvecklingsarbete som pågår på förvaltnings- och skolnivå verkar ge resultat och förvaltningen avser att hålla i detta arbete.

Den övergripande strategin är att fokusera på att utveckla undervisnings- och lärandeprocesser i stadens skolor. Arbetet fortsätter med att utveckla analyserna på alla nivåer inom förvaltningen och att utifrån dessa utarbeta strategier för högre måluppfyllelse. Det är viktigt att våga prioritera bland insatser och att fokusera på dessa för att skapa en långsiktig och hållbar strategi. Insatserna ska också riktas utifrån en analys av den enskilda skolans behov.

En samlad, övergripande bild av måluppfyllelsen redovisas i bilaga 10, Kvalitetsarbete samt vissa resultat i den kommunala grundskolan 2013.

Fokusskolor

Förvaltningen har under året fortsatt det långsiktiga arbetet för att öka måluppfyllelsen i de 17 skolor som hade lägst andel behöriga till gymnasieskolan våren 2012. Utifrån en grundlig genomlysning av verksamheten vid dessa grundskolor har samtliga skolor tagit fram handlingsplaner med en tydlig målsättning fram till år 2015. Grundskolecheferna har haft tät kontakt med varje skolas ledning för att både stödja och utmana dem i utvecklingsarbetet, bland annat genom att identifiera och analysera hur de socioekonomiska tilläggsresurserna används. Dessa skolor har prioriterats inom ramen för olika riktade centrala insatser som genomförs, exempelvis har lärarcoachernas arbete till stor del riktats mot dessa skolor. Utgångspunkt för

arbetet har varit en gemensam ramplan. Arbetet kommer att följas av forskare från Linnéuniversitetet och planeringen av det arbetet har inletts under året.

Fokusskolornas förutsättningar att nå alla elever med insatser för att uppnå gymnasiebehörighet kräver hög elevnärvaro i skolan. Ett samarbete med socialförvaltningen under namnet Framtid Stockholm har haft fokus på samarbetsformer för att nå de elever som riskerar att inte få betyg på grund av alltför hög frånvaro.

Utvecklingsinsatser och stöd för att skapa förutsättningar för ökad måluppfyllelse

Ämnesutveckling

Ett övergripande syfte med satsningarna i ämnesutveckling är att stärka det kollegiala lärandet och utveckla den formativa bedömningen. Inom förvaltningen har samarbete genomförts för att utveckla det ämnesdidaktiska kollegiala lärandet. Lärare har erbjudits kompetensutveckling med hjälp av bland annat läs- och språksatsningen, Stockholmslyftet i matematik, NTA (naturvetenskap och teknik för alla), NT-lyftet och ämnesdidaktiska nätverk.

Läs- och språksatsningen

Inom ramen för att utveckla elevernas språk- och kunskapsutveckling har förvaltningen under flera år erbjudit centralt stöd till stadens kommunala grundskolor. Kurser, seminarier och processtöd erbjuds skolorna i syfte att bidra till en utveckling av undervisningskvaliteten. Under 2013 har, bland annat, 14 skolor fått ta del av ”Språkpaketet” som ger skolans pedagoger, i F-klass - åk 1, stöd för att utveckla och förbättra sina undervisningsmetoder. Denna satsning kommer att utökas. Andra satsningar har varit stöd för att vidareutveckla skolbiblioteken, låneverksamhet av böcker i klassuppsättningar, författarbesök och många kurser för att stödja pedagogerna i arbetet med att använda digitala verktyg för läs- och skrivinläringen.

Fem stockholmsskolor deltog i ett Comeniusprojekt kring metoden Reading to learn. På dessa skolor finns nu kompetens för spridning av metoden till lärare i andra skolor.

Matematiklyftet

Stockholmslyftet i matematik är stadens satsning för att förbättra matematikundervisningen i stadens kommunala skolor och därmed öka elevernas måluppfyllelse i ämnet. Satsningen har sin grund i aktuell ämnesdidaktisk forskning som betonar att matematiklärares professionella utveckling ska innehålla långsiktiga insatser med fokus på lärares undervisningspraktik och systematisk reflektion över den egna undervisningen. Genom kollegialt lärande – med expertstöd i form av matematikhandledare – ges lärare möjlighet att utveckla effektiva undervisningsmetoder. Den huvudsakliga målsättningen är att institutionalisera matematiklärares kollegiala lärande i stadens skolor och därmed utveckla en undervisningskultur som leder till att elevernas måluppfyllelse ökar.

Staden startade rekryteringen av handledare till Stockholmslyftet i matematik under våren 2013. Hittills ingår 31 grundskolor och mer än 500 matematiklärare i satsningen – satsningen ska pågå mellan år 2013 och 2016.

Utvecklingsinsatsen är en vidareutveckling av Matematiklyftet och innebär att varje lärare som undervisar matematik i stadens kommunala skolor deltar i fortbildningen under två läsår. Matematiklyftet är en statlig satsning med fortbildning i matematikdidaktik för matematiklärare i samtliga skolformer. Det som skiljer Stockholmslyftet i matematik från Matematiklyftet är framför allt utökad antal handledare, mindre lärargrupper, schemalagda tider för lärarträffar under varje vecka samt utbildningsförvaltningens aktiva stöd i form av bland annat seminarier och nätverksträffar för handledare.

NT-lyftet

Skolverkets NT-lyft som startade under hösten syftar till att öka måluppfyllelsen och elevers intresse för naturvetenskap och teknik. Modellen i Stockholm innebär att NT-utvecklare fungerar som lärledare i grupper med kollegor, primärt på den egna skolan. NT-utvecklarutbildningen sträcks över tre år. Hittills är sex grundskolor med i satsningen men antalet kommer att utökas under 2014. Hösten har ägnats åt utbildning och handledning kommer att starta under vårterminen 2014.

Ett forskningsbaserat utvecklingsprojekt kring lärande och it har inletts med grundskolorna i Kista i samarbete med KTH. Detta följs via aktionsforskning.

Sommarskola

Under 2013 har samtliga elever som inte uppnått gymnasiebehörighet i årskurs 9 erbjudits sommarskola. Sommarskolan har organiserats genom att närliggande skolor har samarbetat och berörda elever har erbjudits sommarskola. Totalt erbjöd 39 skolor sommarskola, 25 skolor anordnade själv på skolan och övriga köpte platser på annan skola.

Av de 323 elever som deltog i sommarskola var 175 elever i åk 9. Sommarskolan har framför allt omfattat ämnena matematik, svenska, svenska som andraspråk, engelska, idrott och historia. En del skolor har också erbjudit undervisning under sport-, påsk- och höstlov.

Förvaltningen slutför för närvarande en rapport om sommarskola med jämförelser 2010 – 2013, med underlag från bland annat enkäter och intervjuer med skolledare. Slutsatser kommer därefter att kunna användas i det fortsatta arbetet med att utveckla arbetsformerna för lovskolor.

Utveckling av skolors organisation

Gränssnittet skola/central förvaltning

Under 2013 har ett projekt pågått för att skapa bättre förutsättningar för rektorerna att kunna avsätta tid för att leda och utveckla den pedagogiska verksamheten. Detta ska ske genom ett tydligare och bättre stöd från central förvaltning inom områden utanför kärnuppdraget.

I resultatet av en enkät till rektorerna i den kommunala grundskolan framgick att personalfrågor och frågor om upphandling, lokaler och ekonomi är det som rektorerna främst önskar stöd i. Under året har samarbetet inom förvaltningen lett till nya arbetssätt, som på sikt kommer att skapa förutsättningar för rektor att lägga tid på utveckling av den pedagogiska verksamheten och därigenom stärka elevresultaten. Arbetet presenterades på ett rektorsmöte i maj, då rektorerna även fick möjligheter att ge återkoppling inför det fortsatta arbetet.

PRIO (Planering, resultat, initiativ, organisation)

Förvaltningen har under 2013 fortsatt arbetet med att utveckla de kommunala skolornas organisation. Syftet har varit att säkerställa att resurser används på ett systematiskt och effektivt sätt. Projektet PRIO Stockholm omfattade hösten 2013 totalt 15 skolor. Fokus har varit att utveckla skolans interna processer och arbetssätt med målet att varaktigt höja elevernas kunskapsresultat. Det handlar om att stärka det kollegiala samarbetet och utveckla processer som styr skolans resurser dit där de gör störst nytta.

Spetsutbildning

Skolverket har beslutat att Engelbrektskolan och Sturebyskolan får delta i försöksverksamheten med riksrekryterande spetsutbildning i årskurs 7-9. Utbildningen omfattar matematik och startar hösten 2014. Enligt tidigare beslut har Spånga grundskola sedan läsåret 2013/2014 tillstånd att bedriva spetsutbildning i matematik, biologi, fysik och kemi.

Skolakut

Skolakuten har startat sin verksamhet i samband med vårterminen. Skolakuten är till för akuta placeringar av elever i grundskolan som på grund av disciplinära åtgärder tillfälligt behöver flyttas från den egna skolan.

Skolakuten har tagit emot ett trettiootal elever från olika skolor i staden. Satsningen har kommit igång på ett bra sätt och svarar mot ett behov som finns på skolorna. Dessutom har eleverna haft hög närvaro. Efter placeringen har de flesta eleverna gått tillbaka till sin ordinarie skola. Några elever har efter utredning börjat i en central grupp med särskild inriktning.

Undervisning för elever i skyddade boenden

Förvaltningen har under året skapat en organisation för att säkra skolgången för elever i skyddade boenden. Tre lärare/specialpedagoger har anställts från och med höstterminen. Ett större skyddat boende har en fastställd struktur för hur de samverkar med närliggande grundskolor.

Skolinspektionens tillsyn av Stockholms stads grundskolor

Skolinspektionen har under året granskat samtliga grundskolor, grundsärskolor och fritidshem i staden. Hittills har ungefär 90 skolor fått sina tillsynsbeslut. I besluten anger inspektionen de brister man sett utifrån tolv olika områden. Av den sammanställning som gjorts av de beslut som hittills inkommit framgår att de flesta bristerna finns inom områdena "Trygghet och studiero och god miljö", "Särskilt stöd" samt "Bedömning och betygssättning" samt till viss del

även ”Undervisning och lärande”. Inom områdena ”Fritidshemmets uppdrag och innehåll” och ”Ledningsstruktur och organisering av utbildningen” finns istället enbart enstaka brister dokumenterade. Några skolor har brister inom flertalet av de tolv områdena medan andra har brister inom något eller några. Ett tiotal skolor har inga dokumenterade brister.

Förvaltningen har en organisation för att stödja de kommunala skolorna med åtgärder utifrån tillsynsbesluten med bland annat verksamhetsmässiga och juridiska perspektiv.

Kommunrapporten beräknas vara färdig under första delen av 2014.

Sammanfattning av måluppfyllelse och analys av resultaten i kommunal gymnasie- och gymnasiesärskola

Förutsättningar

Staden driver 27 kommunala gymnasieskolor, som oftast är indelade i flera skolenheter ledda av varsin rektor. Den 15 september 2013 gick 15 903 elever i stadens gymnasieskola och 345 elever i stadens gymnasiesärskola. Gymnasiesärskoleutbildning finns på Kista gymnasium, Lindeparkens gymnasiesärskola, S:t Eriks gymnasium och Stockholms Hotell- och Restaurangskola. Till hösten 2013 flyttade Lindeparken till Skärholmen och Stockholms RH-gymnasium införlivades i Lindeparkens organisation. Ett fåtal gymnasiesärskoleelever går på ESS-gymnasiet.

Måluppfyllelse

Resultaten inom gymnasieskolan har försämrats något jämfört med år 2012 när det gäller andelen elever med slutbetyg inom fyra år och genomsnittlig betygspoäng medan andel elever med högskolebehörighet och andelen elever med godkänt i alla kurser i slutbetyget är oförändrad.

Där jämförelser kan göras uppvisas stora skillnader i betygsresultat på program och kursnivå och kopplingen till skolornas elevbakgrundsindex, som till stor del baseras på meritpoäng, är tydlig. Detta har också uppmärksammats av Skolinspektionen och utvecklingsinsatser utifrån Skolinspektionens rapport finns med i verksamhetsplanen för 2014. Syftet är att öka skolornas förmåga att möta elever med skilda behov och förutsättningar. Ett exempel är den påbörjade utvecklingen av elevhälsoteamens förbyggande arbete för högre måluppfyllelse.

I höstens resultatdialoger har skolorna tagit upp behovet av en tydligare återkoppling av utbildningsresultaten i förhållande till förutsättningarna utifrån skolans elevbakgrundsindex. Rektorerna vill kunna bedöma skolans resultat i ett ”value added”-perspektiv.

Kunskapsresultaten inom gymnasiesärskolan och introduktionsprogrammen redovisas inte i skolornas kvalitetsredovisningar på grund av att relevanta mått för resultatuppföljning saknas.

Råden för gymnasiesärskolan respektive introduktionsprogrammen har i uppdrag att ta fram resultatmått för dessa utbildningar. Gymnasiesärskolerådet, som funnits under några år, har under läsåret 2012/2013 kommit långt i detta arbete. Rådet för introduktionsprogrammen, som bildades under hösten 2013, kommer att arbeta med detta uppdrag under 2014.

För att kunna jämföra utbildningsresultat mellan olika skolors introduktionsprogram kommer ett förslag till en övergripande plan för introduktionsprogrammen tas fram för beslut i utbildningsnämnden.

När det gäller resultatet på skolnivå i brukarundersökningen för frågorna om eleverna får information om vad som krävs för ett visst betyg, information under kursens gång om hur de ligger till och deras möjlighet att påverka undervisningen har skolor med inslag av yrkesutbildning fler positiva svar än renodlat teoretiska skolor. Att utveckla den formativa bedömningen har varit och är fortsatt ett prioriterat område på skolorna. Trots en höjning av resultaten för elevernas möjlighet att påverka hur man arbetar under lektionerna är resultatet lågt och årsmålet lågt satt i förhållande till elevernas ålder och mognad.

Gymnasieskolorna upplevs som trygga av en stor majoritet av eleverna. Allmänt sett finns det ett samband mellan skolornas betygsresultat och elevernas känsla av upplevd trygghet. I regel är det skolor med gott antagningsläge och goda betygsresultat som också uppvisar goda resultat för trygghet.

När det gäller elevernas upplevelse av arbetsro är bilden mer varierad och detta är fortfarande ett utvecklingsområde trots att resultaten höjts. Det finns en koppling på skolnivå mellan goda betygsresultat och arbetsro, men det finns också skolor med relativt låga betygsresultat som visar på goda resultat för arbetsro. Även utvecklingen av elevernas arbetsmiljö har varit och är fortsatt ett prioriterat område på skolorna. Skolor med låga resultat behöver fördjupa analysen och vidta åtgärder.

Utveckling och åtgärder

För att kunna analysera, beskriva och förklara troliga orsaker till och faktorer som påverkat resultatet behöver skolornas systematiska kvalitetsarbete utvecklas. Varje gymnasierector ska i början av september skriva en kvalitetsredovisning och med utgångspunkt från denna ta fram en arbetsplan. Det är rektors två huvudsakliga styrdokument på skolenhetsnivå och i arbetet med dessa ska lärare och elever delta. Skolenheterna behöver "äga" sina egna resultat och göra egna analyser för att kunna prioritera utvecklingsinsatser.

I resultatdialogerna har framkommit att det systematiska kvalitetsarbetet behöver fokuseras och utvecklas. För att ge skolenheterna bättre möjlighet att utveckla sina analyser av resultat och måluppfyllelse behöver förvaltningen:

- ge tydligare och snabbare återkoppling till skolorna av uppnådda betygsresultat

- ta fram bättre statistiska underlag och lyfta frågeställningar kopplat till dessa
- genomföra utbildningsinsatser kring analyser av måluppfyllelsen
- utveckla innehåll och struktur i kommande resultatdialoger
- utveckla resultatuppföljningen inom gymnasiesärskolan och introduktionsprogrammen

Det är också viktigt att se över årshjulet för planering och uppföljning och vidareutveckla resultatdialogerna mellan olika beslutsnivåer. Det främsta syftet är, både på kort och lång sikt, att utveckla undervisningen och öka elevernas måluppfyllelse. Andra syften är att skapa förutsättningar till ömsesidigt lärande och kvalitativa underlag för uppdrag till gymnasiechefer.

En samlad, övergripande bild av måluppfyllelsen redovisas i bilaga 11, Kvalitetsarbete samt vissa resultat i den kommunala gymnasie- och gymnasiesärskolan 2013.

Reformarbetet

De elever som avslutade sin gymnasieutbildning 2012/2013 var den sista kull som gick ut gymnasiet enligt tidigare förordning. Vid läsårsstarten 2013/2014 gick samtliga elever på utbildningar enligt GY 11.

Hösten 2013 infördes den nya gymnasiesärskolan, GYS 13. Skolformens syfte har vidgats och är nu i stort detsamma som för gymnasiet. Utbildningen i gymnasiesärskolan ska ge en god grund för yrkesverksamhet och fortsatta studier, samt för personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhället. I Stockholm erbjuds samtliga gymnasiesärskoleprogram i GYS 13, nio nationella program och det individuella programmet. Gymnasiesärskolan ska leda till ökad samhällsgemenskap, delaktighet och flexibilitet för att möta varje elevs förutsättningar och behov, ökad samverkan mellan gymnasiesärskolan och gymnasieskolan samt god förberedelse för arbetslivet. Gymnasiesärskolorna och gymnasiesärskolerådet har under året på olika sätt förberett genomförandet av reformen. En av utmaningarna är att driva två parallella system under tre år med GYS 13 och gymnasiesärskolan som den var organiserad före 2013. Skolorna har haft tillgång till stöd från gymnasieavdelningen med fokus på kunskapsuppdraget, betyg och bedömning. Samråd har skett med Specialpedagogiska skolmyndigheten, SPSM.

Justering av gymnasiets ledningsorganisation

Gymnasieskolorna har fördelats på fem områden mot tidigare tio. Gymnasiechefs- och administrativa chefstjänster har bemannats. Organisationen trädde i kraft den 1 juli 2013. I den uppföljning som gjorts genom intervjuer och möten med samtliga rektorer och administrativa chefer, konstaterades brister i det administrativa stödet till rektor. En översyn av skolornas administrativa organisation har genomförts. Det främsta syftet är att ge rektor ökad möjlighet att fokusera på en nära ledning av den pedagogiska verksamheten för högre måluppfyllelse för eleverna. Ett annat syfte är att möta behovet av en nära ledning av den administrativa verksamheten på skolorna. En kartläggning av de administrativa funktionerna och processerna har

gjorts och befattningen administrativ gruppchef har inrättats. Bemanning sker i början av 2014. En utvärdering av organisationens ändamålsenlighet i förhållande till syftet görs 2016.

Uppföljning av specialutbildningar

Yrkesdansutbildning

Stockholms stad skrev 2011 ett femårigt avtal med staten att driva förberedande dansutbildning i åk 4 - 9 på grundskolan och yrkesdansutbildning på gymnasienivå. Syftet är en kvalitetshöjning av yrkesdansutbildningen. Kungliga Svenska Balettskolan har stadens uppdrag att driva verksamheten. Skolan har 37 elever inom yrkesdansutbildningen och 100 elever i grundskolans förberedande dansutbildning.

Ett statligt råd inom Skolverket, Rådet för dansutbildning, ansvarar för antagning till skolan och följer utvecklingen av verksamheten. Rådet har redovisat sitt uppdrag 2012/2013 och konstaterar att Kungliga Svenska Balettskolan på ett antal områden utvecklats positivt. Både den klassiska balettundervisningen och undervisningen i modern nutida dans beskrivs i positiva ordalag. Dessutom påpekas att "ledningen på skolan detta läsår framgångsrikt arbetat på att förändra organisationen så att möjligheterna att nå målet med utbildningen främjas".

International Baccalaureate, IB

IB är en internationell utbildning som leds av International Baccalaureate Organization, IBO. IB är en tioårig grundskola med Primary Years Programme och Middle Years Programme, följt av IB Diploma Programme, som är ett tvåårigt program. Som en anpassning till den treåriga svenska gymnasieutbildningen har ett förberedande år, Pre-Diploma Programme, lagts till. Inom Stockholms stad bedriver Kungsholmens gymnasium och International School of the Stockholm Region, ISSR, IB-utbildning på gymnasienivå för sammanlagt 347 elever. ISSR bedriver också utbildning på förskole- och grundskolenivå för 118 elever.

För att en skola ska uppbära auktorisation görs regelbundna resultatuppföljningar och skolinspektioner av IBO. Inspektionsdelarna är inte helt olika de som Skolinspektionen genomför. Under 2013 inspekterades Kungsholmens gymnasium av IBO och rapporten innehöll flera punkter som var lovvärda, inga allvarliga brister påvisades och det gavs några rekommendationer som skolan bör ta fasta på i sitt utvecklingsarbete. Vid nästa utvärdering 2016 förväntar sig IBO att se att dessa utvecklingsområden har implementerats i verksamheten. För ISSR kommer motsvarande utvärdering att göras under 2015.

Utvecklingsinsatser och stöd för att skapa förutsättningar för ökad måluppfyllelse

Fler elever ska fullfölja gymnasieskolan

Sommarskolor har erbjudits på Thorildsplans gymnasium, Blackebergs gymnasium och Ross Tensta gymnasium.

På Thorildsplans gymnasium anordnades kurser för elever på kommunala skolor som inte uppnått godkänt resultat på genomgångna kurser eller som behöver komplettera kurser får programbyte och liknande. 794 elever startade och av dem fick 416 godkänt betyg eller högre efter genomgången sommarkurs.

Blackebergs gymnasium och Ross Tensta gymnasium erbjöd kurser på grundskolenivå för elever med invandrarbakgrund som behöver komplettera sina grundskolekurser inför kommande studier på nationella program eller introduktionsprogram kommande läsår. 554 elever deltog och ett trettiotal elever fick godkänt åk 9-betyg på någon kurs.

För andra året i rad genomfördes lördagsskola under vårterminen 2013 på Thorildsplans gymnasium. 252 elever deltog och av dem erhöll 110 godkänt betyg eller högre. Lördagsskola kommer att erbjudas även under vårterminen 2014.

Nystartade gymnasieskolor

Till läsåret 2013/2014 startades Midsommarkransens gymnasium med 493 elever. Sökandesiffrorna var höga mot bakgrund att det är en ny skola med ett nytt koncept.

En helt ny skola, Stockholm Science & Innovation School Kista, startades med en klass, 29 elever, höstterminen 2013. Skolan samverkar med Kungliga Tekniska Högskolan och Stockholms universitet och ett antal internationella företag. Skolan erbjuder teknikprogrammet och planerar att höstterminen 2014 utöka antalet intagningsklasser till 2.

Matematik och naturvetenskap/teknik

Kärrtorps gymnasium och Södra latins gymnasium har deltagit i EU-projektet "e-math". Elever i tre utvalda gymnasieklasser har läst matematik 1c med hjälp av e-böcker och datorer som verktyg. Projektet, som avslutades i och med utgången av 2013, var ett samarbete mellan Åbo, Mariehamn, Tallinn och Stockholm. Projektledningen fanns på Åbo akademi. Projektet kommer att utvärderas under våren 2014.

Bromma gymnasium är med i det statliga försöket med ett tekniskt påbyggnadsår, T4, efter teknikprogrammet. 15 elever deltog under det första läsåret 2012/2013 och 17 nya elever antogs till läsåret 2013/2014.

Övergripande utvecklingsinsatser och stöd – grundskola och gymnasieskola

Elever i behov av särskilt stöd

För elever i behov av särskilt stöd har förvaltningen fortsatt arbetet med att skapa lärmiljöer som kan stödja elevernas lärande och utveckling. Central förvaltning erbjuder skolorna kompetensutveckling inom detta område och ger fortlöpande pedagogiskt och konsultativt stöd. Ett nytt material har tagits fram som ersätter det tidigare stödmaterialet kring elever i behov

av särskilt stöd. Detta är framtaget bland annat utifrån ändringar i skollagen och allmänna råd från Skolverket om åtgärdsprogram. Avsikten är att det nya dokumentet ”Sammanställning av regelverk samt rekommendationer för arbetet med elever i behov av stöd och särskilt stöd” ska användas som ett uppslagsverk i frågor som rör stöd och särskilt stöd.

Det specialpedagogiska nätverket kring inkludering skapar ett forum för specialpedagoger/lärare att mötas och diskutera frågor som rör inkludering av elever i behov av särskilt stöd. Nätverket har under året utökats med ytterligare grupper så att fler skolor kan delta. Nätverket har bidragit till kollegialt lärande och kunskapspridning kring inkludering där tankar och idéer har kunnat utbytas.

Utbildningsnämnden beslutade i början av 2013 om organisationen för de centrala grupperna med särskilda inriktningar (CSI). Beslutet innebar en samordnande organisation för grupperna och från och med höstterminen har ett centralt mobilt team inrättats inom förvaltningen. Det mobila teamets uppdrag handlar om att stödja skolorna i att utveckla lärmiljöer utifrån elevers behov och att vägleda vidare till skola med CSI-grupp. Teamet har utarbetat rutiner för arbetet och har effektiviserat ansökningsförfarandet till grupperna.

Förvaltningen har under hösten startat ett nätverk med representanter från de olika CSI-grupperna för att säkra det systematiska kvalitetsarbetet, utveckla den pedagogiska verksamheten samt sprida den kunskap som finns i grupperna.

Ett arbete har inletts med att se över antalet CSI-grupper, dess inriktningar och ålderssammansättningar för att anpassa grupperna utifrån de kommunala grundskolornas behov.

Förvaltningens arbete för att främja ett inkluderande förhållningssätt och arbetssätt har fortsatt. Utbildningen vid Harvard Graduate School of Education hade under året deltagare från sju grundskolor. Sedan år 2009 har totalt 34 grundskolor deltagit i utbildningarna med cirka 25 deltagare per år. De deltagande skolorna har fått en ökad kunskap om vad inkludering står för och större insikter i den senaste praxisnära forskningen. De har också fått ökade kunskaper om vad inkludering kan innebära i den pedagogiska praktiken för att skapa hållbara förändringar som gynnar alla elevers utveckling.

Som en fortsättning på det avslutade SITS-projektet (särskilt it-stöd) har förvaltningen byggt upp en studio i en kommunal grundskola. Där genomför lärare ämnesvisningar med hjälp av digitala verktyg utifrån kursplanerna i grundskola och grundsärskola. Verksamheten har kommit igång på ett bra sätt och utvärderingar visar att detta fyller ett kompetensutvecklingsbehov hos lärare.

Utveckling av elevhälsoarbetet

Ett utvecklingsarbete kring elevhälsoteam i förbyggande arbete har startats hösten 2013 i samverkan inom förvaltningen. Tre gymnasieskolor och fyra grundskolor deltar. Syftet är att elevhälsoteamen ska arbeta hälsofrämjande och förebyggande för högre måluppfyllelse för eleverna, att de ska bidra i arbetet med att skapa goda lärmiljöer på generell och individuell nivå och vara delaktiga i att omsätta pedagogiska strategier i praktiken för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Specialpedagogiska skolmyndigheten kommer att delta i arbetet. Den första fasen i arbetet med elevhälsoteamen har varit att kartlägga deras verksamheter. Det är värt att notera att det finns en rad goda exempel på ett aktivt elevhälsoarbete i stadens gymnasieskolor och de kommer att uppmärksammas och spridas genom gemensamma aktiviteter i första hand för de skolor som deltar i arbetet och i förlängningen till alla skolor.

Kvalitetsprogrammet för elevhälsoarbetet i Stockholms skolor har reviderats under året. Programmet ska bidra till att säkra alla elevers rätt till en likvärdig utbildning i en god miljö som främjar lärande, utveckling och god hälsa. Kvalitetsprogrammet används som en grund för det pågående utvecklingsarbetet med elevhälsoteamen. Kvalitetsprogrammet omfattar ledningssystem för elevhälsans medicinska insatser, det vill säga den del som faller under Hälso- och sjukvårdslagen, samt kvalitetsprogram för specialpedagoger respektive skolkuratorer. Kvalitetssystemet för specialpedagog, speciallärare och skolkurator innefattar följande områden; Kompetens, ansvar, bemötande, arbetssätt och arbetsmetoder, samverkan och samarbete, dokumentation samt uppföljning, utvärdering och utveckling.

Patientsäkerhetsberättelse

För de delar av elevhälsans arbete som lyder under hälso- och sjukvårdslagen (delar av elevhälsans medicinska och psykologiska insatser, habiliteringen vid RH-gymnasiet) ska vårdgivaren varje år upprätta en patientsäkerhetsberättelse. I denna ska det framgå hur patientsäkerhetsarbetet har bedrivits under det gångna året, vilka åtgärder som har vidtagits för att öka patientsäkerheten och vilka resultat som har uppnåtts. (Patientsäkerhetslagen 3 kap. 10 §). Patientsäkerhetsberättelsen återfinns i bilaga 13.

Elever med funktionsnedsättningar

Under våren 2013 besvarade rektorer med ansvar för elever med syn- och hörselnedsättningar en enkät om bland annat huruvida de bedömde att dessa elevgrupper har eller kommer att uppnå kunskapsmålen i läroplanen. Enkätsvaren gav förvaltningen en indikation på att måluppfyllelsen är lägre bland elever med syn- eller hörselnedsättning, än elever utan dessa funktionsnedsättningar. Uppföljningen visar att cirka 60 procent av eleverna med synnedsättning i årskurserna 1-9 beräknas nå alla kunskapsmål. Motsvarande siffra för elever med hörselnedsättning är cirka 70 procent. Det har inte funnits någon elevgrupp utan syn- eller hörselnedsättningar i årskurserna 1-9 att jämföra med. Det kan dock konstateras att av stadens samtliga elever i årskurs 6 nådde 80 procent alla kunskapsmål läsåret 2012/2013. Motsvarande siffra för elever i årskurs 9 var 76 procent. I årskurs 3 finns ingen motsvarande uppgift.

Förvaltningen kan inte med hjälp av denna undersökning säkert fastslå att elever med syn- och hörselnedsättning har sämre måluppfyllelse än övriga elever i stadens kommunala skolor. Skolornas vardagsarbete med dessa elever är viktigt för att förbättra skolsituationen och måluppfyllelsen.

Nyanlända och sent anlända

Start Järva

START Järva har under året utvecklat organisationen för kunskapsskanning av nyanlända elever i ämnena matematik, engelska, modersmål, NO och SO. Dessutom genomförs samtal med elevens familj och kunskapsöverföring till mottagande skolor. Antalet skolor knutna till projektet har successivt ökat och Start Järva har under året samarbetat med cirka 15 skolor. Kunskapsskanning har genomförts på cirka 115 elever och familjesamtal har hållits med cirka 130 familjer. För att kunna utöka kapaciteten i kunskapsskanningen har nyinvandrade akademiker och pedagoger utbildats och engagerats i skanningen av eleverna på Start Järva.

Modellskola Rågsved

Under hösten har en planering genomförts för att Rågsvedsskolan ska bli en modellskola för mottagande av nyanlända elever i Söderort. Skolan har tre förstelärare i svenska som andraspråk och även i övrigt en god erfarenhet och kompetens för att möta de förväntade nya lagkraven för mottagande, kartläggning av elevernas kunskaper och undervisning.

Sprintgymnasiet

Sprintgymnasiet är en gemensam ingång för nyanlända elever i gymnasieålder, med kontinuerlig intagning under läsåret. Eleven placeras i en grupp anpassad efter skolbakgrund och förkunskaper. Avstämningar/tester sker var sjätte vecka för eventuellt byte av nivå och studietakt. Elevernas testresultat valideras och ligger till grund för placering på sökt program på gymnasieskola. I slutet av maj fanns 512 studieplatser inom språkintrödn.

Studie- och yrkesvägledning

Arbetet med att samordna och utveckla verksamheten har fortsatt under året. Studie- och yrkesvägledarna i stadens kommunala skolor har fortsatt att regelbundet träffas i nätverk för att utveckla samarbetet och öka kompetensen. De utsedda SYV-coacherna som leder nätverken har även uppdrag som kontaktpersoner för samråd med ansvarig grundskolechef.

Förslag har utarbetats när det gäller utformandet av och innehållet i tjänster för stadens studie- och yrkesvägledare. Innehållet i ett SYV-lyft för staden har formulerats.

En ”expert-SYV” har anställts för att vägleda skolledningarna och studie- och yrkesvägledarna i att hitta utbildningsvägar på gymnasieskolan för elever med särskilda behov. I uppdraget ingår även att samordna och utveckla samverkan inom förvaltningen.

Samverkan har startat inom förvaltningen gällande övergripande frågor om arbetet med studie- och yrkesvägledning kopplat till Skolverkets allmänna råd som utfärdats i slutet av 2013. Informationsmöten kring överlämningsrutiner för elever från grundsärskolan till gymnasiesärskolan har genomförts för studie- och yrkesvägledare. Studie- och yrkesvägledarna har också haft möten där gymnasiesärskolorna har presenterat sina verksamheter.

Gymnasiesärskolorna arbetar aktivt med elevernas övergång till arbete, studier eller annan sysselsättning. Flera av eleverna behöver stöd för att komma ut i arbetslivet eller för att studera. Skolorna utformar en individuell planering för varje elev och hjälper till att etablera kontakt med Arbetsförmedlingen när skolgången avslutas. Skolorna har vidare kontakt med Stockholm Unga Funktionshindrade, folkhögskolor och Lärvox för att informera eleverna om möjligheterna till vidare studier, samt kontakt med biståndshandläggare på stadsdelsförvaltningarna för de elever som ansöker om daglig verksamhet.

Genus och jämställdhet

Utbildningsförvaltningens har 2009-2013 deltagit i projektet Hållbar jämställdhet som har finansierats med medel från Sveriges kommuner och landsting och totalt tilldelats 4,5 miljoner kronor. Utbildningsförvaltningen har bidragit med personal och projektstyrningsstöd till projektet.

Syftet med projektet har varit att integrera ett jämställdhetsperspektiv i utbildningsförvaltningens styr- och ledningssystem, för att flickor och pojkar ska ges samma möjligheter att utvecklas utifrån läroplanens mål och för att både flickor och pojkar ska mötas av en god fysisk och psykosocial miljö.

Särskilt viktiga projektresultat är att förvaltningens elevstatistik nu till mycket stor del är könsuppdelad och att en stor andel skolor formulerat åtaganden med jämställdhetsperspektiv i sina arbetsplaner. Åtagandena har lett till en omfördelning av resurser på skolor, ändrade arbetssätt och en ökad medvetenhet om jämställdhetsfrågor. Exempel på effekter av arbetet på skolnivå är att könsskillnader avseende kunskapsresultat och inflytande minskat.

Vid en genomlysning av grundskolornas arbetsplaner för verksamhetsåret 2013/2014 konstaterades att 79 procent av arbetsplanerna hade åtaganden med jämställdhetsperspektiv. Därmed uppnåddes det projektmål för grundskolan som förvaltningsledningen satt upp. För gymnasieskolan stannade siffran på 40 procent. Arbetet fortsätter både i grund- och gymnasieskolan för att ytterligare öka antalet skolor som har inskrivna åtaganden.

Inför höstens resultatdialoger med gymnasiecheferna genomfördes en systematisk genomläsning av samtliga kvalitetsredovisningar där jämställdhetsperspektivet särskilt skulle följas upp. Uppföljningen gällde om det på skolenhetsnivå fanns systematik i att använda genusfördelade resultat i de egna analyserna. Det fanns flera goda inslag där främst brukarenkäten an-

vändes på ett sådant analytiskt sätt, men totalt sett är det ett förbättringsområde. Detta perspektiv kommer att finnas med i den utveckling som ska ske av kvalitetsarbetet.

Skola på vetenskaplig grund

Utbildningsnämndens strategi för forskning och utveckling (FoU) är ett redskap för att bidra till att skapa möjligheter för lärare och skolledare att utifrån verksamhetens frågeställningar utveckla och bidra till gemensam kunskap om lärande och undervisning.

En central plattform i arbetet är ämnesdidaktiska nätverk med forskarstuderande lärare, vetenskapliga ledare från Stockholms universitet och de projektmedel som lärargrupper kan söka för att systematiskt utforska sin praktik med forskarstöd.

Under 2013 har 15 lärardrivna forskningsprojekt och två forskningscirkelklar inom olika ämnesområden beviljats medel. Resultatet från projekten ska presenteras skriftligt, på forskningskonferensen för lärare, seminarier och på Pedagog Stockholm.

En forskningskonferens av och för lärare genomfördes för andra gången, liksom en rad seminarier, workshops inom olika områden för att stärka det professionella kollegiala lärandet. I oktober samlades cirka 100 skolchefer, chefer, skolledare, utvecklingsledare och forskare i ett symposium kring skolutveckling på vetenskaplig grund. Det var ett samarrangemang mellan utbildningsförvaltningen och ICSEI - the International Congress of School Improvement and Effectiveness.

Professionsutvecklande insatser för lärare har riktats till grupper av lärare, på skolan, utifrån identifierade frågeställningar ur praktiken. Många av insatserna har rört didaktiska modeller som till exempel lesson/learning study inom litteracitet, flerspråkighet, matematik och samhällsvetenskapliga ämnen.

Under året har flera längre forskningsprojekt tillsammans med lärosäten pågått som har involverat både lärare och skolledare bland annat inom inkluderande arbetssätt, arbetslagsledarens roll för skolutveckling, individuell lön och arbetsmotivation samt varumärke och värdegrund. Projekten avslutas och kommer att rapporteras i olika forum under våren 2014.

Ett regionalt FoU-program finns och arbetsgrupper har bildats inom skilda områden som syftar till att med gemensamma resurser inom länet stärka samarbetet och forskningen inom det utbildningsvetenskapliga området.

Förvaltningen har fortsatt sitt arbete med att synliggöra skickliga lärare som i sin profession bidragit till att utveckla ny kunskap och sprida erfarenheter av vad det kan innebära att arbeta på vetenskaplig grund. Det är framför allt Pedagog Stockholm som utgör arena för detta, men även publicering av utvecklingsartiklar och artiklar i vetenskapliga tidskrifter.

Under året har antalet besök på Pedagog Stockholm ökat och utförlig statistik kring vilka sidor och filmer som efterfrågas mest, har tagits fram som underlag för det fortsatta arbetet. Sociala medier har under året används som spridningskanal i allt högre utsträckning.

I utbildningsförvaltningens medarbetarenkät 2013 anger 51 procent av lärare att de ofta använder kunskap från forskning om undervisning och lärande när de planerar och analyserar sin undervisning medan 78 procent av skolledarna svarar att de ofta gör det i planering och analys av verksamheten. 63 procent av lärarna svarar att skolledning i hög grad vill att undervisningen är relaterad till forskning medan 83 procent av skolledarna svarar att de i hög grad uppmuntrar lärare och annan personal att kontinuerligt ta del av forskning. Siffrorna har inte ändrats nämnvärt jämfört med 2012.

Digitala verktyg för skolutveckling

För att elever och lärare ska kunna arbeta med olika digitala verktyg på ett enkelt och flexibelt sätt har tillgången till digitala verktyg i Stockholms skolor ökat. Trådlösa nät finns på samtliga skolor. Antalet datorer och läsplattor för elever och lärare har ökat under året. 1:1-satsningen med en dator till varje elev på gymnasieskolan fortsätter under 2014.

Ytterligare 14 grundskolor har fått möjlighet att arbeta med cirka 1 600 surfplattor. En del av satsningen har distribuerats till skolor med centrala grupper med särskild inriktning. En utvärdering har genomförts av de surfplattor som levererades under 2012. Utvärderingen kan bland annat läsas på www.pedagogstockholm.se.

En handlingsplan för att implementera it-strategin har tagits fram. Tillsammans med den har ett verktyg som underlättar för skolorna att självskatta sin it-mognad tagits fram. Verktuget ger förslag på åtgärder för fortsatt utveckling. Under våren har en kartläggning av de it-satsningar som initieras från central förvaltning genomförts. I kartläggningen har de olika aktiviteterna kopplats till it-strategins fem områden.

PIM-projektet inom grundskolorna har avslutats. En rapport har publicerats, den finns bland annat på www.pedagogstockholm.se. Genom utbildningarna har en stor del av grundskolans lärare fått en grundkompetens i användandet av it i den pedagogiska verksamheten.

Utbildningen i att skapa digitala lärresurser som kan delas med andra har fortsatt. Hittills har Stockholms grundskole- och gymnasielärare skapat ca 13 000 digitala lärresurser.

Tio ”it-skolor i framkant”, sju grundskolor och tre gymnasier, har utsetts. Samtliga skolor har genomfört olika it-utvecklingsarbeten under året. Syftet är att dessa skolor ska vara ett stöd för andra skolor i deras fortsatta utveckling.

I samband med 1:1-satsningen på gymnasiet har skolorna tagit fram handlingsplaner och inspirationsdagar har hållits under vecka 44. Skolorna har också prövat och varit delaktiga i utvecklingen av verktyget för självskattning av skolans it-mognad. Syftet är att öka skolans kompetens att använda datorer och surfplattor i undervisningen.

Över 8 000 deltagare besökte SETT-mässan 2013, varav cirka 1 000 personer kom från Stockholms skolor och förskolor. Stadens skolor och förskolor bidrog även med flera föreläsare – både i den stora seminariedelen men även i stadens monter på utställningsytan.

Arbetet med upphandlingen av Skolplattform Stockholm har fortsatt under året. Upphandling- en, som är uppdelad i fem delar, är i sitt sluske. Tilldelningsbeslut för Elev- och barnregis- ter har kommunicerats. De övriga fyra upphandlingarnas tilldelningsbeslut kommuniceras i början av 2014. Implementeringsarbetet har påbörjats.

KVITS-utredningen (Kvalitet it i skolan) konstaterade att ett stort antal datorer inte svarade upp mot de krav som en pedagogisk verksamhet kräver. Under året har cirka 1 500 datorer på grundskolorna bytts ut i förtid.

Arbetet med att utveckla Stockholms Skolwebb har fortsatt. För att underlätta lärarnas admi- nistrativa arbete med de skriftliga individuella utvecklingsplanerna har en ny funktionalitet utvecklats, som underlättar skrivandet och tydligare synliggör elevernas utveckling mot kun- skapskraven för lärare och skolledare.

Utvärdering av utvecklingsprojekt

Förvaltningens utvärderare har under 2013 genomfört utvärderingar av ett antal av förvalt- ningens utvecklingsprojekt. Utvärderingarna kommer att redovisas i särskilda rapporter.

Stadens lednings- och informationssystem, LIS/visualisering av statistik

Under 2013 har ett större utvecklingsarbete i LIS skola påbörjats. En förstudie har genomförts för att ta fram en ny, moderniserad, flexibel och lättanvänd lösning för analys av skolors re- sultat. Både skolledare och handläggare har bidragit med synpunkter och önskemål som legat till grund för den nya lösningen. Under slutet av 2013 har den första etappen av implemente- ringsarbetet påbörjats, inriktad på elevplaceringar och betygsstatistik för grundskolan.

Vid sidan om det utvecklingsarbete som pågår, finns redan nu möjlighet för skolledare i grundskolan att följa sin skolas resultat gällande betyg och omdömen i LIS. Resultatrappor- terna presenterades vid vårterminens slut, vilket möjliggjorde tidigare analys av resultaten.

Under året har förvaltningen också tagit fram möjligheter att åskådliggöra skolors resultat via intranätet.

Tensta Community Center, TCC

Under 2013 har TCC, som utvecklats med stöd av Järvalyftet, haft nästan 6 000 besökare i den öppna verksamheten, varav 60 procent flickor, och 80 besökare per dag under vinterhalvåret. Centret har öppet klockan 14-19 måndagar-torsdagar. Syftet har varit ett helhetsansvar för elevens lärande även efter ordinarie skoldags slut. I den öppna verksamheten erbjuds läxhjälp varje dag, med volontärer från Röda Korsets ungdomsförbund. Under hösten har det varit 16 elever per dag i snitt på 3 läxhjälpare. Inför högskoleprovet bjöds en studiecoach in som undervisade 30 elever. Gruppaktiviteter styrs fullt ut av ungdomarna själva.

Under oroligheterna i Husby våren 2013 nattvandrade TCC hela veckan, tillsammans med övriga frivilliga. TCC arbetar med teambuilding i klasserna i skolan och vid behov även med individuellt stöd.

Centret samarbetar med jobbtorgen, ungdomsmottagningen, kulturskolan, andra kommuner och organisationer till exempel Civilförsvärsförbundet och Svenska turistföreningens ungdomsfond. Verksamhetens organisatoriska tillhörighet ska utredas under 2014.

Indikator	Utfall 2013	Utfall VB 2012	Årsmål 2013
 Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i matematik i år 9	91 %	77 %	82 %
 Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i svenska i år 9 Kommentar Utfallet är korrigerat jämfört med tertialrapport 2, då det angavs till 94 %.	97 %	90 %	90 %
 Genomsnittlig betygs-poäng för elever med slutbetyg (ej IV) Kommentar Utfallet är korrigerat jämfört med tertialrapport 2, då det angavs till 15,2 poäng.	15 Poäng	15,1 Poäng	15,5 Poäng
 Meritvärde i årskurs 9 Kommentar Utfallet är korrigerat jämfört med tertialrapport 2, då det angavs till 223 poäng	222 Poäng	222 Poäng	225 Poäng

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla elever i Stockholms stad erbjuds utbildning i fritidshem.	2013-01-01	2013-12-31	
 Alla elever/vårdnadshavare har rätt att välja skola.	2013-01-01	2013-12-31	
 Arbetet för högre måluppfyllelse i grundskolan fokuserar på cirka 15 skolor. En ordentlig genomlysning av verksamheten ska genomföras för att identifiera utvecklingsområden, som ska användas på dessa skolor. Kommentar Arbetet med fokusskolorna har under året varit ett prioriterat område inom förvaltningen och kommer att fortsätta.	2013-01-01	2013-12-31	
 Elever som inte når målen ska ha ett åtgärdsprogram där det framgår vilka elevens behov är, hur de ska tillgodoses och hur insatserna/åtgärderna ska följas upp och utvärderas.	2013-01-01	2013-12-31	

✓	En systematisk och samordnad organisation för förvaltningens forsknings- och utvecklingsarbete ska säkerställa ett strategiskt, långsiktigt och hållbart utvecklingsarbete.	2013-01-01	2013-12-31	
✓	Korttidstillsyn för barn och ungdomar över 12 år enligt LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) erbjuds på grund- och gymnasieskolor i staden.	2013-01-01	2013-12-31	
✓	Måluppfyllelsen för elever med funktionsnedsättningar följs upp	2012-01-01	2013-12-31	
✓	Nya rutiner för att underlätta uppföljningen av skolsituationen för elever med funktionsnedsättning kommer att tas fram.	2013-01-01	2013-12-31	
▶	Olika sätt att mäta måluppfyllelse ska tas fram med syfte att utveckla resultatuppföljningarna för de fem inriktningarna inom introduktionsprogrammen.	2013-01-01	2014-12-31	Avvikelse
	Kommentar Rådet för introduktionsprogrammen har i uppdrag att ta fram resultatmått för dessa utbildningar. Rådet bildades under hösten 2013, och kommer att arbeta med uppdraget under 2014.			
✓	Planen för utveckling av fritidshem ska implementeras	2013-01-01	2013-12-31	
	Kommentar Implementeringen av planen för utveckling av fritidshem är genomförd. Representanter från samtliga grundskolor med fritidshem har samordnat arbetet och implementeringen har skett med hjälp av nätverk.			
✓	Sprida kunskap om hur man kan göra information/kommunikation tillgänglig inom förvaltningen och för andra förvaltningar som arbetar med barn/ungdomar	2013-01-01	2013-12-31	
✓	Tillgången till anpassat undervisningsmaterial för elever med funktionsnedsättning ska ses över. Undervisningsmaterial ska levereras i tid.	2012-01-01	2013-12-31	
✓	Tillgängligheten på webben för elever, vårdnadshavare och pedagoger med funktionsnedsättning ska ses över	2012-01-01	2013-12-31	
✓	Utbildningsförvaltningen bidrar till att information om fritidsutbudet via idrottsnämndens "Fritid för alla" sprids och är tillgänglig för elever, vårdnadshavare och personal. Målgrupp är barn med funktionsnedsättning.	2013-01-01	2013-12-31	
✓	Varje individ i skolan ska bemötas med respekt och integritet. Detta ska framgå av skolornas likabehandlingsplaner.	2013-01-01	2013-12-31	
	Kommentar Förvaltningen har gått igenom samtliga skolors likabehandlingsplaner och gett återkoppling utifrån gällande lagstiftning.			
✓	Vid utformningen av åtgärdsprogram ska elev och vårdnadshavare vara delaktiga.	2013-01-01	2013-12-31	

Nämndmål:

2.2.2 Samtliga elever i stadens kommunala skolor möter dagligen en god fysisk och psykosocial arbetsmiljö

● Uppfylls helt

Målbild/förväntat resultat

Alla i skolan känner sig trygga och har goda förutsättningar att kunna fokusera på sina arbetsuppgifter i lärmiljön. Det finns tydliga och kända rutiner på skolan för hur man ska hantera olika situationer exempelvis frånvaro och olika former av kränkningar. Medvetenheten om den fysiska miljöns betydelse för en trygg och kunskapsstödjande arbetsmiljö är hög. Skolan har god samverkan med socialtjänst och polis.

Frånvaro

Ett statistikverktyg för att följa upp frånvaron har beställts för att implementeras under 2014. Det underlättar central förvaltnings kunskap om elever med hög frånvaro för att enklare kunna rikta stöd till skolorna kring hantering av elevers frånvaro. Under året har ny statistik tagits fram för att redovisa antalet elever med mer än 25 procents frånvaro, detta för att förebygga att elever blir ”hemmasittare”. Stödmaterialet Hantering av elevers frånvaro har uppdaterats och kommunicerats med skolorna.

Under året har en tjänst utvecklats som gör det möjligt för vårdnadshavare att enklare frånvaroaanmäla sina barn direkt via SMS eller en app till smartphone. Verktøget kommer att implementeras på skolorna under första delen av 2014.

Den totala ogiltiga frånvaron i grundskolan uppgick till 1,9 procent, jämfört med 2,2 procent år 2012.

Resultatet för den ogiltiga frånvaron 2012 uppgick till 6 procent, ett oförändrat resultat jämfört med 2012. Den totala frånvaron i gymnasieskolan uppgick till 15 procent som andel av planerad undervisningstid, en ökning med en procentenhet jämfört med föregående år. En kvalitetssäkring av rapporteringen planeras för 2104.

Tabell 12: Frånvaro gymnasieskolan 2010-2013

Källa: Fronter alternativt Skola 24

Anmäld frånvaro			Ogiltig frånvaro			Total frånvaro		
2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
7,3	8	9	7,5	6	6	14,7	14	15

Indikator	Utfall 2013	Utfall VB 2012	Årsmål 2013
◆ Andel elever som enligt skolundersökningen F-klass är nöjda med - Jag känner mig trygg i skolan	86 %	85 %	90 %
● Andel elever som enligt skolundersökningen åk 2 är nöjda med - Jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna.	65 %		50 %
● Andel elever som enligt skolundersökningen åk 2 är nöjda med - Jag känner mig trygg i skolan	90 %	90 %	90 %
● Andel elever som enligt skolundersökningen åk 5 är nöjda med Jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna	63 %		60 %
◆ Andel elever som enligt skolundersökningen åk 5 är nöjda med Jag känner mig trygg i skolan,	88 %	88 %	90 %
● Andel elever som enligt skolundersökningen åk 8 är nöjda med Jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna	53 %		46 %
◆ Andel gymnasieelever som enligt gymnasieundersökningen är nöjda med Det är arbetsro på mina lektioner	55 %	49 %	60 %

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Skapa inspirationsplatser i skolor som är bra exempel på arbetet med trygghet och studiero.	2013-01-01	2013-12-31	

Nämndmål:

2.2.3 Samtliga elever i stadens kommunala skolor ska ha ett reellt inflytande över, ansvar för och förståelse för sitt eget lärande

◆ Uppfylls delvis

Målbild/förväntat resultat

Lärare i grundskolan formulerar varje termin, tillsammans med elev och dess vårdnadshavare, en framåtsyftande individuell utvecklingsplan (IUP) som baseras på de skriftliga omdömena. Inför varje arbetsområde formuleras i grundskolan en planering där det tydligt framgår vilka förmågor eleven ska få möjlighet att utveckla inom ramen för undervisningen samt hur bedömningen ska gå till. I gymnasieskolan ska eleven ha en studieplan som regelbundet följs upp i utvecklingssamtalen. Arbetet för att eleverna ska förstå progressionen i lärandet synliggörs i lärandemiljön genom exempelvis kontinuerlig feedback, kamratbedömning och bedömningsmatriser. Med ökad ålder ökar elevers delaktighet i planering och uppföljning. Eleverna får genom detta en god kännedom om sin prestationsförmåga i förhållande till målen. Detta leder till att eleverna utvecklar en positiv attityd till lärande och ser sin egen ansträngning som betydelsefull.

Elevernas upplevelse kring delaktighet och kunskap har enligt brukarundersökningarna förbättrats påtagligt i årskurs 8. I övriga årskurser är resultaten relativt oförändrade i jämförelse med förra året. Inom gymnasieskolan har utfallet förbättrats för två av tre frågor. På skolnivå är det en stor svarsspridning mellan de högsta och lägsta resultaten.

Området kommenteras i bilagorna 10 och 11, Kvalitetsarbete samt vissa resultat 2013 i den kommunala grundskolan respektive gymnasieskolan.

Indikator	Utfall 2013	Utfall VB 2012	Årsmål 2013
 Andel elever som enligt skolundersökningen åk 5 är nöjda med Jag vet vad jag behöver kunna för att nå målen i de olika ämnena	84 %	80 %	82 %
 Andel elever som enligt skolundersökningen åk 8 är nöjda med Jag vet vad jag behöver kunna för att nå målen i de olika ämnena	66 %	58 %	70 %
 Andel elever som är nöjda med hur deras lärare informerar om vad som krävs för att uppnå de olika betygen, enligt gymnasieundersökningen	66 %	67 %	70 %
 Andel elever som är nöjda med hur deras lärare under kursens gång informerar om hur man ligger till, enligt gymnasieundersökningen	54 %	53 %	60 %
 Andel elever som är nöjda med Jag får vara med och påverka hur vi arbetar under lektionerna, enligt gymnasieundersökningen	48 %		50 %
 Andel vårdnadshavare som enligt skolundersökningen F-klass är nöjda med - Jag och mitt barn vet vad mitt barn behöver för att lära och utvecklas	80 %		80 %
 Andel vårdnadshavare som enligt skolundersökningen i fritidshem är nöjda med – det inflytande mitt barn har över fritidshemmets aktiviteter	68 %	65 %	75 %
 Andel vårdnadshavare som enligt skolundersökningen åk 2 är nöjda med - Jag och mitt barn vet vad mitt barn behöver för att lära och utvecklas	78 %	77 %	83 %

Nämndmål:

2.2.4 Samverkan med andra aktörer ska öka såväl inom närområdet som internationellt

● Uppfylls helt

Målbild/förväntat resultat

Samverkan mellan socialtjänst, förskola, skola, polis och föräldrar stärker barns och elevers möjligheter att tidigt få adekvat stöd som bidrar till utveckling och lärande.

Samverkan med näringsliv, utbildningar, högskolor och andra intressenter bidrar till att förbereda barn och elever att aktivt delta i morgondagens samhälle och arbetsliv.

Samverkan skola – socialtjänst med flera

Utbildningsförvaltningen deltar i stadens chefssamråd. Skolorna har kontaktpoliser och samarbetar vid behov med berörd socialtjänst.

Till arbetsmarknadsförvaltningens uppdrag kring det kommunala informationsansvaret och jobbtorgen, för ungdomar i gymnasieålder som inte sökt gymnasiet eller arbetar, är Enskede Gårds gymnasium och Salut kopplade. Utbildningsförvaltningen har också i samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen sökt och beviljats ESF-medel till en förstudie för att kartlägga målgruppen och dess behov, inventera vad som finns samt hitta nya ingångar och riktade utgångar för ungdomar inom introduktionsprogrammen.

Samverkan med högskola/universitet/Internationalisering

Stockholm Science & Innovation School (SSIS) startade höstterminen 2013 med en klass, i nära samverkan med företagen och högskolorna.

Under våren 2013 genomfördes Future Entrepreneurs Program för tredje året. Två grundskolor och två gymnasieskolor deltog med lärare och elever på studiebesök och seminarier genomfördes på entreprenöriella företag. Programmet avslutades i augusti 2013.

Knappt hälften, tio stycken, av de kommunala gymnasieskolorna genomför UF aktiviteter.

Samverkan mellan gymnasiets NV-program och KTH pågår. Drygt 300 elever deltog i aktiviteter vid terminsstart hösten 2013. Elever från 6 skolor har under 2013 deltagit i mentorskapsprogrammet Lin-KI. Eleverna möter PhD-students, laborationsmiljöer, föreläsningar av professorer och företag knutna till forskningen. Syftet är att ge en god bild av och locka till högskolestudier och forskning. Våren 2014 planeras för att 21 elever ska följa programmet.

Global Citizen Program har genomfört seminarier under året där både skolledare, lärare, elever och nätverkspartners deltagit. Kopplat till seminarieserien genomförde Södra Latin under våren Global Citizen Day för tredje året i rad, där 300 elever från stadens gymnasieskolor lyssnade till hur det är att vara ung i Kina och Indien idag. Ett antal utställare deltog från högskolor, organisationer och företag.

Under året har ett antal besök i Kina och Indien genomförts, främst inom ramen för elevers projektarbeten. Under året har gymnasieskolorna också varit värdar för indiska och kinesiska grupper med elever och lärare. Ett lärarutbyte har inletts med Kina och STFG respektive Indien och ISSR.

Kungsholmens Västra gymnasium och Röda Korsets högskola som redan idag samverkar, har besökt såväl vårdutbildningar på olika nivåer, sjukhus i Delhi som Red Cross i Delhi. Syftet är att bygga samverkan för framtida utbyten mellan studenter, elever och lärare i Indien.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholmarna upplever att de får god service och omsorg

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden ska säkerställa att stadens riktlinjer för samverkan mellan förskola, skola och socialtjänst för barn/ungdomar som far illa eller riskerar att fara illa är implementerad i alla förskolor och skolor	2013-01-01	2014-12-31	Avvikelse
Kommentar Eftersom detta är ett långsiktigt arbete föreslås att aktiviteten förlängs till 2014-12-31.			
 Nämnderna och stadens bolag ska beakta barnperspektivet och säkerställa barnens rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention	2013-01-01	2013-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten

 Uppfylls delvis

Utbildningsnämnden bedömer att målet totalt sett är delvis uppfyllt.

I maj fattade förvaltningsledningen beslut om mål, styrning och uppföljning för strategisk kompetensförsörjning av lärare 2013-2016. Utmaningarna ser olika ut för grundskolan respektive gymnasieskolan. Elevantalsökningarna inom grundskolan pågår och inom gymnasieskolan börjar ökningen 2017. Insatser för att möta behovet av behöriga lärare utifrån skollagens krav och utifrån ökat rekryteringsbehov behöver stärkas ytterligare.

Arbetet med en enhetlig struktur för lärares karriärvägar har haft fokus på regeringens reform om förstelärare och lektorer. 188 förstelärare och 10 lektorer startade sina uppdrag 2013. Nio lärare har meriterats som särskilt yrkesskickliga. Ytterligare 60 lärare förväntas bli klara med meriteringsprogrammet under 2014. Nio skolledare har under året inletts studier till magisterexamen. Ytterligare fem lärare antogs till den ämnesdidaktiska forskarskolan. En av lärarna från den första antagningen 2009 blev den första lektorn inom grundskolan i Stockholms stad. Tolv lärare deltar i statligt finansierade forskarskolor för lärare.

Under hösten påbörjades arbetet med en långsiktig plan för fortsatt verkställande av beslut om lärares karriärvägar. Det är viktigt att på alla nivåer utgå från verksamhetens behov. Det är också nödvändigt att olika insatser kopplas till varandra så att de samverkar och förstärker varandra och bidrar till att effektivisera skolans arbete och till ökad kvalitet.

Stadsgemensamma principer och metoder för rekrytering, kompetensutveckling och karriärvägar för förskolans personal ses över i samarbete med stadsledningskontoret och stadsdelsförvaltningarna. Ett kompetens- och planeringsverktyg motsvarande det som finns inom grund- och gymnasieskolan har utvecklats. Under 2013 examinerades 36 förskollärare, magister och licentiater med stöd från utbildningsförvaltningen. Under året har 125 barnskötare och lärare deltagit i stadens satsning på vidareutbildning till förskollärare. Totalt genomgick dessutom närmare 80 personer från kommunala eller fristående förskolor grundutbildning till barnskötare, fördjupningsutbildning för barnskötare och yrkessvenska för pedagoger.

I februari 2013 fick utbildningsnämnden ett föreläggande från Arbetsmiljöverket rörande lärares arbetsbelastning där tre kravpunkter formulerades. Inom ramen för arbetet med lärares arbetsmiljö har utbildningsnämnden fattat flera beslut som innebär att vissa arbetsuppgifter tas bort, förenklas eller blir frivilliga för skolorna och antagit riktlinjer som ett stöd för hur prioritering av lärares arbetsuppgifter ska ske lokalt i dialog mellan chef och medarbetare. Det pågår arbete på skolorna med att se över organisation och administration runt lärararbetet. I september lämnades nämndens svar över till Arbetsmiljöverket som i december godkände två av tre delar i föreläggandet men lämnat till Förvaltningsrätten att utdöma vite för att punkt ett inte är fullständigt klarlagd.

Sjukfrånvaron till och med november uppgår till 4,76 procent. Den totala sjukfrånvaron i förvaltningen speglar den sjukfrånvaro som redovisas för riket i stort, både totalt och skillnaden mellan män och kvinnor.

Indikator	Utfall 2013	Utfall VB 2012	Årsmål 2013	KF:s årsmål 2013
 Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	71 st	70 st	71 st	5 100
 Aktivt Medskapandeindex	78	78	80	80
 Andel medarbetare på deltid som erbjuds heltid	30 %	20 %	30 %	75 %
 Chefer och ledare ställer tydliga krav på sina medarbetare	62 %	65 %	68 %	80
 Medarbetare vet vad som förväntas av dem i deras arbete.	89 %	90 %	92 %	92
 Sjukfrånvaro	4,8 % tom nov	4,4 %	4,1 %	4,4 %

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Kommunstyrelsen ska i samråd med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna se över och utveckla stadsgemensamma principer och metoder för rekrytering, kompetensutveckling och karriärvägar för förskolans personal	2013-01-01	2013-12-31	
✓	Erbjuda lärare möjlighet till kompetensutveckling samt skapa nya karriärvägar för lärare genom karriärtjänst och forskning	2011-01-01	2014-12-31	
✓	Staden ska införa karriärutvecklingstjänster, förstelärare och lektorer, i enlighet med karriärutvecklingsreformen	2013-01-01	2013-12-31	
✓	Utbildningsnämnden ska bryta ned mål på individnivå för att skapa bättre förutsättningar för en individualiserad lönesättning i syfte att premiera bra lärare	2013-01-01	2013-12-31	

Nämndmål:

2.4.1 Utbildningsnämnden ger förutsättningar för medarbetare att kunna ta initiativ till att utveckla sig och sitt uppdrag

2.4.2 Utbildningsnämnden ger förutsättningar för chefer att utöva ett ledarskap med fokus på verksamhetens måluppfyllelse och medarbetares utveckling

2.4.3 Skickliga lärare ska kunna göra karriär

◆ Uppfylls delvis

Målbild/förväntat resultat

Medarbetarna är kompetenta och engagerade i sin yrkesutövning och bidrar i arbetet med att utveckla en god arbetsmiljö och skolans kvalitet för ökad måluppfyllelse för eleverna. Chefer utövar ett nära och kommunikativt ledarskap med tydliga krav på sina medarbetare samt stödjer dem i sitt yrkesutövande. Chefer kan genom systematiska resultatuppföljningar och utvärderingar organisera verksamheten så att den bidrar till att medarbetares kompetenser och erfarenheter tillvaratas och utvecklas i en organisation som ständigt strävar efter en högre måluppfyllelse. Lärare är behöriga i de ämnen de undervisar i, med god kompetens inom både kunskapsområde och didaktik och erbjuds kompetens- och karriärutveckling i olika former. Lärarna bidrar till skolans utveckling och relaterar till relevant forskning och beprövad erfarenhet.

Strategisk kompetensförsörjning lärare

I maj fattade förvaltningsledningen beslut om mål, styrning och uppföljning för strategisk kompetensförsörjning av lärare 2013-2016 som ska genomföras gemensamt inom förvaltningen. Målet för förvaltningens arbete med strategisk kompetensförsörjning av lärare är att verksamheterna ska ha ett systematiskt och kvalitetssäkrat arbete med kompetensförsörjning fullt ut år 2016.

Förvaltningen ansvarar för ett helhetsperspektiv och har tagit fram prognoser, analyser och initierat undersökningar. Sedan augusti finns en arbetsgrupp med grundskole- och gymnasie-

chefer knuten till arbetet som har genomstrukturerats av ett involverande arbetssätt såväl internt som externt.

En sammanfattande analys av årets arbete visar att utbildningsförvaltningens största utmaning är att öka elevernas måluppfyllelse samtidigt som elevantalet och pensionsavgångarna ökar. Detta i kombination med lärarlegitimationsreformen gör att utbildningsförvaltningen står inför ett stort behov av legitimerade lärare.

För grundskolan i egen regi kommer cirka 4 500 legitimerade lärare att behöva anställas de kommande åtta åren för att behålla dagens lärartäthet. Därför behöver den övergripande strategin för kompetensförsörjning av lärare som ska tas fram 2014 utgå från frågan ”Var hittar vi lärarna?”.

Utmaningarna ser olika ut för grundskolan respektive gymnasieskolan. Elevantalsökningarna inom grundskolan pågår och inom gymnasieskolan börjar ökningen 2017. Därför kommer strategierna att se olika ut för respektive skolform. Strategierna behöver utgå från analyser utifrån kompetens- och planeringsverktyget KOLL, och även innehålla handlingsalternativ utifrån scenariot att tillräckligt många legitimerade lärare inte kan rekryteras de kommande åren.

Som ett led i det proaktiva och långsiktiga arbetet med att höja läraryrkets status och attraktivitet har en målgruppsprofil av blivande lärare tagits fram i samarbete med Ungdomsbarometern.

En undersökning av lärares attraktivitet i andra branscher pågår. Ett samarbete har inletts med SKL (Sveriges kommuner och landsting) för att kartlägga vilka kunskaper och erfarenheter lärare som lämnar skolan tar med sig till andra branscher/yrken.

Lönebildning

Under år 2013 har samtliga rektorer genomgått en obligatorisk halvdagsutbildning i medarbetarsamtal. Utbildningsinsatsen ger en gemensam plattform kring arbetet med att kvalitetssäkra medarbetarsamtalen.

Konkreta och väl kommunicerade lönekriterier ökar chefernas möjligheter att använda lönen som ett ledningsredskap för att stimulera till utveckling och öka medarbetarnas motivation att förbättra sitt arbetsresultat. De lönekriterier som under år 2012 togs fram partsgemensamt för skolsköterskor och bibliotekarier har använts i löneöversynen 2013. Rektorer har i stor utsträckning uppfattat dessa som ett stöd i lönesättningen. Under år 2013 har förvaltningen fortsatt arbetet med att ta fram partsgemensamma lönekriterier för ensambefattningar. Arbetet med att ta fram lönekriterier för skolkurator kommer att avslutas inom kort.

Läraryftet - Behöriga lärare

Förvaltningen har under året fortsatt med att arbeta med att skapa förutsättningar för att få fler behöriga lärare, bland annat har centrala medel tillförts för läraryftets kurser i matematik, naturvetenskap/teknik, svenska som andraspråk samt specialpedagogik. Under 2013 har 170 lärare (141 i grundskolan och 29 i gymnasiet) deltagit i läraryftets kurser enligt tabell nedan.

Tabell 13: Fördelning mellan olika ämnen inom läraryftet

Ämne	Antal lärare totalt	Grundskola			Gymnasieskola	
		Fritidsped.	F-3	4-6		7-9
Praktisk-estetiska ämnen	40	26	1	7	6	
Matematik	29		10	8	7	4
Engelska/Tyska	27		18	6	2	1
NO/Teknik	29		3	11	10	5
SO	14		3	4	4	3
Svenska som andraspråk	10			2	3	5
Svenska	6			3	2	1
Specialpedagogik	15			5		10

Insatser för att möta behovet av behöriga lärare utifrån skollagens krav och utifrån ökat rekryteringsbehov behöver stärkas ytterligare inom både läraryftet och lärarutbildningens verksamhetsförlagda del där övningskolor kan bli ett viktigt forum. Samarbete har inletts med organisationen Teach for Sweden och två lärarstudenter kommer att arbeta på Rinkebyskolan under sin utbildning. Under 2014 finns det möjlighet att rekrytera åtta till inom programmet.

Kompetens- och planeringsverktyget KOLL

Under våren har informations- och utbildningsinsatser genomförts för skolledare och chefer om kompetens- och planeringsverktyget KOLL som började tas i bruk i juni. Lärare har registrerat utbildning och undervisning (ämne/årskurs) för läsåret 2012/2013 i systemet. Datat är ännu inte tillräckligt säkerställt för att några slutsatser ska kunna dras.

Karriärvägar för lärare

Utbildningsnämnden fattade i april 2013 beslut om en enhetlig struktur för lärares karriärvägar med två tydliga karriärspår, ett med inriktning mot ledarskap och ett pedagogiskt/didaktiskt. Arbetet med att förankra och verkställa beslutet har inledningsvis haft fokus på regeringens reform om förstelärare och lektorer. En partsgemensam arbetsgrupp har under året haft i uppdrag att följa arbetet, identifiera utmaningar och hinder samt verka för samsyn.

De 228 förstelärare som staden beviljades statsbidrag för har tillsatts. 188 förstelärare och 10 lektorer startade sina uppdrag höstterminen 2013 och övriga börjar under våren 2014. Ett lektorat motsvarar kostnaden för två förstelärartjänster. Förstelärarna har erbjudits delta i FoU-

seminarier där man vid några tillfällen fått möjlighet att diskutera sin praktik med varandra och med inbjudna forskare.

Ett meriteringssystem för särskilt yrkesskickliga lärare har upphandlats. Nio lärare (tre från grundskola och sex från gymnasieskola) meriterades i juni i den första omgången. Under året påbörjade 60 lärare programmet och de förväntas bli klara i två omgångar under 2014.

En del i att skapa karriärmöjligheter och utveckla forskningsbasen är att lärare och skolledare ges möjligheter att kunna gå magister/masterprogram eller forskarskolor och därmed få verktyg att omsätta teori till praktik och vice versa. Nio skolledare har under 2013 inlett studier till magisterexamen. Inför höstterminen antogs ytterligare fem lärare i skilda ämnen till den ämnesdidaktiska forskarskolan. Sedan 2009 har 16 lärare antagits och två av lärarna från den första antagningen 2009 tog sin examen under året, en av dem blev den första lektorn inom grundskolan i Stockholms stad. Tolv lärare deltar i de statligt finansierade forskarskolorna för lärare som startades 2012 och beräknas bli klara 2014.

Under hösten påbörjades arbete med att ta fram en långsiktig plan för fortsatt verkställande av beslut om lärares karriärvägar. För att utveckla ett hållbart system som har legitimitet i skolverksamheten och bidrar till ökad kvalitet och kunskapsutveckling är det viktigt att man på alla nivåer utgår från verksamhetens behov, att det blir en del av det systematiska kvalitetsarbetet och skolans arbetsorganisation. Det är också nödvändigt att olika insatser (till exempel VFU, meritering, FoU-strategi, PRIO, statliga satsningar) kopplas till varandra så att de samverkar och förstärker varandra och bidrar till att effektivisera skolans arbete och till ökad kvalitet.

Öka andelen förskollärare

Utbildningsförvaltningen har inlett ett samarbete med stadsledningskontoret och stadsdelsförvaltningarna för att se över och utveckla stadsgemensamma principer och metoder för rekrytering, kompetensutveckling och karriärvägar för förskolans personal.

En kartläggning av hur nyanställda förskollärare uppfattar stadens rekryteringsarbete och introduktion har genomförts. Resultatet visar bland annat att staden kan förbättra introduktionen av nya medarbetare. En process för att ta fram konkreta åtgärder på olika nivåer har inletts där verksamhetsansvariga och HR-chefer i stadsdelsförvaltningarna är involverade.

Utbildningsförvaltningen har under våren, tillsammans med stadsdelsförvaltningarna, utvecklat ett kompetens- och planeringsverktyg, KOLL, motsvarande det som finns inom grund- och gymnasieskolan. Syftet är bland annat att dokumentera medarbetarnas kompetens inför kravet på legitimation för förskollärare. Efter utbildningsinsatser har registreringen genomförts under november och december. Verktyget kommer att ge enheterna, stadsdelsförvaltningarna och

staden centralt ett bättre underlag för kompetensförsörjningsinsatser för att bland annat öka andelen legitimerade förskollärare.

Utbildningsnämnden ansvarar för de stadsövergripande kompetensutvecklingsinsatserna för förskolan, bland annat stöd till erfarenhetsbaserad vidareutbildning av barnskötare till förskollärare. En del av de resurser som avsatts för detta har inte använts under 2013 på grund av att Stockholms universitet inte startat vidareutbildning av barnskötare till förskollärare. Under hösten 2013 skapades även möjligheter till kompletteringar för lärare som är anställda inom förskolan så att de kan erhålla en legitimation som förskollärare. Ovanstående kompetensutvecklingsinsatser vänder sig både till anställda i fristående och i kommunala förskolor.

Under 2013 examinerades 36 förskollärare, magister och licentiaterna med stöd från utbildningsförvaltningen. Under året har totalt 125 barnskötare och lärare deltagit i stadens satsning på vidareutbildning till förskollärare, vilket är 20 fler än 2012.

Stockholms universitet kommer att starta den erfarenhetsbaserade utbildningen av barnskötare till förskollärare under vårterminen 2014, vilket innebär att fler barnskötare ges möjlighet att utbilda sig till förskollärare.

Förutom stöd till förskolor som har personal som utbildar sig till förskollärare erbjuder utbildningsförvaltningen grundutbildning till barnskötare, fördjupningsutbildning för barnskötare och yrkessvenska för pedagoger på Midsommarkransens gymnasium. Det sistnämnda är nytt för 2013. Totalt genomgick närmare 80 personer från kommunala eller fristående förskolor dessa utbildningar. Utbildningarnas effekter utvärderades 2012 med mycket gott resultat.

Riktade kompetensutvecklingsinsatser för icke-pedagogisk personal.

Kompetensutvecklingsinsatser för icke-pedagogisk personal har under året främst riktat sig till skolassistenter. Ett antal handläggare inom central förvaltning har genomgått kompetensutveckling med fokus på presentationer/kommunikation inom skolområdet. Uppföljningarna av insatserna har visat ett mycket gott resultat och har uppskattas och upplevts användbara i verksamheten. Många efterfrågar möjligheter till att fördjupa sig i olika delar.

Chefsförsörjning och chefsutbildning/utveckling

Barn- och elevantalsökningen och omfattande pensionsavgångar kräver stora nyrekryteringar. Det gäller såväl chefer som lärare och andra medarbetare. Stockholms stad har ett gott rykte bland presumtiva rektorskandidater. Av de ca 20 rekryteringar som gjorts under 2013 har drygt hälften varit externa rekryteringar med i medeltal 25 sökande till varje tjänst.

Möjligheten att bli chef är en karriärväg för lärare. Lämpliga kandidater identifieras i medarbetarsamtalet och erbjuds i första steget att genomgå gruppleddar- respektive rekryteringsutbildning. Ett första ledaruppdrag är ofta arbetslagsledare.

Många som deltagit i de interna utbildningarna går vidare mot ledaruppdrag. Av dem som under det senaste året fått utbildning har ca 10 procent ledningsuppdrag idag.

För att bli rektor på gymnasiet krävs förutom de interna utbildningarna en ytterligare utbildning eftersom steget är för stort mellan arbetslagsledare och rektor. Under 2013 har en sådan utbildning arbetats fram som beräknas starta under våren 2014.

Förvaltningen erbjuder även ett flertal olika utbildnings- och utvecklingsaktiviteter. Alla rektorer och biträdande rektorer genomgår det treåriga rektorsprogrammet. Nyttillträdda chefer deltar i en basutbildning. Utbildning erbjuds även inom olika sakområden, som juridik och arbetsmiljö.

Alla chefer har ett fem- eller sexårigt förordnande med undantag för skolledare i grundskolan som anställdes före 2007. Uppföljning sker vart tredje år i syfte att utveckla verksamhet och ledarskap.

Chefsdagen 2013 hade rubriken ”Inkluderingens möjligheter och utmaningar”. Utbildningsförvaltningens egna verksamheter visade även upp sitt arbete i form av workshops.

Omställningsarbete/personalplanering

En hanteringsmodell för större omställningsprocesser på skola/verksamhetsavdelning har tagits fram.

En utvärdering av personalplaneringsprocessen med inriktning på matchningsförfarandet avslutas under våren 2014.

Deltid till heltid

Arbetet med att erbjuda en ökad sysselsättningsgrad till alla kvarvarande ofrivilligt deltidsanställda har ännu inte gett den effekt som önskas. Förvaltningen intensifierar ansträngningarna för att medarbetare med deltidsanställningar ska kunna erbjudas ökad sysselsättningsgrad. En projektgrupp för att arbeta vidare med olika frågeställningar har inrättats med representanter från olika verksamheter inom förvaltningen.

Chefer och medarbetare behöver fortlöpande stöd i förändringsarbetet och kommer att involveras alltmer i arbetet. Arbete pågår med att registrera deltidsanställda som önskar utökning av tjänstgöringsgraden i Win-LAS-systemet.

En inventering kring användandet av timavlönade inom förvaltningen har genomförts för att se om det finns möjlighet att erbjuda medarbetare heltid istället för att använda timavlönad personal.

Arbetsmiljö och samverkan

I arbetet med uppdraget att se över lärares arbetsmiljö startade i januari ett partsgemensamt arbete för att ta fram åtgärder. I februari 2013 fick utbildningsnämnden ett föreläggande från Arbetsmiljöverket rörande lärares arbetsbelastning där tre kravpunkter formulerades:

- Klargör skriftligt respektive lärares arbetsuppgifter och prioriteringsordning inom lärares reglerade arbetstid samt redovisa vilket stöd som ges till lärare
- Undersök omfattningen av lärares arbetsuppgifter, särskilt administrativa arbetsuppgifter. Bedöm risken för ohälsa och olycksfall. Ta bort eller förenkla arbetsuppgifter
- Medarbetare och skyddsombud ska medverka i arbetet.

En partssammansatt arbetsgrupp med deltagare från lärarorganisationerna och Sveriges skolledarförbund bildades för att ta fram underlag för åtgärder. Förvaltningen har också genomfört en enkät till alla tillsvidareanställda lärare. Den visar ett antal områden där risk finns för att ohälsa kan uppstå.

Utbildningsnämnden har fattat flera beslut som innebär att vissa arbetsuppgifter tas bort, förklas eller blir frivilliga för skolorna. Nämnden har också antagit nya riktlinjer som ett stöd för hur prioritering av lärares arbetsuppgifter ska ske lokalt i dialog mellan chef och medarbetare. Förvaltningen har tagit fram lathundar för skolorna för att underlätta implementeringen av de förändringar och åtgärder som nämnden har beslutat om. Förvaltningen kommer att följa arbetet för att säkerställa att skolor får det stöd de behöver för detta.

Det pågår arbete på skolorna med att se över organisation och administration runt lärararbetet. Arbetet görs i arbetslagen tillsammans med chef, förslag kommuniceras och diskuteras i APT och samverkansgrupper.

I september lämnades svaret över till Arbetsmiljöverket som nu i december har godkänt punkt två och tre i föreläggandet men lämnat till Förvaltningsrätten att utdöma vite för att punkt ett inte är fullständigt klarlagt.

Under året har sex arbetsmiljöutbildningar genomförts med deltagande av chefer, skyddsombud och samverkansgruppsledamöter.

Samverkan

Justeringar i samverkansavtalet innebär att områdes-SVG får ett större ansvar för att hantera arbetsmiljöfrågor. Ett personalutskott har bildats som beredningsgrupp för personalfrågor till förvaltningsgruppen, med syftet att alla parter kan komma till tals. Under hösten har fokus varit på uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet.

2013 års medarbetarenkät har genomförts och resultaten förmedlats till samtliga enheter. Förvaltningens AMI (aktivt medskapandeindex) blev 78 jämfört med stadens samlade värde som blev 79. Samtliga enheter med AMI under 72 ska upprätta skriftliga handlingsplaner.

Hälsa och sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron till och med november uppgår till 4,76 procent. Den totala sjukfrånvaron i förvaltningen speglar den sjukfrånvaro som redovisas för riket i stort, både totalt och skillnaden mellan män och kvinnor.

Två gånger per år erbjuds medarbetare sjukskrivna över 90 dagar en gruppaktivitet med fysisk och mental träning under två månaders tid. Ett tjugotal karriärväxlingar har gjorts under året vilket inneburit att flera rehabiliteringsärenden har kunnat avslutas.

För att möta verksamheternas behov av att främja tidiga insatser vid sjukfrånvaro och ohälsa har grundskolans och gymnasieskolans områden fått en särskild sjuksköterska på företagshälsovården för att diskutera eventuella insatser med.

Jämställdhet och mångfald

Informations- och utbildningsinsatser vad gäller arbetsgivarperspektivet har i första hand genomförts inom ramen för arbetsmiljö- och basutbildningar. I bilaga 9 redovisas 2013 års uppföljning av jämställdhets- och mångfaldsplanen för 2013-2015.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Två karriärsteg för lärare - lektor och förstelärare - inrättas i syfte att ytterligare stärka professionen och främja kollegialt lärande.	2013-01-01	2013-12-31	
✓ Utarbeta former för samverkan med arbetsförmedling och andra aktörer med syfte att stödja personer med funktionsnedsättning vad gäller möjligheterna till anställningar och praktikplatser.	2013-01-01	2013-12-31	
✓ Utarbeta riktlinjer som stödjer jämlik, jämställd och ickediskriminerande rekrytering.	2013-01-01	2013-12-31	
✓ Utbildningsförvaltningen genomför en inventering hos stadens skolor för möjligheterna att under sommarlovet ta emot även barn/ungdomar med funktionsnedsättningar för feriearbete.	2013-01-01	2013-12-31	

KF:s inriktningsmål:

3. Stadens verksamheter är kostnadseffektiva

● Uppfylls helt

Utbildningsnämnden bidrar i hög grad till att kommunfullmäktiges inriktningsmål uppfylls.

Nämnden redovisar ett underskott om 0,4 mnkr före och ett överskott om 0,1 mnkr efter resultatdispositioner.

Utbildningsnämnden har totalt under 2013 tagit ställning till beslut som innebär 2 840 nya elevplatser i permanenta skollokaler.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1 Budgeten är i balans

Nämnden redovisar ett överskott om 0,1 mnkr efter föreslagna resultatdispositioner.

Indikator	Utfall 2013	Utfall VB 2012	Årsmål 2013	KF:s års- mål 2013
● Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %		100 %	100 %
● Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	99,9 %	100 %	100 %
● Nämndens prognossäkerhet T2	0 %	0 %	+/-1 %	+/- 1 %

Nämndmål:

3.1.1 Utbildningsnämnden ökar kostnadsmedvetenheten och prognossäkerheten

Målbild/förväntat resultat

Nämndens verksamheter håller budget. Goda analyser bidrar till att prognossäkerheten är hög.

Prognossäkerheten har förbättrats, sammantaget för förvaltningen ligger avvikelserna mellan prognos i tertialrapport 2 och bokslut på 0,07 procent att jämföra med 2012 års 0,72 procent.

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Utfall jämfört med budget

Driftverksamhet, mnkr	Budget	Bokslut	Avvikelse
Summa kostnader	15 906,3	15 847,7	58,6
Drift och underhåll	15 845,8	15 789,9	55,8
Kapitalkostnader	60,5	57,8	2,7
Summa intäkter	-1 825,3	-1 766,3	-58,9
Netto	14 081,0	14 081,4	-0,4
Ingående resultatfond från 2012			168,4
Resultatöverföring till 2014			-167,9
Nettoutfall efter resultatfond			0,1

Investeringsverksamhet, mnkr	Budget	Bokslut	Avvikelse
Investeringsutgifter	70,0	54,2	15,8

Utbildningsnämnden redovisar ett underskott om 0,4 mnkr före och ett överskott om 0,1 mnkr efter resultatdispositioner, vilket motsvarar 0,01 promille av nämndens nettobudget.

Både kostnader och intäkter är lägre än budgeterat med ca 59 mnkr. Detta beror till största del på en beräknad omslutningsförändring som var för högt beräknad.

Antal barn och elever 2013 framgår av bilaga 2. Uppgifter som är obligatoriska för alla nämnder återfinns i bilaga 3. Bilaga 1 innehåller bokslutsinformation. Bilaga 7 innehåller obligatoriska nyckeltal och bilaga 12 utbildningsnämndens egna nyckeltal.

Periodisering har gjorts med belopp över 50 000 kronor.

Omslutningsförändringar

Nämnden har under året beslutat om omslutningsförändringar motsvarande 1 215,7 mnkr. De faktiska omslutningsförändringarna uppgick till 1 156,7 mnkr. Minskningen beror huvudsakligen på minskade statsbidrag inom grundskoleverksamheten.

Utfall jämfört med prognostiserat utfall i tertialrapporter

I nedanstående tabeller redovisas prognostiserade nettokostnader före resultatdispositioner i årets tertialrapporter och utfall i bokslut 2013. Kommentarer till avvikelser mellan utfall och prognoser återfinns under respektive verksamhetsområde.

Nettokostnader	Tertialrapport 1	Tertialrapport 2	Bokslut
Drift och underhåll	15 877,2	15 954,6	15 789,9
Kapitalkostnader	59,2	57,1	57,8
Totalt	15 936,4	16 011,7	15 847,7

Nettokostnader	Tertialrapport 1	Tertialrapport 2	Bokslut
Investeringsutgifter	65,0	54,0	54,2

Nettoavvikelser	Tertialrapport 1	Tertialrapport 2	Bokslut
Drift och underhåll	-40,2	-57,9	-3,1
Kapitalkostnader	1,3	3,4	2,7
Totalt	-38,9	-54,5	-0,4

Nettoavvikelser	Tertialrapport 1	Tertialrapport 2	Bokslut
Investeringsutgifter	5,0	16,0	15,8

Kostnads- och intäktsutveckling

Kostnads- och intäktsutveckling, mnkr	2013	2012	Avvikelse
Kostnader			
Förskola	2 481,6	2 330,3	151,3
Grundskola inklusive fritidshem	9 435,5	8 931,3	504,2
Grundsärskola	337,2	346,2	-9,0
Gymnasieskola	2 993,8	2 933,7	60,1
Gymnasiesärskola	228,8	225,4	3,4
Utbildning för vuxna	21,3	20,4	0,9
Nämnd och övergripande	349,6	310,6	39,0
Summa kostnader	15 847,7	15 097,9	749,8
Intäkter			
Förskola	-490,3	-490,8	0,5
Grundskola inklusive fritidshem	-583,6	-599,2	15,6
Grundsärskola	-26,4	-29,2	2,8
Gymnasieskola	-549,6	-519,3	-30,3
Gymnasiesärskola	-52,1	-49,9	-2,2
Utbildning för vuxna	-16,1	-16,1	-0,0
Nämnd och övergripande	-48,2	-17,0	-31,2
Summa intäkter	-1 766,3	-1 721,5	-44,8
Netto	14 081,4	13 376,4	705,0

Investeringsverksamhet, mnkr	2013	2012	Avvikelse
Investeringsutgifter	54,2	60	-5,8

Driftverksamhet, mnkr	2013	2012	Avvikelse
Intäkter			
Statsbidrag	-643,6	-603,0	-40,6
Lokalintäkt	-27,6	-28,4	0,8
Försäljning av verksamhet	-875,5	-774,9	-100,6
Övriga intäkter	-219,6	-315,2	95,6
Summa intäkter	-1 766,3	-1 721,5	-44,8
Kostnader			
Lönekostnader	6 352,4	6 207,6	144,8
Övriga personalkostnader	145,2	135,0	10,2
Lokalkostnader	1 728,7	1 527,7	201,0
Entreprenader och köp av verksamhet	6 326,5	6 254,6	71,9
Kapitalkostnader	57,8	52,9	4,9
Övriga kostnader	1 237,2	920,0	317,2
Summa kostnader	15 847,7	15 097,8	749,9
Netto	14 081,4	13 376,3	705,1

Utbildningsnämndens nettokostnader har ökat med 705,1 mnkr jämfört med 2012. Ökningen motsvarar 5,3 procent. Intäkterna har ökat med 44,8 mnkr medan kostnaderna har ökat med 749,9 mnkr. I siffrorna ingår finansiella intäkter och kostnader, till exempel ränteintäkter och räntekostnader.

Nettobudgeten från kommunfullmäktige ökade med 650,2 mnkr jämfört med år 2012. Av ökningen avsåg 226,1 mnkr volymökningar för fler barn/elever och 405,1 mnkr höjda schabloner. Resterande förändring om 19 mnkr avser bland annat ökade kostnader för statlig specialskola, till exempel Manillaskolan, och utbildning av fler förskolelärare.

Under 2013 har nämndens nettobudget ökat med ytterligare 483,5 mnkr. Ökningen beror till största delen på ökade prestationer för fler barn/elever med totalt 433,8 mnkr. Nämnden har under året fått utökad budget för bland annat 1:1-satsningen på gymnasiet med 42,5 mnkr samt för tilläggsbelopp för elever i behov av särskilt stöd med 20,0 mnkr. Ökade intäktskrav för maxtaxa och kvalitetshöjande åtgärder på sammanlagt 17,6 mnkr bidrar till ett minskat netto för budgetjusteringarna till 49,7 mnkr.

Antalet tillsvidareanställda inom förvaltningen i december 2013 var 11 943 vilket är en minskning med cirka 180 jämfört med 2012. Antalet tillsvidareanställda lärare har ökat med 95. De totala personallönekostnaderna för nämndens verksamheter 2013 uppgick till 6 352,4 mnkr. Årets löneökningar för tillsvidareanställda uppgick till 185,1 mnkr. Minskade kostnader för timanställda bidrar till att nettoökningen för personallönekostnaderna uppgår till 144,8 mnkr.

Jämförelse av resultaträkningen intäkter och kostnader bokslut 2012 och 2013

Totalt har kostnaderna ökat med ca 744 mnkr från 15 045 mnkr år 2012 till 15 789 mnkr år 2013. Det motsvarar en ökning på ca 5 procent. Intäkterna har ökat med ca 45 mnkr jämfört

med år 2012, det motsvarar en ökning på ca 2,6 procent. Detta är innan finansiella och interna kostnader och intäkter som ränteintäkter och räntekostnader.

Intäkter

Den största förändringen på intäktssidan är att konto 3991, övriga intäkter, har stängts. Föregående år bokfördes ca 123 mnkr på det kontot. År 2013 har intäkterna för bidrag ökat med ca 41 mnkr, försäljning av verksamhet ca 100 mnkr, försäljning av varor och material med ca 15 mnkr och av kommunfullmäktige fastställda taxor och avgifter har ökat med ca 16 mnkr. Sammanlagt blir det en ökning på ca 169 mnkr. Det är rimligt att anta att intäkterna som bokfördes som övriga intäkter 2012 har fördelats ut på de olika kontona som angivits ovan.

Kostnader

Köp av huvudverksamhet – 372 mnkr ökning

Kostnaderna för köp av huvudverksamhet har ökat med 372 mnkr från 5 722 mnkr till 6 094 mnkr år 2013. Kostnaden per månad uppgår till ca 500 mnkr. Förklaringen till de ökade kostnaderna är att antalet barn i fristående förskolor och grundskolor har ökat. Dessutom har antalet stockholmselever som går i kranskommunernas gymnasieskolor ökat.

Lönekostnader inklusive personalförsäkring – 217 mnkr i ökning

De bokförda kostnaderna för löner har ökat med 156 mnkr jämfört med föregående år. År 2012 uppgick lönekostnaderna till 4 254 mnkr och år 2013 till 4 410 mnkr, en ökning med ca 3,7 procent. Kostnaderna för personalförsäkringen har ökat med ca 61 mnkr vilket är en ökning med ca 3,4 procent. År 2012 uppgick kostnaden för personalförsäkringen till 1 815 mnkr och år 2013 1 876 mnkr. Den genomsnittliga löneökningen för 2013 är 2,95 procent, vilket förklarar en del av den ökade kostnaden.

Lokalkostnader – 100 mnkr i ökning

Lokalkostnaderna har ökat med 100 mnkr. År 2012 uppgick kostnader för el och hyra till 1 481 mnkr och år 2013 till 1 581 mnkr. Dessa kostnader var under 2012 ca 114 mnkr per månad jämfört med 2013 då kostnaden uppgick till ca 131 mnkr per månad. Ökningen kan förklaras av fler lokaler samt förändringar av SISAB:s hyresdebitering som trädde i kraft från och med januari 2013.

It-system – 23 mnkr i ökning

Kostnaderna för it-system har ökat från 131 mnkr till 154 mnkr år 2013. Det är främst kontot för övriga verksamhetssystem, kommuncentrala som har ökat. Jämfört med år 2012 har kostnaden ökat med ca 11 mnkr. Tas kostnaden fram per månad för år 2013 uppgår de till 3,5 – 4 mnkr per månad. Kostnaden per månad år 2012 uppgick till ca 2,7 – 3 mnkr. Sannolikt är det den löpande kostnaden som har ökat.

Bokslut per verksamhetsområde

Driftverksamhet, mnkr	Budget	Bokslut	Avvikelse
Kostnader			
Förskola	2 514,5	2 481,6	32,9
Grundskola inklusive fritidshem	9 435,6	9 435,5	0,1
Grundsärskola	354,5	337,2	17,3
Gymnasieskola	2 975,4	2 993,8	-18,4
Gymnasiesärskola	232,0	228,8	3,3
Utbildning för vuxna	13,4	21,3	-7,9
Nämnd och övergripande	380,9	349,6	31,3
Summa kostnader	15 906,3	15 847,7	58,5
Intäkter			
Förskola	-502,9	-490,3	-12,7
Grundskola inklusive fritidshem	-683,2	-583,6	-99,7
Grundsärskola	-24,2	-26,4	2,2
Gymnasieskola	-543,8	-549,6	5,8
Gymnasiesärskola	-50,9	-52,1	1,2
Utbildning för vuxna	-10,4	-16,1	5,7
Nämnd och övergripande	-9,8	-48,2	38,4
Summa intäkter	-1 825,3	-1 766,3	-58,9
Netto	14 081,0	14 081,4	-0,4
Resultat från 2012			168,4
Resultat till 2014			-167,9
			0,1

Driftverksamhet, netto, mnkr	Budget	Bokslut	Avvikelse
Förskola	2 011,5	1 991,3	20,2
Grundskola inklusive fritidshem	8 752,4	8 851,9	-99,5
Grundsärskola	330,3	310,7	19,6
Gymnasieskola	2 431,6	2 444,2	-12,6
Gymnasiesärskola	181,1	176,7	4,4
Utbildning för vuxna	3,0	5,2	-2,2
Nämnd och övergripande	371,1	301,4	69,7
Netto	14 081,0	14 081,4	-0,4
Resultat från 2012			168,4
Resultat till 2014			-167,9
			0,1

Förskoleverksamhet

Driftverksamhet, Netto, mnkr	Budget	Bokslut	Avvik. före fonder	Avvik. efter fonder
Förskola	2 011,5	1 991,3	20,2	20,2

Utfall jämfört med budget

Förskoleverksamheten redovisar ett överskott om 20,2 mnkr. Kostnaden för utbildning av barnskötare till förskollärare minskade med 10,0 mnkr då Stockholms universitet inte startat någon utbildning till förskolelärare hösten 2013. Resterande överskott beror på att den reserv som avsattes inom förskolans socioekonomiska anslag för att täcka befarade underskott inom andra verksamhetsområden inte använts under året.

Utfall jämfört med 2012

Kostnaden för förskoleverksamheten har ökat med 151,3 mnkr jämfört med år 2012. De ökade kostnaderna beror främst på att antalet inskrivna barn inom fristående förskolor ökat med drygt 700 barn, vilket förutom högre kostnad för utbetalad peng också medför ökade kostnader för verksamhetsstöd. Även kostnaderna för omsorg på obekvämt arbetstid har ökat, dels på grund av fler förskolebarn dels på grund av en ökad efterfrågan. Intäkterna har minskat marginellt.

Utfall jämfört med prognos

Bokslutet visar en förbättring med 6,6 mnkr jämfört med tertiärrapport 1 och en förbättring med 23,1 mnkr jämfört med tertiärrapport 2. Förbättringen beror på att den reserv som avsattes inom förskolans socioekonomiska anslag inte använts och att kostnaderna för kompetensutveckling av förskollärare blev lägre än beräknat.

Grundskola, fritidshem och grundsärskola

Driftverksamhet, Netto, mnkr	Budget	Bokslut	Avvik. före fonder	Avvik. efter fonder
Grundskola inklusive fritidshem	8 752,4	8 851,9	-99,5	-80,8
Grundsärskola	330,3	310,7	19,6	19,6
Total	9 082,7	9 162,6	-79,9	-61,2

Utfall jämfört med budget

Grundskoleverksamheten inklusive fritidshem och grundsärskola redovisar ett underskott om 79,9 mnkr före och 61,2 mnkr efter resultatdispositioner, vilket motsvarar 0,9 procent av nettobudgeten och 0,7 procent av nettobudgeten efter resultatdispositioner.

Underskottet återfinns främst inom grundskolorna i egen regi. En stor del av skolornas underskott täcks av grundskolestabens reserv som är avsatt för att täcka anslagsenheternas underskott och de resultatenheter som har underskott överstigande 5 procent. Till skillnad från tidigare år har reserven inte kunnat täcka skolornas totala underskott.

Tilläggsbelopp (verksamhetsstöd) grundskola

Den totala kostnaden för tilläggsbeloppet 2013 uppgick till 325,9 mnkr, varav 162,7 mnkr var ersättning till fristående skolor och 163,2 mnkr ersättning till skolor i egen regi. Det är ett överskott jämfört med budget om 15,1 mnkr. Under våren uppgick kostnaden för fattade beslut till 174,2 mnkr medan höstens kostnad uppgick till 151,7 mnkr, en minskning med 22,5 mnkr. Minskningen beror på förändringen utifrån det nya resursfördelningssystem för tilläggsbelopp som nämnden fattade beslut om i april och som började tillämpas från hösten. Anledningen till att de fristående skolorna uppstår närmare hälften av tilläggsbeloppet beror på att elevantalet i fristående resursskolor har ökat. Antalet elever i fristående resursskolor har ökat med 120 elever jämfört med 2012 och med drygt 200 jämfört med 2011.

Öppen fritidsverksamhet

Fritidsklubbsverksamheten redovisar ett underskott om 4,0 mnkr, varav 2,2 mnkr i egen regi och 1,8 mnkr för fristående fritidsklubbar. Den totala kostnaden för fritidsklubbar uppgick 68,9 mnkr.

Fristående skola, fritidshem och grundsärskola/annan kommun

Grundskola inklusive grundsärskola och fritidshem redovisar ett överskott om 5,5 mnkr. Överskottet beror främst på att kostnaderna för elever som går i Manillaskolan och andra specialskolor blev 7,2 mnkr lägre än budgeterat och att kostnaderna för stockholmselever i andra kommuners grundskolor blev 5,2 mnkr lägre än schablontilldelningen. Antalet elever i fristående specialskolor i kranskommunerna har ökat vilket medfört ökade kostnader för skolskjuts. Underskottet uppgår till 7,5 mnkr.

Grundskola, fritidshem och grundsärskola i egen regi

Grundskola inklusive grundsärskola och fritidshem redovisar ett underskott om 53,3 mnkr före och ett underskott om 34,5 mnkr efter resultatdispositioner. Det är en förbättring jämfört med tertialrapport 2 med 10,8 mnkr före och en försämring om 24,7 mnkr efter resultatdispositioner. Försämringen efter resultatdispositioner beror främst på underskotten för de resultatenheter som avvecklas i bokslutet, enligt ”Stadens regler för ekonomisk förvaltning”. Underskottet täcks av överskott inom andra verksamheter.

Underskottet för grundskola inklusive fritidshem är cirka 99,5 mnkr medan grundsärskolan redovisar ett överskott om cirka 19,6 mnkr. Överskottet inom grundsärskolan är av redovisningsteknisk art och beror på att alla kostnader inte bokförs på verksamhetskod grundsärskola eftersom många av särskoleeleverna är inkluderade i den vanliga grundskolan.

Av grundskolorna redovisar 79 skolor underskott före resultatdispositioner och 66 av dessa är resultatenheter. Det innebär att skolorna minskar sina upparbetade resultatfonder och under 2013 har de använt 37,7 mnkr av dessa. Fonderna har delvis använts till olika satsningar som exempelvis it, miljö, matematik- och språkutveckling, men de har framför allt använts till att täcka kostnader i den ordinarie verksamheten och tillfälliga personalförstärkningar.

Skolornas underskott kan delvis förklaras med att enheterna inte anpassat sina organisationer utifrån årets budgetförutsättningar. De ändringar som gjordes till 2013 var minskad socioekonomisk tilldelning, samt förändringar av resursfördelningssystem för elever som har omfattande behov av särskilt stöd från hösten 2013.

De skolor som prognostiserade underskott under 2013 har i samband med tertialrapporterna lämnat in åtgärdsplaner för att få en ekonomi i balans. Åtgärder har framför allt handlat om personaleffektiviseringar och översyn av organisation utifrån förändrat elevunderlag. Dessvärre har effekterna inte visat sig i den utsträckning som var avsikten och det innebär att vissa skolor inte ligger i balans inför 2014. I bilaga 5 kommenteras respektive skolas resultat.

Grundskolestaben redovisar ett överskott om 62,1 mnkr vilket är en förbättring jämfört med tertialrapport 2 med 2,7 mnkr. Förändringen beror framför allt på ökade intäkter för asylsökande elever.

Budgeten avseende grundskolans lokaler redovisar ett underskott om 1,1 mnkr som beror på ökade kostnader för utredning och projektering av nya skollokaler. Lokalkostnadernas andel av schablonen, inklusive elkostnader, är 19,9 procent, vilket är en ökning med 0,6 procent jämfört med 2012. Ökningen mellan 2011 och 2012 var 0,3 procent.

Utfall jämfört med 2012

Nettokostnaderna för verksamhetsområdet grundskola inklusive fritidshem samt grund- och särskola har ökat med 513,6 mnkr jämfört med 2012, vilket motsvarar 5,9 procent. Bruttokostnaden har ökat med 495,2 mnkr medan intäkterna har minskat med 18,4 mnkr. Kostnadsökningen beror främst på att antalet elever i grundskolan har ökat med 2 975 elever jämfört med 2012. Minskningen på intäktssidan beror på minskade statsbidrag, och minskad försäljning av verksamhet. Volymökningen medför ökade personalkostnader, ökade kostnader för inventarier, entreprenader och externa köp av verksamhet. Schablonen till grundskola och fritidshem höjdes med 3 procent jämfört med 2012.

Utfall jämfört med prognos

Grundskoleverksamheten redovisar ett försämrat resultat med tertialrapport 1 om 24,4 mnkr före och med 45,3 mnkr efter resultatdispositioner. Jämfört med tertialrapport 2 har resultatet försämrats med 2,8 mnkr före och försämrats med 38,3 mnkr efter resultatdispositioner. För sämringen beror på att kostnaden för avvecklade resultatenheter belastar 2013 års budget.

Kostnaden för verksamhetsstöd och skolskjuts till fristående specialskolor har ökat med 28,7 mnkr jämfört med prognosen i tertialrapport 1. Dessa kostnader är svåra att bedöma eftersom många av besluten avseende höstterminen fattas under november och december.

Grundskoleverksamheten i egen regi har ett bättre resultat än prognostiserat före fonder jämfört med båda tertialrapporterna, men ett försämrat resultat efter fonder jämfört med tertialrapport 2. Det beror på att resultatenheterna har förbättrat sitt resultat och därmed för över en större del av sina fonder till 2014 medan anslagsenheternas resultat har försämrats. Sammantaget innebär detta att resultatet efter resultatdispositioner påverkas negativt.

Gymnasieskola

Driftverksamhet, Netto, mnkr	Budget	Bokslut	Avvik. före fonder	Avvik. efter fonder
Gymnasieskola	2 431,6	2 444,2	-12,6	-24,4

Verksamheten omfattar stadens hela gymnasieverksamhet i egen regi, fristående och internationella skolor samt gymnasieskolor i andra kommuner och landsting.

Utfall jämfört med budget

Gymnasieverksamheten redovisar ett underskott om 12,6 mnkr före och ett underskott om 24,4 mnkr efter resultatdispositioner. Kostnadssidan redovisar ett underskott om 18,4 mnkr och intäktssidan ett överskott om 5,8 mnkr.

1:1-satsningen på gymnasieskolan har inneburit en kostnad om 22,7 mnkr till skolorna i egen regi och 17,2 mnkr till de fristående skolorna.

Fristående och annan kommun

Fristående verksamhet redovisar ett överskott om 16,6 mnkr.

Egen regi

Gymnasieverksamheten i egen regi redovisar ett underskott om 48,5 mnkr före och ett underskott om 60,3 mnkr efter resultatdispositioner.

De ökade kostnaderna inom egen regi jämfört med budget beror att gymnasieskolorna inte anpassat verksamheten till det minskande elevantalet. Ansökningarna till yrkesprogrammen har minskat även inför läsåret 2013/2014 vilket påverkar skolornas organisation och därmed också deras ekonomi. Skolorna arbetar med att se över sina tjänstefördelningar och sträva åt sin inre organisation. Av gymnasieskolorna i egen regi visar 7 skolor överskott, 2 skolor ett nollresultat och 21 skolor underskott.

De skolor som uppvisar sämst resultat i förhållande till sin omslutning är Stockholm Science & Innovation School Kista (SSIS), Farsta Gymnasium, Scengymnasiet, Bernadottegymnasiet

och Midsommarkransens gymnasium. SSIS startade sin verksamhet under hösten och är under uppbyggnad. Beslut om nedläggning av Farsta gymnasium har fattats, årskurs tre kommer att flytta till Midsommarkransens gymnasium hösten 2014. Scengymnasiet samlokaliseras med St Eriks gymnasium 2012 och har fortfarande stora övertalighetskostnader att hantera. Bernadottegymnasiet har använt sin fond till investeringar i skyddsutrustning och it. 2014 förväntas skolan åter ha ett resultat i balans. Midsommarkransens gymnasium startade hösten 2013 med elever från Frans Schartaus gymnasium, Brännkyrka gymnasium och Farsta gymnasium. Skolan är i ett uppbyggnadsskede och har inte fulla klasser i årskurs 2 och 3.

Snittkostnaden/program per elev i Stockholms gymnasieskolor har ökat med 250 kronor 2013 beroende på en dyrare programmix - fler elever på de individuella programmen - vilket innebär en kostnadsökning för egenregi med 4,1 mnkr, delvis kompenseras detta av ökade interkommunala intäkter.

Överskottet för den fristående verksamheten beror huvudsakligen på att det i verksamhetsplan 2013 budgeterades 18,0 mnkr utöver schablonutdelningen till fristående skolor med hänsyn till det underskott som redovisades i bokslut 2012. Under 2013 har kostnaderna minskat dels på grund av att priserna i den gemensamma länsprislistan inte höjts i samma omfattning som schablonen, dels på grund av att det minskade elevantalet även inneburit minskningar av antalet elever i de dyrare programmen. Den avsatta reserven har därför inte använts.

Tilläggsbeloppet för fristående gymnasieskolor har uppgått till 20,5 mnkr vilket är 10,2 mnkr mer än budgeterat. Underskottet beror på att många ansökningar för elever i fristående skolor med specialinriktning beviljades under hösten 2012 och att dessa beslut fortfarande gällt under vårterminen 2013.

Till gymnasieskolor i egen regi har totalt utbetalats 17,3 mnkr i tilläggsbelopp vilket är lika med budget.

Lokalkostnaderna visar ett överskott om 11 mnkr likaså redovisas minskade kostnader för köp av fastighetskonsulter om 10 mnkr. Kostnaderna för räntor och avskrivningar har minskat jämfört med budget med 6 mnkr.

Förvaltningsledningen visar ett överskott om 8,1 mnkr avseende gymnasieverksamheten. Överskottet beror dels på minskade personalkostnader, dels på att förvaltningens reserv avseende gymnasieverksamhet inte har förbrukats.

De ökade intäkterna jämfört med budget avser i huvudsak interkommunala elever och statsbidrag.

I bilaga 6 kommenteras respektive skolas resultat.

Utfall jämfört med 2012

Kostnaderna har ökat med 2,0 procent och intäkterna har ökat med 5,8 procent jämfört med år 2012. Ökningen på kostnadssidan beror i huvudsak på ökade lokalkostnader och ökade kostnader för it och telefoni. Ökade interkommunala intäkter samt ökade statsbidrag förklarar ökningen på intäktssidan.

Kostnaderna för fristående verksamhet och för stockholmselever i andra kommuner har ökat med totalt 37,4 mnkr. Enligt länsprislistan ökade programpriser med 1,1 %. 1:1-satsningen innebar en kostnad om 17,2 mnkr till de fristående skolorna. För egen regi har kostnaden uppgått till 22,7 mnkr.

Det kan konstateras att elevrörligheten har ökat. Det är fler stockholmselever som väljer skolor i andra kommuner liksom det är fler elever från andra kommuner som väljer en skola i Stockholm.

Lönekostnaderna har minskat med 1 procent vilket ska ses som ett resultat av skolornas översyn av sina tjänstefördelningar till följd av det minskande elevantalet.

Lokalkostnaderna har ökat med 9 procent vilket förklaras av ökade hyreskostnader och viss nyförhyrning.

Utfall jämfört med prognos

Gymnasieverksamhetens resultat är 0,8 mnkr bättre än vad som redovisades i tertialrapport 1 vilket beror dels på ökade interkommunala intäkter, dels på minskade lokalkostnader. Jämfört med tertialrapport 2 har prognosen försämrats med 8,0 mnkr vilket i huvudsak beror på en viss försämring av egenregiskolornas resultat samt ökade kostnader för it.

Prognosen för gymnasieskolorna i egen regi försämrades mellan tertialrapport 1 och 2 i och med att resultatet av gymnasieantagningen stod klart, med ett minskat antal elever till höstterminen 2013, cirka 100 elever färre än vad skolorna hade prognosticerat. Även elevantalet på de yrkesinriktade programmen blev lägre än beräknat.

Utfallet för fristående gymnasieskolor och gymnasieskolor i andra kommuner är 5,7 mnkr bättre än prognosen i tertialrapport 1 och 9,9 mnkr bättre än i tertialrapport 2. Förbättringen beror på att kostnaderna minskat ytterligare på grund av den gemensamma länsprislistan än som tidigare beräknat. Därför har de extra medel som avsatts för fristående gymnasieskolor och för stockholmselever i andra kommuners gymnasieskolor inte behövt användas.

Programöversyn

Utbildningsförvaltningen har under 2013 gjort en översyn av grundbeloppen till gymnasieskolans olika program. En ny konstruktion har föreslagits för introduktionsprogram individuella alternativ och yrkesintroduktion för elever med särskilda behov SSB1 och SSB2 samt flexibelt lärande. Programpeng består av priset för samhällsvetenskapsprogrammet och fast tilläggsbelopp. För övriga yrkesintroduktionsprogram ersätts dagens differentierade belopp med grundbelopp för respektive nationellt program och fast tilläggsbelopp. Nivån på den sammantagna ersättningen i den nya och den ursprungliga modellen är nästan identisk.

Gymnasiesärskola

Driftverksamhet, Netto, mnkr	Budget	Bokslut	Avvik. före fonder	Avvik. efter fonder
Gymnasiesärskola	181,1	176,7	4,4	4,4

Utfall jämfört med budget

Gymnasiesärskolan redovisar ett överskott om 4,4 mnkr.

Egen regi

Egen regi visar ett överskott om 3,0 mnkr, vilket huvudsakligen förklaras av ökade interkommunala intäkter och minskade elkostnader.

Fristående verksamhet

Stockholmselever i andra kommuners gymnasiesärskolor redovisar ett överskott om 1,4 mnkr. Överskottet beror huvudsakligen på att de extra medel som avsattes från förskolans socioekonomiska anslag för att täcka merkostnader utöver schablon inte förbrukats.

Utfall jämfört med 2012

Egen regi

Kostnaden för gymnasiesärskolan har ökat med 3,5 mnkr jämfört med år 2012, vilket motsvarar 2,6 procent. Intäkterna har ökat med 2,6 mnkr vilket motsvarar 5,3 procent. Kostnadsökningen i egen regi förklaras i huvudsak av att enheterna har ökade personalkostnader. Intäktsökningen förklaras av ökade intäkter för korttidstillsyn samt ökade interkommunala intäkter. Ökningen av de interkommunala intäkterna beror till stor del på att eleverna 2013 har högre ersättning utifrån behovsgrupper.

Fristående verksamhet

Trots en liten volymökning är kostnaden ungefär densamma som 2012.

Utfall jämfört med prognos

Egen regi

Utfallet för gymnasiesärskolan i egen regi är 1,1 mnkr sämre än prognosen i tertialrapport 2 och 0,3 mnkr bättre än i tertialrapport 1. Avvikelsen beror på att de prognostiserade lokal-kostnaderna i tertialrapport 2 var för höga.

Fristående verksamhet

Utfallet för fristående gymnasiesärskolor och gymnasiesärskolor i andra kommuner är 3,2 mnkr bättre än prognosen i tertialrapport 1 och 2,6 mnkr bättre än i tertialrapport 2. Förbättringen beror på att kostnaderna för stockholmselever i andra kommuner blev lägre än tidigare beräkningar.

Nämnd och övergripande verksamhet

Driftverksamhet, Netto, mnkr	Budget	Bokslut	Avvik. före fonder	Avvik. efter fonder
Nämnd och övergripande	371,1	301,4	69,7	63,2

Utfall jämfört med budget

Nämnd- och övergripande verksamhet redovisar ett överskott om 69,7 mnkr före och 63,2 mnkr efter resultatdispositioner. Fonden avser avdelningen för uppdrag kring lärande och elevhälsa. Överskottet beror huvudsakligen på att förvaltningsledningens reserv inte användes under året samt högre intäkter för skolplattform Stockholm än budgeterat. Lönekostnader för administrativ personal blev lägre än budgeterat.

Utfall jämfört med 2012

Kostnaderna för nämnd- och övergripande verksamhet har ökat med 39,0 mnkr jämfört med föregående år. Det beror huvudsakligen på högre kostnader för elevförsäkringar. Dessutom har konsultkostnaderna inom övergripande verksamhet ökat.

Utfall jämfört med prognos

Resultatet för nämnd- och övergripande verksamhet har förbättrats med 45,9 mnkr jämfört med tertialrapport 1 och förbättrats med 52,0 mnkr jämfört med tertialrapport 2. Förbättringen beror huvudsakligen på att reserven på förvaltningsledningen inte har behövts användas samt högre intäkter för plattform Stockholm än budgeterat.

Resultatenheter

Ingående fond 2013 mnkr	
Grundskola	
Ingående fond resultatenheter 2013	156,2
Ingående fond resultatenheter avvecklade i bokslut 2012	-18,9
Totalt ingående fond grundskola	137,3
Gymnasieskola	
Ingående fond resultatenheter 2013	23,9
Ingående fond resultatenheter avvecklade i bokslut 2012	-16,3
Totalt ingående fond gymnasieskola	7,6
Övriga	
Ingående fond Avdelningen för uppdrag kring lärande och elevhälsa	23,5
Totalt ingående fond	168,4

Utgående fond 2013 mnkr	
Grundskola	
Resultatenheter med överskott (72)	138,2
Resultatenheter med underskott (15)	-19,6
Resultatenheter med fond +/-0 (11)	0,0
Totalt utgående fond grundskola	118,5
Gymnasieskola	
Resultatenheter med överskott (8)	20,7
Resultatenheter med underskott (3)	-1,3
Resultatenheter med fond +/-0 (2)	0,0
Totalt utgående fond gymnasieskola	19,4
Övriga	
Utgående fond Avdelningen för uppdrag kring lärande och elevhälsa	30,0
Totalt utgående fond	167,9

Alla resultatenheter framgår i bilaga 3 och anslagsenheter i bilaga 4

Grundskolor

Grundskolorna har med sig en positiv ingående fond om 137,3 mnkr inklusive de i 2012 års bokslut avvecklade resultatenheternas underskott om 18,9 mnkr. Underskottet om 18,9 mnkr som har uppstått på de resultatenheter som avvecklas till 2014 täcks i 2013 års bokslut.

Resultatenheternas utgående fond uppgår till 118,5 mnkr, vilket fördelar sig med ett överskott om 138,2 mnkr och ett underskott om 19,6 mnkr. Resultatenheterna hade en ingående fond om 156,2 mnkr. Totalt har resultatenheterna utnyttjat 37,7 mnkr av sina upparbetade fonder. De har framför allt använts till omställningskostnader för att möta minskade elevintäkter och

anslag samt ökade kostnader för personal, it och livsmedel. Men de har även använts till olika satsningar inom exempelvis it och matematik- och läsutveckling.

I enlighet med stadens regler för ekonomisk förvaltning föreslås att 11 skolor avvecklas som resultatenheter i bokslutet som följd av att de har redovisat underskott två år i rad. De skolor som avvecklas som resultatenheter är Slättgårdsskolan, Sätterskolan, Broskolan/Mockasinens träningskola, Hammarbyskolan, Bäckahagens skola, Enskede skola, Enskedefältets skola, Östbergaskolan, Björngårdsskolan, Hässelby Villastads skola och Hjulsta grundskola.

Jämfört med verksamhetsplan 2014 har det skett en del förändringar. Fagersjö-/Magelungsskolan föreslås bli kvar som resultatenhet eftersom de har redovisat överskott i bokslut 2013, detta gäller även för Blommensbergsskolan och Nya Elementar eftersom skolornas underskott ses som ej eget handlande. I verksamhetsplanen 2014 beslutades att inrätta Farsta grundskola som resultatenhet till 2014. I bokslutet redovisade dock Farsta grundskola ett underskott vilket innebär att den kommer fortsätta att vara en anslagsenhet 2014.

Enligt stadens regler för ekonomisk förvaltning kan resultatenheterna endast föra över 5 procent av enhetens bruttobudget till nästkommande år. Det innebär att ett underskott om 17,5 mnkr inte förs över till 2014 utan påverkar 2013 års resultat negativt och belastar grundskolestaben.

I 2013 års bokslut avvecklas 11 stycken enheter, men eftersom 2 enheter slås ihop 2014 kommer det att finnas totalt 86 resultatenheter 2014.

Grundskoleavdelningen kommer under 2014 att fortsätta att noga följa den ekonomiska utvecklingen. För att en skola ska kunna komma tillrätta med sitt underskott samverkar rektor och grundskolechef för den aktuella enheten. I vissa fall deltar även personalavdelningen och ekonomienheten i dessa grupper. Målet är att samtliga skolor ska ha en ekonomi i balans. Vid befarat underskott ska alltid åtgärdsplaner upprättas och lämnas till respektive grundskolechef och till ekonomienheten.

Gymnasieskolor

Resultatenheterna redovisar ett underskott om 15,1 mnkr före och ett underskott om 10,6 mnkr efter resultatdispositioner.

Resultatenheterna hade med sig en ingående fond om 23,9 mnkr och för med sig en utgående fond om 19,4 mnkr. Den utgående fonden fördelar sig med ett överskott om 20,7 mnkr och ett underskott om 1,3 mnkr.

Av gymnasieskolans 30 enheter är 14 resultatenheter. Av dessa visar 3 enheter överskott och 9 visar underskott som årets resultat, 2 enheter redovisar ett nollresultat. 3 skolor med underskott täcker detta med sin ingående fond. Skolorna har använt sina fonder för att parera in-

täktsminskningar med anledning av det lägre elevantalet samt ökade kostnader för satsningar på it samt Gy 11.

Midsommarkransens gymnasium visar underskott som överstiger 5 procent av bruttobudgeten. Största delen av underskottet på skolan är att betrakta som ej eget handlande varför 6,6 mnkr belastar gymnasiestaben och skolan kvarstår som resultatenheter. ESS-gymnasiet har ett överskott som överstiger 5 procent av bruttobudgeten och lämnar 3,7 mnkr till gymnasiestaben.

Bromma gymnasium och Kärrtorps gymnasium har redovisat underskott två år i rad och avvecklas som resultatenheter.

Övriga

Avdelningen för uppdrag kring lärande och elevhälsa ökar sin fond från 23,5 mnkr till 30,0 mnkr.

Anslagsenheter

Grundskola

Grundskolans 20 anslagsenheter redovisar sammanlagt ett underskott om 35,7 mnkr. 7 enheter redovisar ett överskott om 3,7 mnkr medan 13 enheter redovisar ett underskott om 42,1 mnkr.

Av grundskolans 20 anslagsenheter har Långbrodalsskolan och Sundbyskolan redovisat nollresultat/överskott två år i rad och blir därmed resultatenheter 2014.

Gymnasieskola

Gymnasieskolans 16 anslagsenheter redovisar ett sammanlagt underskott om 45,2 mnkr. 4 enheter visar överskott och 12 enheter visar underskott.

Av skolorna som visar överskott blir Globala gymnasiet resultatenheter 2014 då skolan visade ett nollresultat 2012.

Investeringar

Investeringsverksamhet, mnkr	Budget	Bokslut	Avvikelse
Investeringsutgifter	70,0	54,2	15,8

Investeringsverksamhet, mnkr	2013	2012	Avvikelse
Investeringsutgifter	54,2	60,0	-5,8

Nettokostnader	Tertialrapport 1	Tertialrapport 2	Bokslut
Investeringsutgifter	65,0	54,0	54,2

Nettoavvikelser	Tertialrapport 1	Tertialrapport 2	Bokslut
Investeringsutgifter	5,0	16,0	15,8

Nämndens investeringsbudget år 2013 är 70,0 mnkr och de totala investeringsutgifterna uppgår till 54,2 mnkr, vilket är 15,8 mnkr lägre än budget. Jämfört med år 2012 har utgifterna minskat med 5,8 mnkr. Grundskolorna har gjort investeringar för 20,2 mnkr, 8,7 mnkr lägre än budget. Gymnasieskolorna har gjort investeringar för 5,0 mnkr, 4,2 mnkr lägre än budget.

Verksamhetsavdelningar har investerat för 29,0 mnkr, vilket är 2,9 mnkr lägre än budget. Dessa investeringar syftar främst till kapacitetshöjande åtgärder på skolorna. Därutöver har satsningar gjorts på digitala lärverktyg, miljö, tillgänglighet och andra åtgärder inom nuvarande lokalbestånd.

Kapitalkostnader

Kapitalkostnaderna uppgår till 57,8 mnkr vilket är 2,7 mnkr lägre än nämndens budget på 60,5 mnkr.

Analys av balansräkning

Förvaltningen har periodiserat hyror, statsbidrag, timlöner, övertid och mertid samt övriga kostnader och intäkter utifrån enheterna och avdelningarnas uppdrag. Förvaltningen har, liksom tidigare år, valt att periodisera kostnader och intäkter på 50 tkr eller högre.

Balansräkning, mnkr	2013	2012	Avvikelse
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	169,3	168,5	0,8
Maskiner och inventarier	169,3	168,5	0,8
Omsättningstillgångar	1 154,2	1 085,3	68,9
Kundfordringar	79,8	106,1	-26,3
Diverse kortfristiga fordringar	25,0	15,7	9,3
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1 048,8	962,8	86,0
Kassa och bank	0,4	0,7	-0,3
Summa	1 323,4	1 253,8	69,6
Skulder och eget kapital			
Eget kapital	-214,2	-225,9	11,7
Kortfristiga skulder	-1 109,2	-1 027,9	-81,3
Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	-9,4	-10,5	1,1
Leverantörsskulder	-946,5	-873,6	-72,9
Övriga kortfristiga skulder	-20,2	-11,7	-8,5
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-133,1	-132,1	-1,0
Summa	-1 323,4	-1 253,8	-69,6

Tillgångar jämfört med år 2012

Anläggningstillgångarna uppgår till 169,3 vilket innebär en ökning med 0,8 mnkr. Orsaken till den relativt låga ökningstakten är att investeringsutrymmet på 70 mnkr inte har använts fullt ut samt att avskrivningarna har ökat de senaste åren.

Kundfordringarna har minskat med 26,3 mnkr till 79,8 mnkr vilket motsvarande en minskning med 25 procent. Orsaken är de förändringar av betalningsrutinerna som genomfördes under år 2012 avseende interkommunala ersättningar. Genom införandet av ett avräkningsförfarande genom den länsgemensamma gymnasiedatabasen skapas numera inga fakturor. Rutinen innebär att kommunerna reglerar sina skulder varje månad mot tidigare fakturering som sker 2-4 gånger per år.

Diverse kortfristiga fordringar har ökat från 15,7 mnkr till 25,0 vilket motsvarar en ökning med ca 60 procent. Här ligger bland annat löneskulder, fordringar mot staten med mera. Ökningen beror främst på ökade fordringar mot staten och EU.

De förutbetalda kostnaderna har ökat med 88,3 mnkr till 1 035,3 mnkr. De förutbetalda kostnaderna avser kostnader för främst hyror och ersättning till fristående förskolor och skolor. Upplupna intäkter har minskat beroende på förändrade rutiner efter införandet av den länsgemensamma databasen. Förändringen innebär att fakturor inte längre utgår utan att kommunerna får ett betalningsunderlag och reglerar med aktuell kommun.

Kassa/Bank har minskat till 0,4 mnkr på grund av minskat antal förskottskassor.

Skulder och eget kapital jämfört med år 2012

Förändringen av eget kapital beror till största del på resultatfonderna. Nettot av över- och underskott för resultatenheter har minskat med 11,7 mnkr.

Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder har minskat med 1,2 mnkr till 9,2 mnkr. Orsaken är främst att deponerade medel och övriga skulder har minskat.

Leverantörsskulderna uppgår till 946,5 mnkr vilket innebär en ökning med 73 mnkr. Ökningen beror främst på ökad ersättning till fristående förskolor och skolor avseende 2014.

Övriga kortfristiga skulder har ökat med 8,5 mnkr genom att skulder till staten är högre. Det beror bland annat på statsbidrag som betalades ut 2013 men som även avser 2014. Det gäller exempelvis skapande skola samt utveckling av yrkesintroduktionsprogram.

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har ökat marginellt med 1,0 mnkr till 133,1 mnkr, vilket består av bland annat av kostnaderna avseende december månad 2013 för Volvo IT samt uppbokning av ankomstregistrerade fakturor.

EU-positionsapper för utbildningsnämnden

Utbildningsförvaltningen har under året tagit fram ett verksamhetspecifikt EU-positionsapper med strategi för genomförande. Pappret har tagits fram i samråd med stadsledningskontoret och i samverkan med andra förvaltningar. Utbildningsnämnden godkände i januari 2014 det EU-positionsapper som finns som bilaga 14.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva

 Uppfylls helt

Utbildningsnämnden har totalt under 2013 tagit ställning till beslut som innebär 2 840 nya elevplatser i permanenta skollokaler.

Indikator	Utfall 2013	Utfall VB 2012	Årsmål 2013	KF:s årsmål 2013
 Administrationens andel av de totala kostnaderna	4,1 %	3,6 %	3 %	minska
<p>Kommentar Utfallet har ökat med 0,47 procentenheter från 2012. De administrativa kostnaderna i indikatorn har ökat med 18,4 % medan de totala kostnaderna endast ökat med 4,6 %.</p> <p>Detta beror till största delen på ökade konsultkostnader med ca 45 mnkr. Dessa kostnader ligger både på administrativa verksamhetskoder samt på verksamhetskoder för grundskola och gymnasieskola. Ökningen av konsultkostnader beror till största delen på arbetet med Skolplattform Stockholm, Skolbyggnation för ett växande Stockholm samt 1:1-satsningen på gymnasiet. Därför kan de ses som tillfälliga kostnader.</p> <p>Lönekostnaderna för personal inom administrativa verksamheter har ökat med ca 10 mnkr och inom verksamhetsavdelningarna med ca 14 mnkr.</p>				
 Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen	4 st	5 st	5 st	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Arbeta för genomgripande regelförenklingar med målsättningen att öka stadens servicegrad.	2013-01-01	2013-12-31	
 Finna interna samarbeten i staden som genererar effektiviseringar.	2013-01-01	2013-12-31	

Nämndmål:

3.2.1 Utbildningsnämnden ökar resurserna till kärnverksamheterna genom en effektivare administrations- och lokalhantering

● Uppfylls helt

Målbild/förväntat resultat

Ett flexibelt lokalutnyttjande och en effektiv administration har frigjort resurser till kärnverksamheten.

Skolbyggnation för ett växande Stockholm

Utbildningsnämnden har under 2013 fattat inriktningsbeslut gällande Norra Djurgårdsstaden och Årstadal om totalt 1 960 elevplatser. Därutöver har nämnden beslutat om nyförhyrning om totalt 880 elevplatser inklusive genomförandeärenden som innebär en kapacitetsökning mot tidigare inriktningsbeslut. 2013 års beslut om nya elevplatser uppgår därmed till totalt 2 840 elevplatser i permanenta lokaler.

Projektet Skolbyggnation för ett växande Stockholm avslutas vid utgången av 2014 och ska då ha levererat förslag till beslut som innebär att balans råder mellan prognostiserat elevantal år 2020 och planerad kapacitet utifrån de ärenden som förelagts nämnden i form av inriktnings- eller genomförandeärenden. Samtidigt är tillvaratagandet av befintliga skolors kapacitet en förutsättning för att begränsa behovet av nybyggnation.

Med anledning av skolbyggnationen har förvaltningen tagit fram förslag till funktionsprogram för grundskola. Programmet ska säkerställa goda och pedagogiska lokaler för ett långsiktigt bruk.

Förvaltningen har tagit fram ett verktyg för att bedöma lokalkapacitet och genomfört en pilotstudie med 7 grundskolor. Syftet är att skapa förutsättningar för en likvärdig kapacitetsbedömning och att skapa samsyn kring lokalernas kapacitet.

Omstrukturering av lokaler

Genom omdisponeringar och omflyttningar av verksamheter har lokalavvecklingar genomförts och nyförhyrningar undvikits.

Under året har 5 köksbyggnader initierats/beställts.

Förvaltningen arbetar kontinuerligt för att alla nämndens skolor ska tillgänglighetsanpassas. Vid alla större ombyggnader finns frågan om tillgänglighetsanpassning med. Under året har 20 tillgänglighetsprojekt genomförts.

Processer lokaler

Processerna kring lokalförsörjning har genomlysts och analyserats under året. En ny arbetsprocess har implementerats. Samarbetet med övriga förvaltningar inom staden har utvecklats.

Indikator	Utfall 2013	Utfall VB 2012	Årsmål 2013
 Genomsnittlig hyra pedagogiska lokaler per kvadratmeter	1 110 kr/kvm	965 kr/kvm	1 180 kr/kvm
 Genomsnittlig hyreskostnad pedagogiska lokaler per elev/studerande	18 119 kr/elev	15 708 kr/elev	18 800 kr/elev
 Genomsnittlig yta per elev/studerande, kvm	16,3 kvm	16,3 kvm	16 kvm

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Beställa åtgärder för att tillgängliggöra publika lokaler i 16 skolor.	2013-01-01	2013-12-31	
 Införliva tillgänglighetsanpassning i samtliga skolgårdsprojekt.	2013-01-01	2013-12-31	
 Tillgängliggöra information om vilka skolor i egen regi som är tillgänglighetsanpassade.	2013-01-01	2013-12-31	

Kommentar Arbetet fortsätter 2014.

Rapport över genomförd internkontroll

I bilaga 8 finns en rapport över den 2013 genomförda internkontrollen.

Synpunkter och klagomål

Inkomna synpunkter och klagomål som gäller kommunal grund- och gymnasieskola hanteras kontinuerligt enligt de förvaltningsgemensamma rutinerna.

Under 2013 har det inkommit 141 ärenden som gäller den kommunala grundskolan. 45 ärenden gäller elevens skolsituation (exempelvis rätt till utbildning, särskilt stöd, bristande information). 82 ärenden gäller kränkande behandling.

I 83 anmälningsärenden har Skolinspektionen/Barn- och elevskyddsombudet beslutat att lämna över till huvudman att utreda och vidta åtgärder i förkommande fall. Totalt 62 ärenden har föranlett kritik.

Tjugofem klagomål angående den kommunala gymnasieskolan har inlämnats till Skolinspektionen varav fjorton har hänskjutits till huvudmannen för utredning. Av de elva där Skolinspektionen tagit beslut har två lett till kritik. Klagomålen har avsett huvudmannens organisation och styrning, utbildningens innehåll, betyg och omdömen, avgifter, samarbete mellan hem och skola, rätt till utbildningsplats, särskilt stöd samt konflikter mellan personal/elev och elev/elev. Ett ärende är under arbete.

Dessutom har två klagomål mot gymnasieskolor inkommit till utbildningsförvaltningen. Det ena berör ansvar vid elevers handhavande av maskiner och det andra ett beslut att minska antagningsplatserna på en gymnasieskola.